

Richtlijnen voor de
Trajectnota/milieu-effectrapport

zand **MARS** route

RICHTLIJNEN VOOR DE
TRAJECTNOTA/MILIEU-EFFECTRAPPORT
ZANDMAAS/MAASROUTE

Mei 1996

Ministerie van Verkeer en Waterstaat - Rijkswaterstaat
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Ministerie van Economische Zaken
Provincie Limburg
Provincie Gelderland
Provincie Noord-Brabant
Zuiveringsschap Limburg

INHOUD

	Pagina
Hoofdpunten van de richtlijnen	1
1. Inleiding	2
2. Achtergronden, doelstellingen en beleidskader	3
2.1 Achtergronden van het project Zandmaas/Maasroute	3
2.2 Doelstelling, uitgangspunten en randvoorwaarden	3
2.3 Beleidskader	4
3. Besluitvorming	5
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Hoofdactiviteit	6
4.2.1 Aanpak beschrijving hoofdactiviteit en ontwikkeling alternatieven	6
4.2.2 Mogelijkheden voor natuurontwikkeling	8
4.2.3 Grondwerken en delfstoffenwinning	8
4.2.4 Mitigerende maatregelen	9
4.2.5 Compensatie	9
4.3 Afgeleide activiteiten	10
4.3.1 Verleggen (hoofd)transportleidingen en kabels	10
4.3.2 Locatiekeuze baggerspeciedepots	10
4.4 Nulalternatief	12
4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief	12
4.5.1 Hoofdactiviteit: meest milieuvriendelijk overkoepelend alternatief	12
4.5.2 Afgeleide activiteiten	12
5. Huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Water en bodem	13
5.2.1 Hydraulische omstandigheden	13
5.2.2 Rivierdynamiek en morfologie	14
5.2.3 Oppervlaktewaterkwaliteit	14
5.2.4 Grondwater	14
5.2.5 Bodemkwaliteit	15
5.3 Natuur	15
5.4 Landschap	16
5.5 Cultureel erfgoed	16
5.6 Geluid	17
5.7 Wateroverlast en externe veiligheid	17
5.8 Overige aspecten	17
6. Te onderzoeken aspecten en gevolgen voor het milieu	18
6.1 Algemeen	18
6.2 Water en bodem	18
6.2.1 Hydraulische omstandigheden	18
6.2.2 Rivierdynamiek en morfologie	19
6.2.3 Oppervlaktewaterkwaliteit	19
6.2.4 Grondwater	19
6.2.5 Bodem	20
6.3 Natuur	20
6.4 Landschap	21
6.5 Cultureel erfgoed	21

6.6	Hinder	21
6.7	Wateroverlast en externe veiligheid	22
6.8	Overige aspecten	23
6.9	Verlegging hoofdtransportleidingen en kabels	24
6.10	Compensatieplannen	24
6.11	Financieel-economische aspecten	24
7.	Vergelijking van alternatieven	24
8.	Leemten in kennis	25
9.	Evaluatieprogramma	25
10.	Samenvatting van de Trajectnota/MER	26
11.	Vorm en presentatie	26
	Literatuur	28
	Bijlagen	29
Bijlage 1	Begrippen	30
Bijlage 2	Register van binnengekomen inspraakreacties op de startnotitie Zandmaas/Maasroute	31
Bijlage 3	Nota van inspraak en antwoord	33

HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN

Rijkswaterstaat wil maatregelen nemen om de hoogwaterstanden in de Zandmaas te verlagen en de gehele Maasroute te verbeteren voor scheepvaart. Daartoe dient eerst een trajectstudie te worden uitgevoerd. Milieu-effectrapportage (m.e.r.) vormt daarvan onderdeel. Voor de Trajectnota/Milieu-effectrapport (Trajectnota/MER) zijn de volgende punten van belang.

Hoofdactiviteit en afgeleide activiteiten

Het verlagen van de hoogwaterstanden en het bevorderen van het transport per schip vormen de tweeledige hoofdactiviteit. Deze staat voorop, inclusief de ermee samenhangende delfstoffenwinning, baggerwerkzaamheden en natuurontwikkeling.

De hoofdactiviteit leidt tot verschillende afgeleide activiteiten, die eveneens m.e.r.-plichtig zijn: locatiekeuze en inrichting van een of meer baggerspeciedepots, en de verlegging van bepaalde hoofdtransportleidingen.

De Trajectnota/MER dient de hoofd- en afgeleide activiteiten afzonderlijk te beschrijven in alle aspecten: in de algemene beschrijving, maar ook bij de alternatieven- en effectbeschrijving, en de vergelijking van alternatieven. Ook moeten voor zowel de hoofd- als de afgeleide activiteiten afzonderlijk meest milieuvriendelijk alternatieven (MMA's) worden ontwikkeld.

De besluitvorming heeft betrekking op zowel de hoofd- als op de afgeleide activiteiten.

Doelstellingen en beleidskader

De doelstelling van het project is reeds geformuleerd in de startnotitie. De Trajectnota/MER dient die doelstelling in concretere doelen uit te werken. Voor het studiegebied gelden echter ook andere belangrijke beleidsplannen, met name voor:

- de natuur(ontwikkeling) in het winterbed van de Maas;
- de winning van oppervlakedelfstoffen;
- de recreatie op en langs de Maas.

Het is van belang om na te gaan welke beleidsplannen dat zijn, en aan te geven hoe de doelstellingen van dit project zich verhouden tot die van andere beleidsdocumenten, zoals het Structuurschema Groene Ruimte en het Natuurbeleidsplan. Deze zijn evenzeer richtinggevend voor de toekomstige inrichting van het plangebied. De Trajectnota/MER dient ook aan te geven of (sub)doelstellingen geformuleerd kunnen worden, mede vanuit het oogpunt van afstemming met ander beleid.

Ontwikkelen van alternatieven

In de werkwijze die de startnotitie beschrijft, worden de deelprojecten (Zandmaas; Maasroute) eerst afzonderlijk beschouwd, waarna overkoepelende alternatieven worden ontwikkeld. Deze aanpak kan gevolgd worden voor de Trajectnota/MER.

Uitgangspunt bij de overkoepelende alternatieven is het naast elkaar zetten van verschillende visies op de ecologische en landschappelijke samenhang in het Maasgebied. Hieruit zouden alternatieven moeten voortkomen waarin het doorgaande karakter van de Maas met de kanalen wordt benadrukt (in de vorm van een 'herkenbare route' in landschappelijke, hydrologische en scheepvaartkundige zin, met bijbehorend natuurontwikkelingsbeeld), naast alternatieven waarin de nadruk ligt op de 'breedte' van het rivierbed (waardoor in landschappelijk en ecologisch opzicht een aaneenschakeling ontstaat van uiteenlopende deelgebieden).

De geschetste aanpak werkt niet alleen vanuit een integrale benadering van Zandmaas en Maasroute, maar brengt ook een koppeling aan met de ecologische en landschappelijke consequenties. De gevolgen voor het landschapsbeeld en voor het cultureel erfgoed verdienen volle aandacht bij de overkoepelende alternatieven.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Zoals gezegd dient er een MMA te komen voor zowel de hoofdactiviteit als voor de afgeleide activiteiten. Het overkoepelend MMA voor de hoofdactiviteit zal een onderdeel moeten zijn van de integrale planvorming; het is niet de bedoeling dat het achteraf wordt geïdentificeerd, bij de vergelijking van alternatieven. Bij het concipiëren van de verschillende alternatieven en varianten voor zowel de Zandmaas als de Maasroute, dient daarom vanaf het eerste begin het bereiken van een zo groot mogelijk gunstig rendement voor het milieu in de studies te worden betrokken. Daarbij is van belang om reeds in een vroeg stadium duidelijkheid te verkrijgen over de meest wenselijke richting van de natuurontwikkeling.

1. INLEIDING

Directie Limburg van de Rijkswaterstaat wil maatregelen nemen om de hoogwaterstanden in de Zandmaas te verlagen en de Maasroute voor de scheepvaart te verbeteren. Daartoe wordt een trajectstudie uitgevoerd, waarvan m.e.r. deel uitmaakt. De studie zal uitmonden in één rapport, de Trajectnota/MER. In de traject/-m.e.r.-studie wordt gezocht naar een overkoepelende oplossing, waarbij de deelprojecten als hoofdactiviteiten zijn aangemerkt. Maatregelen in dit kader brengen noodzakelijkerwijs een aantal afgeleide activiteiten met zich mee. Omdat deze ook m.e.r.-plichtig zijn, worden ze ook in de trajectstudie betrokken. Deze richtlijnen dienen als leidraad voor de Trajectnota/MER. Ze beschrijven welke punten aan de orde dienen te komen, met een nadere toelichting per punt. Bij het opstellen van de richtlijnen is rekening gehouden met de inspraakreacties. In de tekst wordt met voetnoten naar de betreffende reacties verwezen; een register van de reacties zelf is opgenomen in bijlage 2. In bijlage 3 wordt aangegeven op welke wijze door het bevoegd gezag met de inspraakreacties rekening is gehouden. In bijlage 1 is een begrippenlijst opgenomen.

De m.e.r.-procedure wordt gevolgd voor verschillende besluiten: naast een besluit ingevolge de Tracéwet (Tracébesluit), worden ook besluiten genomen in verband met de winning van oppervlaktedelfstoffen, de aanleg (verlegging) van hoofdtransportleidingen en de oprichting van een (of meerdere) depot(s) voor verontreinigde baggerspecie. Namens de verschillende bevoegde instanties treedt de minister van Verkeer en Waterstaat op als coördinerend bevoegd gezag. De overige bevoegde gezagen zijn de ministers van VROM en van EZ, de colleges van GS van de provincies Limburg, Gelderland en Noord-Brabant en het bestuur van het Zuiveringsschap Limburg.

De bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure vond plaats in de Staatscourant van 13 oktober 1995. De startnotitie heeft van 16 oktober tot en met 24 november 1995 ter inzage gelegen. Bij brief van 13 oktober 1995 is de Commissie voor de m.e.r. verzocht te adviseren over de richtlijnen voor het MER. Het "Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport Zandmaas/Maasroute" van de Commissie voor de m.e.r. is uitgebracht op 19 december 1995. Bij de opstelling van het advies is de Commissie ervan uitgegaan dat de startnotitie integraal onderdeel van de richtlijnen zal zijn. Dit is, tenzij anders wordt aangegeven, inderdaad het geval. Ook heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen.

De startnotitie is daarnaast aangeboden aan de andere (wettelijke) adviseurs in het kader van de m.e.r. dan wel de Tracéwet, te weten de directeurs van LNV (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) in de directies Zuid en Oost, de regionale inspecteurs voor de Volksgezondheid belast met het toezicht op de Hygiëne van het Milieu in Limburg, in Noord-Brabant en in Gelderland, de inspecteurs Ruimtelijke Ordening in Gelderland en Overijssel en in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg, alle Kamers van Koophandel in het studiegebied, de gewestelijke raden van het Landbouwschap in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, de minister van Defensie en de hoofdingenieur-directeur (H.I.D.) van het RIZA.

Omdat de voorgenomen activiteiten grensoverschrijdende effecten kunnen hebben, is de startnotitie door het coördinerend bevoegd gezag aangeboden aan de verantwoordelijke instanties in het Vlaamse Gewest, in het Waalse Gewest en in de deelstaat Nordrhein-Westfalen met de vraag of men wenst te participeren in de m.e.r.-procedure. Dit is gebeurd op grond van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband. Daarbij zijn voor Vlaanderen de regels gehanteerd zoals vastgelegd in het stappenschema grensoverschrijdende milieu-effectrapportage Vlaanderen-Zuid-Nederland en voor Nordrhein-Westfalen zoals vastgelegd in een ontwerp-aanbeveling. Met Wallonië is geen procedure overeengekomen; derhalve is gehandeld in de geest van het Verdrag van Espoo.

Van de Commissie voor de m.e.r., van de directeur van LNV in de directie Zuid en van de H.I.D. van het RIZA zijn adviezen ontvangen. Het door de Commissie voor de m.e.r. uitgebrachte advies is in belangrijke mate gevolgd. Met betrekking tot de berging van vervuilde specie is er echter voor gekozen de richtlijnen nu te beperken tot het bepalen van locaties. Op basis van een aanvullende startnotitie zullen later aanvullende richtlijnen worden opgesteld met betrekking tot de inrichting. Met de opmerkingen van de directeur LNV-Zuid is rekening gehouden. Het advies van de H.I.D. RIZA betreft de inrichting van bergingsdepots. Dit advies zal meegenomen worden bij het opstellen van de aanvullende richtlijnen.

2. ACHTERGRONDEN, DOELSTELLINGEN EN BELEIDSKADER

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Achtergronden van het project Zandmaas/Maasroute

De Trajectnota/MER begint met een beschrijving van de aanleiding tot en de achtergronden van de initiatieven voor de Zandmaas en de Maasroute, zoals die in de startnotitie zijn gepresenteerd. De volgende zaken moeten daarbij zeker aan de orde komen.

- De achtergrondgegevens over het huidige regime van de Maas (bij laag- en hoogwater), de relatie tussen afvoer en waterstanden, de karakteristieke afvoeren en waterstanden en de transportcapaciteit.
 - Een samenvatting van de hoogwaterproblematiek en de maatregelen die de commissie-Boertien II voorgesteld heeft voor de Zandmaas, inclusief de onderbouwing (zie ook § 5.7 Wateroverlast en externe veiligheid). Daarbij wordt ook aangegeven welke verlaging van de hoogwaterstanden daarvoor noodzakelijk is over het gehele Zandmaastraject.
In verband met de veiligheid dient rekening te worden gehouden met gerealiseerde kaden, alsmede met de uitvoering van de rivierdijkversterkingen langs de bedijkte Maas.
 - Een nadere beschrijving van:
 - de goederenstroomprognoses, gebaseerd op de scenario's van het Centraal Planbureau. In deze vervoersstroomanalyse dient speciale aandacht te worden besteed aan de samenstelling van de goederenstroom, de herkomst en bestemmingsgebieden van het goederenvervoer over de Maas (nationaal en internationaal vervoer) en aan de relatie tussen de Maas en de Nederlandse zeehavens. Omdat de goederenstromen niet op alle gedeelten van de Maasroute gelijk zijn, is een onderverdeling per traject wenselijk.
Daarbij dient aandacht gegeven te worden aan het aandeel van het transport van zand en grind in de totale goederenstroom [1];
 - de scheepvaartprognoses, die zijn afgeleid van bovengenoemde goederenstroomprognoses. Hiervoor is een beschrijving van de meest relevante ontwikkelingen in scheepstypen en -groottes nodig: schaalvergroting van de scheepvaart, ontwikkeling van andere scheepstypen (bijvoorbeeld twee- of vierbaksduwvaart, koppelverbanden voor containervaart). Hier hoort ook de ontwikkeling van de recreatievaart op de Maas bij [2].
- Uit deze beschrijvingen volgt een analyse van de tekortkomingen en knelpunten in de huidige Maasroute ten aanzien van breedte, vaardiepte en hoogte. De Trajectnota/MER moet hier ook aangeven in hoeverre eventuele verbeteringswerken voor de scheepvaart op de Maasroute in relatie staan tot ontwikkelingen op andere regionale vaarwegen (Albertkanaal, sluis bij Ternaaien, Zuid-Willemsvaart, Kanaal Wessem-Nederweert).

2.2 Doelstelling, uitgangspunten en randvoorwaarden

In de startnotitie wordt de tweeledige doelstelling geformuleerd:

- *het doel van de voorgenomen aanpassing van de Zandmaas is het verlagen van hoogwaterstanden, in hoofdzaak via zomerbedverdieping, met als maatstaf dat vanaf 2005 de gebieden, die door de op basis van de Deltawet Grote Rivieren aangelegde kaden zijn beschermd, een kans op overstroming lopen van 1/250 per jaar;*

¹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 8 en 28.

² Zie ook bijlage 3, inspraakreactie nr. 28.

- *het doel van de aanpassing van de Maasroute is het naar maatschappelijke en economische maatstaven geschikt maken van de vaarweg voor de versterking van de strategische positie van de binnenvaart en de vergroting van haar marktaandeel.*

Deze algemene doelstellingen werkt de Trajectnota/MER in concretere doelen uit, bijvoorbeeld voor de in de tweede doelstelling genoemde 'economische en maatschappelijke maatstaven'.

Vooraf in het Zandmaasgebied kan uitvoering van het project een grote ingreep in de ruimtelijke structuur en in de ruimtelijke functies van het gebied betekenen, die sterk sturend dan wel beperkend zal zijn voor verdere ontwikkelingen. Overigens is het ook zo dat andere projecten en beleidsontwikkelingen het project beïnvloeden. Daarom is het ook belangrijk aan te geven hoe de doelstellingen van het project zich verhouden tot doelstellingen van andere beleidsdocumenten (zie § 2.3). Het gaat daarbij met name om:

- natuur(ontwikkeling) in het zomer- en het winterbed van de Maas;
- de winning van oppervlaktedelfstoffen;
- recreatie op en langs de Maas.

De Trajectnota/MER dient aan te geven of voor het project Zandmaas/Maasroute (sub)doelstellingen geformuleerd kunnen worden, mede vanuit het oogpunt van afstemming met ander beleid [3].

In de doelstelling wordt zomerbedverdieping genoemd; dit middel geldt niet als uitgangspunt of randvoorwaarde, maar als een van de mogelijkheden, eventueel de voorkeursmogelijkheid. Andere in de Startnotitie genoemde middelen waarmee het doel bereikt kan worden, dienen volwaardig te worden meegenomen.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

In de startnotitie worden enkele randvoorwaarden en uitgangspunten genoemd. Voor de Trajectnota/MER behoeven deze nadere uitwerking en toelichting. Daarbij dient de Trajectnota/MER ook aan te geven in hoeverre nog andere uitgangspunten of randvoorwaarden op het project of onderdelen daarvan van toepassing zijn. Voor een goed begrip wordt opgemerkt dat aan randvoorwaarden steeds voldaan moet worden. Voor het project vormen ze harde feiten die niet vanuit het project gewijzigd kunnen worden.

2.3 Beleidskader

De projecten Zandmaas en Maasroute zijn een direct uitvloeisel van rijksbeleid, vastgelegd in respectievelijk het Deltaplan Grote Rivieren en het Structuurschema Verkeer en Vervoer II. Het beleidskader voor het plan- en het studiegebied wordt daarnaast gevormd door (vastgesteld of vast te stellen) beleid op rijks- en provinciaal niveau [4]. Veel van de relevante beleidsdocumenten zijn in de startnotitie (hoofdstuk 5) opgesomd. De Trajectnota/MER dient van de relevante wetten, uitvoeringsbesluiten en beleidsdocumenten aan te geven:

- in hoeverre en op welke wijze zij richtinggevend zijn voor de planvorming, hetzij als randvoorwaarde, hetzij als uitgangspunt (of zelfs als subdoelstelling). Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden naar de diverse deelactiviteiten en/of deelgebieden van het totale project Zandmaas/Maasroute. Het gaat daarbij met name om:
 - rijks-, provinciaal en internationaal beleid voor natuur; bijzondere aandacht verdienen richtinggevendende uitspraken voor het plangebied in het Structuurschema Groene Ruimte, het Natuurbeleidsplan en de provinciale uitwerking daarvan in streekplannen. Duidelijk moet worden hoe de bestaande natuurplannen voor het studiegebied zich verhouden tot de voorgenomen activiteit;
 - rijks- en provinciaal beleid voor de winning van zand en grind. Het rijksbeleid is gericht op het voorkómen van verspilling en op het beperken van het ontstaan van afvalstoffen. Het is van belang aan te geven op welke wijze dit beleid zo goed mogelijk invulling kan krijgen. Daarbij hoort een beschrijving van de relatie tussen de winning en afzet van delfstoffen uit het project met de hoofddoelstelling zuinig gebruik van oppervlaktedelfstoffen en bevorderen van inzet van secundaire materialen. Ook de wederzijdse

³ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 16, 33, 44, 54, 66 en 67, waarin wordt gewezen op het belang van afstemming met andere gebiedsfuncties en op het belang van integrale planvorming.

⁴ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 10 en 22

- beïnvloeding van de zand- en grindwinning in het kader van het project Zandmaas/Maasroute enerzijds, en de landelijke en provinciale taakstellingen voor zand- en grindwinning anderzijds dient beschreven te worden. Ook andere relevante projecten in Limburg, zoals het Grensmaasproject, moeten hierin betrokken worden. Hierbij hoort ook een beschrijving van de wederzijdse consequenties van de winning volgens het project Zandmaas/Maasroute en de voorziene winning van oppervlaktedelfstoffen in de omgeving van het project;
- rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid voor recreatie en recreatief medegebruik op en nabij de Maas;
- rijks- en provinciaal beleid voor de waterhuishouding;
- rijks- en provinciaal beleid voor (niet verontreinigde) baggerspecie;
- het beleid voor de verwerking van verontreinigde baggerspecie, evenals de toepasbare (en op korte termijn te verwachten) technische mogelijkheden voor andersoortige verwerking en de milieugevolgen daarvan. Hierbij hoort ook aandacht voor het beleid en de mogelijkheden voor zandafscheiding bij de verwerking en voor nuttige toepassing van licht verontreinigde specie/grond;
- rijksbeleid voor gebruik van het winterbed van de grote rivieren, inclusief de onbedijkte Maas, zoals vastgelegd in de beleidslijn Ruimte voor de rivier, die bij brief van 18 april 1996 aan de Tweede Kamer is aangeboden;
- de doorwerking van de algemene milieudoelstelling van 'duurzame ontwikkeling'. Als uitgangspunt bij de planvorming dient ook het aspect van duurzame ontwikkeling, waaronder duurzaam bouwen, volledig in beschouwing te worden genomen. Dit houdt bijvoorbeeld ook in dat latere aanpassingen van doelstellingen ten aanzien van veiligheid, capaciteit, functies en dergelijke, met de minste inspanning mogelijk dienen te zijn. Bij duurzame ontwikkeling kan ook gedacht worden aan het zoveel mogelijk ontzien van aantasting van natuurwaarden, het zoveel mogelijk beperken van het vrijkomen van verontreinigde waterbodem, het zoveel mogelijk ontzien van andere in het geding zijnde belangen en het zoveel mogelijk beperken van de winning van delfstoffen met het oog op zuinig gebruik en ter voorkoming van verstoring van de markt.
- strijdigheid van de voorgenomen activiteit met vigerend en in ontwikkeling zijnd rijks- en provinciaal beleid. Te denken valt aan (ontwerp)streekplannen of provinciale ontgrondingsplannen.
- welke beoordelingscriteria uit het beleidskader voortvloeien voor de vergelijking van de alternatieven (zie ook hoofdstuk 7 Vergelijking van alternatieven).

Het Deltaplan Grote Rivieren omvat zowel het Zandmaasproject als rivierdijkversterkingen langs de Maas. De consequenties van de voorgenomen activiteiten voor de voorgenomen rivierdijkversterkingen verdienen evenzeer vermelding [5].

3. BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

De Trajectnota/MER beschrijft:

- voor welke besluiten de Trajectnota/MER wordt opgesteld;
- welke instanties bevoegd zijn voor het nemen van deze besluiten;
- wat de reikwijdte is van die besluiten, met name de reikwijdte van de Tracéwet;
- welke besluitvormingsprocedures worden gevolgd en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel of informeel betrokken zijn of worden;
- wat de tijdplanning is voor de verschillende besluitvormingsprocedures.

⁵ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 14, 19 en 26.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, danwel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

Het project Zandmaas/Maasroute omvat een complex aan activiteiten, te onderscheiden in een hoofdactiviteit en afgeleide activiteiten.

De hoofdactiviteit richt zich op de tweeledige doelstelling: verlagen van de hoogwaterstanden en aanpassen van de scheepvaartroute (zie § 2.2). Ook de winning van oppervlaktedelfstoffen en het ontwikkelen van natuur worden tot de hoofdactiviteit gerekend.

De Trajectnota/MER kan de aanpak volgen die in de startnotitie is beschreven: het deelproject Zandmaas en het deelproject Maasroute worden eerst afzonderlijk beschouwd. Vervolgens worden overkoepelende alternatieven ontwikkeld.

Uitvoering van de hoofdactiviteit leidt noodzakelijkerwijze tot afgeleide activiteiten. Zo zal het noodzakelijk zijn om hoofdtransportleidingen te verleggen. Misschien ook zal de aanleg van baggerspeciedepots nodig blijken.

De aard en omvang van het project vereisen in de trajectstudie een duidelijk onderscheid tussen hoofdactiviteit en afgeleide activiteiten. Voor de hoofdactiviteit en de afgeleide activiteiten dienen afzonderlijk alternatieven te worden ontwikkeld, waarbij de alternatieven voor de hoofdactiviteit bepalend zijn voor de ruimte voor alternatieven van afgeleide activiteiten. Ook dienen er afzonderlijke meest milieuvriendelijke alternatieven te worden ontwikkeld.

De besluitvorming heeft betrekking op zowel de hoofdactiviteit als op de afgeleide activiteiten.

In § 4.2 worden de onderdelen van de hoofdactiviteit besproken, in § 4.3 de afgeleide activiteiten. In § 4.4 wordt ingegaan op het nulalternatief. De meest milieuvriendelijke alternatieven voor zowel de hoofdactiviteit als de afgeleide activiteiten worden toegelicht in § 4.5.

4.2 Hoofdactiviteit

4.2.1 Aanpak beschrijving hoofdactiviteit en ontwikkeling alternatieven

Analyse knelpunten en maatregelen in relatie tot doelen, uitgangspunten en randvoorwaarden

Gegeven de complexiteit van de hoofdactiviteit is een stapsgewijze aanpak bij het formuleren van alternatieven essentieel. De Trajectnota/MER zal de afzonderlijke stappen, en de keuzen daarbij, die leiden tot de uiteindelijke alternatieven, helder moeten beschrijven.

De Trajectnota/MER dient op basis van de achtergronden van de voorgenomen hoofdactiviteit (§ 2.1), van de gestelde doelen en mogelijke subdoelstellingen, randvoorwaarden en uitgangspunten en van de gebiedskenmerken (hoofdstuk 5) een analyse te geven van de knelpunten en (natuur)ontwikkelingsmogelijkheden, en een beschrijving te geven van mogelijke oplossingen (maatregelen).

De startnotitie geeft een inventarisatie van mogelijke maatregelen, die, gecombineerd tot overkoepelende alternatieven, tot een oplossing kunnen leiden. De volgende maatregelen worden daar genoemd:

Maatregelen in het kader van de Zandmaas

De volgende grootschalige waterstandverlagende maatregelen worden onderscheiden:

- verdieping van het zomerbed;
- verbreding van het zomerbed;
- afgraven van het winterbed (waardverlaging);
- aanleg van meestromende nevengeulen en hoogwatergeulen;
- toepassing van combinaties van bepaalde maatregelen over langere afstanden.

Daarnaast wordt voorzien in kleinschalige specifieke waterstandverlagende maatregelen bij lokale knelpunten, zoals:

- het verruimen van de doorstroombopening bij de bruggen bij Roermond;
- het verleggen van kaden bij Ool;
- het benutten van het Lateraalkanaal;
- het afsnijden van de lus bij Linne;
- het geschikt maken van sluizen voor waterafvoer.

Maatregelen in het kader van de Maasroute

Voor de aanpassing van de vaarweg zijn mogelijke maatregelen:

- het verruimen van de bochten bij Elsloo, Steijl, Neer en Heerewaarden; bij Neer en Heerewaarden is er mogelijk sprake van bochtafsnijding;
- het aanpassen van een negental sluiscomplexen: Limmel, Born, Maasbracht, Heel, Belfeld, Sambeek, Heumen, Weurt en Grave;
- het verbreden en verdiepen van het Julianakanaal;
- het verhogen van het waterpeil met 1.2 m, in het riviergedeelte in de periodes van lage afvoer;
- het permanent verhogen van het waterpeil, met 1 m, in het kanaalgedeelte;
- het verhogen van bruggen in het zuidelijke deel van de Maasroute (onder meer bij Maastricht).

Deze maatregelen moet de Trajectnota/MER nader uitwerken, inclusief een motivatie voor de selectie van mogelijke maatregelen. Met name dient de Trajectnota/MER hier in te gaan op de selectie van zoekgebieden voor grootschalige waterstandverlagende middelen in het winterbed (startnotitie figuur 5) [6].

De startnotitie beperkt zich tot een beschrijving van die maatregelen die specifiek zijn gericht op het realiseren van beide hoofddoelstellingen; de Trajectnota/MER dient echter ook de maatregelen te beschrijven en uit te werken die gericht zijn op het realiseren van (sub)doelstellingen, dient aan te geven op welke manier aan de randvoorwaarden wordt voldaan en hoe met de uitgangspunten is omgegaan (zoals bedoeld in § 2.2 en 2.3).

Tevens dient de Trajectnota/MER aandacht te besteden aan de afstemming van de maatregelen op de havenontwikkelingen in het studiegebied, en de gevolgen van de maatregelen op havenactiviteiten, inclusief een eventueel ander gedrag van havens met betrekking tot aanslibben [7].

De startnotitie zet in grote lijnen uiteen hoe de initiatiefnemer gecombineerde of overkoepelende alternatieven wil ontwikkelen en vaststellen: vanuit afzonderlijke alternatieven per deelproject komen tot overkoepelende alternatieven. De Trajectnota/MER moet uiteenzetten hoe deze methodiek is gehanteerd en hoe zwaar de verschillende aspecten daarbij hebben gewogen.

Ontwikkelen van alternatieven per deelproject

Bij de ontwikkeling van alternatieven voor de *Zandmaas* dient verdieping van het zomerbed als basisalternatief benoemd te worden. Vanuit dit basisalternatief worden de zogenaamde basis-plus-alternatieven ontwikkeld, waarin optimalisatie wordt nagestreefd voor natuurontwikkeling, voor de scheepvaart of voor (de opbrengst uit) delfstoffenwinning.

De Trajectnota/MER zal een duidelijk inzicht moeten geven in de onderbouwing van deze basis-plus-alternatieven en van eventuele varianten daarvan. Het gaat hier vooral om de inpassing in de EHS (ecologische hoofdstructuur) en om de milieu-effecten.

Bij de ontwikkeling van de *Maasroute* is uitsluitend het scheepvaartaspect uitgangspunt voor de ontwikkeling van het zogenaamde streefalternatief. Aangegeven moet worden hoe, vanuit de verwachte ontwikkeling van het transport per schip op korte en lange termijn, de 'ontwerpparameters', zoals scheepsgrootte, -type, wijze van belading, vaardiepte en de capaciteit van de sluizen, zijn vastgesteld.

De uitwerking van het streefalternatief concentreert zich in het bijzonder op het oplossen dan wel wegnemen van aandachts- en knelpunten, zoals die in de startnotitie zijn aangeduid. De Trajectnota/MER geeft technische oplossingen voor de inherente problemen, voor zover zij van belang zijn voor de beoordeling van de veiligheid (nautisch en technisch), de hydrologische situatie en de milieu-effecten.

Omleidingen Maastricht via "Cabergkanaal" of route Albertkanaal/Briegden/Neerharen/Elsloo

In het kader van het ontwikkelen van maatregelen voor de scheepvaart bij Maastricht dienen de plannen betreffende het zogenaamde "Caberg-kanaal" en de omleiding via Albertkanaal, Kanaal Briegden-Neerharen en Zuid-Willemsvaart mede in beschouwing te worden genomen. Indien deze plannen een realistisch

⁶ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 10, 23 en 59, waarin zoekgebieden worden voorgesteld voor geulen in het winterbed.

⁷ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 14, 27, 46, 64 en 65.

alternatief vormen, dan dienen deze opties bij het project Zandmaas/Maasroute te worden betrokken [8].

Overkoepelende alternatieven

Onderbouwd zal moeten worden dat de overkoepelende alternatieven niet alleen bestaan uit de optelsom van de afzonderlijke delen, maar dat ze een optimaal geheel vormen, ook al zijn de afzonderlijke delen op zich optimaal en voldoen ze elk afzonderlijk aan de gestelde hoofddoelstellingen en randvoorwaarden.

De overkoepelende alternatieven kunnen in de richtlijnen niet exact worden aangeduid. Zij krijgen pas vorm tijdens het maken van de Trajectnota/MER. Ze dienen daarin te worden beschreven. De Trajectnota/MER beschrijft welke ontwerpuitgangspunten gehanteerd worden bij het ontwikkelen van de overkoepelende alternatieven.

Een uitgangspunt is het naast elkaar zetten van verschillende visies op de ecologische en landschappelijke samenhang in het Maasgebied. Zo kunnen er twee typen alternatieven ontstaan:

- alternatieven waarin het doorgaande karakter van de Maas met de kanalen wordt benadrukt als een herkenbare 'route' in landschappelijke, hydrologische en scheepvaartkundige zin, gekoppeld aan een natuurontwikkelingsbeeld dat gericht is op relaties in en evenwijdig aan de rivier;
- alternatieven waarbij de nadruk ligt op de 'breedte' van het rivierbed, waardoor in landschappelijk en ecologisch opzicht een aaneenschakeling ontstaat van uiteenlopende deelgebieden en waarbij ecologische relaties loodrecht op de rivier veel aandacht krijgen.

In beide gevallen zijn er mogelijkheden voor een 'koppeling van uitersten', waarbij optimalisatie van natuurontwikkeling samengaat met een maximale verbetering van de Maas (en kanalen) als vaarweg. Ook kan langs deze weg op systematische wijze een meest milieuvriendelijk (overkoepelend) alternatief afgeleid worden.

Deze aanpak gaat niet alleen uit van een integrale benadering van Zandmaas en Maasroute, maar maakt ook een koppeling met landschappelijke en ecologische consequenties. De veranderingen die het gecombineerde project teweeg kan brengen in het totale rivierbed en de mogelijke ecologische ontwikkelingen daarbinnen, kunnen zo een prominente rol spelen bij de planvorming.

Van de overkoepelende alternatieven dient aangegeven te worden in hoeverre ze een oplossing bieden voor de gesignaleerde knelpunten, en in welke mate ze tegemoetkomen aan de (sub)doelstellingen en de uitgangspunten. De overkoepelende alternatieven dienen in de Trajectnota/MER te worden uitgewerkt.

4.2.2 Mogelijkheden voor natuurontwikkeling [9]

Ook bij natuurontwikkeling wordt diversiteit nagestreefd op een bepaalde schaal. Deze schaal is doorgaans wat groter dan bij traditioneel natuurbehoud, en wordt hier "diversiteit op landschapsschaal" genoemd. Een intensief beheer wordt meestal uitgesloten. Om de diversiteit op landschapsschaal te bereiken, zijn er in riviergebieden drie sturende factoren te onderscheiden, te weten rivierdynamiek, bodem- en grondwatergradiënten en begrazing.

De sturende factoren kunnen, afzonderlijk of in combinatie, worden toegepast in natuurontwikkelingsstrategieën. De keuze voor een combinatie van deze strategieën heeft onmiddellijk gevolgen voor afwegingen bij de vraag of een locatie kansrijk is. De keuze dient daarom gemotiveerd te worden. De provinciale strategiekeuze is reeds grotendeels vastgelegd in streekplankader. Aanvullende kansrijke locaties voor de drie typen natuurontwikkeling dient de Trajectnota/MER in beeld te brengen. Afwijkingen van de in het streekplan en het RBN-plan vastgelegde aanpak moet de Trajectnota/MER aangeven en motiveren.

4.2.3 Grondwerken en delfstoffenwinning

Vanwege de tijdsduur en de omvang van het project moet de Trajectnota/MER aandacht besteden aan de uitvoeringsaspecten van het project [10]. Aandachtspunten zijn:

- het ontgraven, transporteren, afvoeren, bewerken en dergelijke van de grond en het daarbij te gebruiken materieel en de inrichting van infrastructuur;
- de volgorde waarin de grondwerken per locatie en over de lengte van het traject zullen worden

⁸ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 27 en 51.

⁹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 67 en 72.

¹⁰ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 9, 21, 25, 39, 61 en 77.

aangepakt.

Inzicht in deze uitvoeringsaspecten is ook nodig om in de Trajectnota/MER te kunnen beschrijven welke vervolgpcedures er nog doorlopen moeten worden, en welke tijdplanning daarbij hoort.

Hierbij zal naast de eindsituatie tot tien jaar na het treffen van maatregelen, ruim aandacht dienen te worden gegeven aan de aanlegfase. In het bijzonder geldt dit voor het grondverzet en het winnen van delfstoffen. Aangegeven dient te worden of, en zo ja in hoeverre, het beleid met betrekking tot delfstoffenwinning aanpassing behoeft.

Verruiming van bochten en het opzetten van het waterpeil in het riviergedeelte leiden tot aanpassing van oeverbeschermingen. Verbreding en verdieping van het Julianakanaal, dat grotendeels in ophoging ligt, vraagt om aandacht voor waterafsluitende bodem- en oeverbekleding, teneinde de stabiliteit van de grond (dijken en dergelijke) te verzekeren en lekverliezen te voorkomen.

Toepassing, afzet en/of verwerking van delfstoffen

Door de uitvoering van de verschillende mogelijke maatregelen (zoals verdieping, verbreding, geulaanleg, weerdverlaging e.d.) komen grote hoeveelheden klei (baggerspecie), zand en grind beschikbaar. Nagegaan moet worden in hoeverre uitvoering van het project de mate van beschikbaarheid van oppervlaktedelfstoffen voor de langere termijn beïnvloedt [11].

In de Trajectnota/MER dient onder meer voor elke categorie te worden beschreven:

- de herkomstgebieden en bij benadering de hoeveelheden per fractie;
- de afzetmogelijkheden als grondstof/bouwstof;
- de verontreinigingsgraad;
- de afzetmogelijkheden als grondstof/bouwstof dan wel de noodzaak tot eindverwerking (zoals berging) van vervuilde (bagger)specie;
- of en hoe de afzet van delfstoffen zo kan worden beïnvloed dat zuinig gebruik ervan en de inzet van secundaire materialen niet wordt belemmerd;
- de noodzaak en locatiekeuze van tijdelijke opslag;
- de toepassing als ophoogmateriaal, bijvoorbeeld voor het bouwrijp maken van de gronden voor uitbreidingsplannen nabij de Maas.

4.2.4 Mitigerende maatregelen

De Trajectnota/MER schenkt ruime aandacht aan mogelijkheden om milieu-effecten te matigen [12]. Het gaat daarbij in ieder geval om maatregelen die gericht zijn op:

- vermindering van ongewenste grondwaterpeilveranderingen, ter voorkoming van verdroging, van ongewenste verandering van de grondwaterstroming en van zettingen van huizen en gebouwen; ook: maatregelen ter mitigering van effecten tijdens de uitvoering;
- het verminderen van geluidhinder tijdens de uitvoering;
- het verminderen van veiligheidsrisico's tijdens de uitvoering (aanvarings-, overstromingsrisico's);
- de vermindering van aantasting van natuurgebied en leefgebied van doelsoorten en van natuur- en landschapsbeeld; ook: vermindering van barrièrewerking van de rivier voor landdieren en van barrièrewerking van hindernissen in de rivier voor trekkende waterdieren;
- het verminderen van aantasting van cultuurhistorische waarden, en de mogelijkheden om verdrogingsschade (aan fundamenteën en archeologische monumenten) te verminderen;
- het voorkómen van vervuiling van oppervlaktewateren (Maas, grindplassen en in het winterbed gelegen regionale wateren);
- het toepassen van gebiedseigen materialen.

4.2.5 Compensatie

Artikel 7.10, lid 4 van de Wm: *"Het bevoegd gezag kan bepalen dat, indien niet alle nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden beperkt, bij de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven tevens de mogelijkheden worden beschreven om door het*

¹¹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 66.

¹² Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 5, 22 en 33.

Met de inwerkingtreding van de wijziging van de Wet milieubeheer in 1994 kan compensatie onderdeel uitmaken van de in een MER te behandelen alternatieven. Onder compensatie wordt verstaan: het creëren van waarden elders die vergelijkbaar zijn met de waarden die verloren zullen gaan als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit. Aangegeven dient te worden in hoeverre compensatie aan de orde is op basis van de criteria uit het Structuurschema Groene Ruimte [zie *Structuurschema Groene Ruimte* (§ 6.6, waarin een invulling wordt gegeven aan het compensatiebeginsel voor gebieden met de functie natuur en/of recreatie en/of bos) en de brochure *Compensatie en m.e.r.*]. Compensatie als zodanig kan echter geen uitgangspunt zijn; de noodzaak ertoe moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Compensatie wordt onderscheiden van natuurontwikkeling als deelactie van de voorgenomen activiteit of het meest milieuvriendelijk alternatief. Verder kunnen natuurontwikkelingsprojecten alleen als compensatie worden opgevoerd indien ze ten laste van de voorgenomen activiteit komen [13].

4.3 Afgeleide activiteiten

Als het project Zandmaas/Maasroute wordt uitgevoerd, moeten hoofdtransportleidingen en kabels verlegd worden, en moeten er misschien baggerspeciedepots gerealiseerd worden. Ook deze activiteiten zijn m.e.r.-plichtig.

4.3.1 Verleggen (hoofd)transportleidingen en kabels

De Trajectnota/MER beschrijft de tracés van de te verleggen m.e.r.-plichtige hoofdtransportleidingen in het studiegebied, plus een beschrijving van de capaciteit van de leidingen en de aard en milieurisico's (calamiteiten) van de categorieën stoffen die door de leidingen getransporteerd worden.

Op kaarten moet staan aangegeven waar de vervangende rivierkruisingen van m.e.r.-plichtige hoofdtransportleidingen, en eventueel ook van andere leidingen en kabels, worden gemaakt. Ook moet worden aangegeven hoe de kruisingen in principe worden uitgevoerd, en hoe is voldaan aan de vigerende veiligheidsnormen [14].

4.3.2 Locatiekeuze baggerspeciedepots

Ten aanzien van vrijkomende hoeveelheden verontreinigde (water)bodem dient in eerste instantie te worden nagegaan in hoeverre hergebruik of nuttige toepassing dan wel verwerking of reiniging mogelijk is. De resterende hoeveelheid en restfracties van fractiescheiding dienen definitief opgeslagen te worden in baggerdepots. In eerste instantie dient voor deze hoeveelheid aangegeven te worden in hoeverre dit in reeds voorgenomen baggerdepots in Limburg (en Noord-Brabant en Gelderland) geborgen kan worden. In de Trajectnota/MER dient aangegeven te worden:

- het acceptatiebeleid voor de reeds in ontwikkeling zijnde depots;
- op welke termijn deze depots ter beschikking komen;
- welke absolute en relatieve hoeveelheden specie van Zandmaas/Maasroute in deze depots gestort kunnen worden. Hierbij dient de Trajectnota/MER ook een onderverdeling naar herkomstgebieden in het plangebied Zandmaas/Maasroute te maken.

Voor specie die niet in in ontwikkeling zijnde depots geborgen kan worden, dient de Trajectnota/MER aan te geven of daarvoor één of meerdere depots nodig zijn.

Het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie, deel 2 Richtlijnen voor baggerspeciéstortplaatsen dient als algemene richtlijn voor de opzet van het planontwikkelingsproces en de beoordeling van de geschiktheid van locaties en de inrichting van baggerspeciedepots. De richtlijnen voor lokale omstandigheden zijn van belang

¹³ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 54 en 64.

¹⁴ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 52, 62, 68 en 70.

bij de locatiekeuze.

Bij het selecteren van plangebonden depotlocaties en het uitwerken van de inrichting kunnen de volgende stappen worden onderscheiden:

1 *Selectie op vetogebied*

Harde randvoorwaarden, ontleend aan bijvoorbeeld wettelijke regelingen, planologische kernbeslissingen en streekplannen, sluiten bepaalde gebieden uit. Deze worden op een overzichtskaart aangetekend.

2 *Selectie op locatie-eisen*

De dan resterende gebieden worden geconfronteerd met een beschrijving van de uitgangspunten en locatievoorwaarden [15]. De Trajectnota/MER gaat daarbij ten minste in op:

- ontsluitingsmogelijkheden;
- situering ten opzichte van zwaartepunten herkomst baggerhoeveelheden;
- geohydrologische randvoorwaarden;
- reserveringsgebieden (drink)waterwinning;
- minimalisering aantal gehinderde personen;
- aanwezigheid van en afstand tot cultuurhistorische, natuur- en landschappelijke waarden, stiltegebieden en bodembeschermingsgebieden.

Hieruit volgt welke locaties voldoen aan de minimumeisen voor milieu, waterhuishouding en ruimtelijke ordening. Een nadere inperking kan worden gemaakt op het criterium van bestuurlijke en maatschappelijke haalbaarheid.

3 *Vergelijking locaties op globale inrichtingsmogelijkheden*

De in deze Trajectnota/MER te hanteren selectiesystematiek voor de locatiekeuze van baggerspeciedepots dient te vergelijken te zijn met de gehanteerde systematiek in de reeds opgestelde locatie-MER's voor baggerspeciedepots in de betreffende provincies. Een vergelijking tussen de reeds in deze MER's beschreven locaties en (nieuwe) locaties die in het kader van de Trajectnota/MER worden onderzocht dient mogelijk te zijn. Afwijkingen ten opzichte van de selectiesystematiek uit de reeds opgestelde MER's dienen op zorgvuldige wijze beargumenteerd te worden.

De geselecteerde locaties worden nader beoordeeld op basis van inrichtingsmogelijkheden. Bij de selectie en vergelijking telt ook de gewenste omvang van het depot (één groot depot dan wel enkele kleinere depots). Per locatie moet worden aangegeven welke maatregelen emissies kunnen minimaliseren. Bij deze stap zijn ook de mogelijke inpassing in het landschap en de mogelijke eindbestemming belangrijk.

Voor de gekozen locatie(s) dient de Trajectnota/MER een concrete beschrijving te geven van inrichtingsaspecten. Hiertoe dienen beoordelingscriteria te worden uitgewerkt. Daarvóór dienen echter aanvullende richtlijnen te worden vastgesteld (op basis van een aanvullende startnotitie). Omdat de locaties nog onduidelijk zijn, heeft er nog onvoldoende inspraak kunnen plaatsvinden ten aanzien van te onderzoeken aspecten en richtlijnen voor de inrichting.

Voordat dit deel van de Trajectnota/MER geschreven kan worden, worden dus de volgende fasen doorlopen:

- i. Uit de hiervoor genoemde stappen is gebleken dat depots nodig zijn, en dat er potentiële locaties zijn. Dit wordt vervat in één studierapport, de locatiestudie.
- ii. Voor deze locaties wordt een aanvullende startnotitie opgesteld, alsmede aanvullende richtlijnen voor de inrichting.
- iii. De aanvullende startnotitie en het studierapport worden ter visie gelegd.
- iv. De Commissie voor de m.e.r. brengt advies uit voor aanvullende richtlijnen.
- v. Dit wordt gevolgd door aanvullende richtlijnen door de bevoegde gezagen. De aanvullende richtlijnen vormen één geheel met deze richtlijnen.

¹⁵

zie *Steuntje voor het Storten*; dit is echter bedoeld voor stortplaatsen voor bijvoorbeeld huishoudelijk afval en dus niet zonder meer in alle opzichten toepasbaar voor baggerdepots.

- vi. Uiteindelijk wordt al het onderzoek gepresenteerd in één Trajectnota/MER Zandmaas/Maasroute, op basis waarvan alle besluiten worden genomen.

4.4 Nulalternatief

Het nulalternatief - de situatie als het project niet zou worden uitgevoerd - lijkt in dit geval in het licht van de al genomen besluiten op voorhand geen reëel alternatief. Het dient daarom opgevat te worden als referentie voor de vergelijking van de overkoepelende alternatieven.

Wel is het van belang dat in beeld wordt gebracht of het gewenste beschermingsniveau binnen de bekaide gebieden van 1/250 per jaar bereikt kan worden via kadeverhoging, wat dan de gevolgen zijn voor de niet-bekade gebieden en dat zichtbaar wordt gemaakt welke compenserende maatregelen dan nodig zijn. Een vergelijking op hoofdlijnen volstaat, om te kunnen bepalen of dit een reëel alternatief oplevert.

In het laatste geval is er sprake van een alternatief dat onder verantwoordelijkheid van een andere initiatiefnemer valt. Over de praktische consequenties ervan moet dan met die andere initiatiefnemer overleg plaatshebben.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief

4.5.1 Hoofdactiviteit: meest milieuvriendelijk overkoepelend alternatief

Het meest milieuvriendelijke overkoepelende alternatief moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het moet realistisch zijn, dus voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- het moet gericht zijn op het zoveel mogelijk voorkomen van nadelige milieugevolgen (onder meer door uit te gaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu), dan wel het behalen van een maximale milieuwinst met een volwaardig natuurontwikkelingsprogramma.

Het meest milieuvriendelijk alternatief moet 'werkenderwijs' tot stand komen, als onderdeel van de integrale planvorming; het is dus niet de bedoeling dat het achteraf, bij de vergelijking van alternatieven, wordt geïdentificeerd [16]. Dit impliceert dat vanaf het begin van het concipiëren van de verschillende alternatieven en varianten voor zowel de Zandmaas als de Maasroute, het bereiken van een zo groot mogelijk gunstig rendement voor het milieu in de studies wordt betrokken.

Van belang is daarbij reeds vroegtijdig in het planproces duidelijkheid te verkrijgen over de meest wenselijke richting van de natuurontwikkeling.

Ook de MMA's per deelproject dienen duidelijk te zijn.

4.5.2 Afgeleide activiteiten

Bij het bepalen van het MMA voor het verleggen van hoofdtransportleidingen en kabels dient uitgegaan te worden van het maximaal toepassen van mitigerende maatregelen.

Bij de keuze voor locaties van baggerdepots geeft de Trajectnota/MER aan welke locatie de minste schade aan het milieu toebrengt.

5. HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

5.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu, alsmede de autonome ontwikkeling daarvan, dient te worden beschreven [17]. De beschrijving is van belang:

- als informatiebron bij het ontwikkelen van alternatieven. Dit onderdeel van de beschrijving is erop gericht kansen en belemmeringen voor de planvorming aan te geven vanuit kennis van de bestaande en potentiële milieukwaliteit;
- als referentiesituatie bij de beoordeling van de effecten die de activiteiten op korte en lange termijn op het milieu kunnen hebben.

De diepgang van de beschrijving in de Trajectnota/MER wordt op deze taakstelling afgestemd.

Ook andere voorgenomen activiteiten waarvan redelijkerwijs is te voorzien dat zij worden uitgevoerd, behoren tot de beschrijving van de autonome ontwikkeling van het milieu. Te denken valt aan de gevolgen van de regionale grind- en zandwinningsprojecten (inclusief het Grensmaasproject) en de consequenties van het al dan niet slagen van de inspanningen om de Maas (water en slib) schoner te maken.

Ook autonome ontwikkelingen buiten het plangebied vallen binnen deze beschrijving, voor zover deze van aanmerkelijke invloed kunnen zijn op de Zandmaas en/of de Maasroute, of in belangrijke mate beïnvloed kunnen worden door het project.

Afbakening plangebied en studiegebied

De omvang van het plangebied en van het studiegebied zijn niet gelijk.

Het plangebied is dat gebied waar daadwerkelijk aanpassingen worden uitgevoerd. Voor het MER Grensmaas wordt het plangebied aan de oostkant begrensd door het Julianakanaal. Hierdoor zal een aantal activiteiten van beide projecten direct met elkaar interfereren. De extra scheepvaart door uitvoering van het Grensmaasproject, de geplande langshaven en de wijze van verbreding van het Julianakanaal (in relatie tot de geplande verwerkingsinstallaties) verdienen uit dit oogpunt bij de beschrijving van de autonome ontwikkeling aandacht. De exacte begrenzing van het plangebied staat in de Trajectnota/MER aangegeven.

De omvang van het studiegebied wordt primair bepaald door de omvang [18] van de optredende milieueffecten. Het beïnvloedingsgebied, en dus het studiegebied, kan per milieu-effect verschillen. De mate van de beschrijving is afhankelijk enerzijds van de omvang van het studiegebied, anderzijds van de ernst van de optredende effecten [19].

Berekeningen

Van berekeningen van de huidige situatie moet de mate van onzekerheid aangegeven worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor berekeningen van waterstanden, frequenties en stroomsnelheden. Het gaat daarbij om onzekerheden voortvloeiend uit de beperkingen van het modelconcept, uit onnauwkeurigheden in de berekeningsmethode en/of de afregeling van het model, en uit de onzekerheid in invoergegevens.

5.2 Water en bodem

5.2.1 Hydraulische omstandigheden

De gevolgen van de te nemen maatregelen hangen sterk samen met het hydraulische regime van de Maas

¹⁷ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 14, 35, 56 en 64.

¹⁸ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 80.

¹⁹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 76.

met de daarmee in verbinding staande wateren in het winterbed en de zijrivieren.

Het is daarom gewenst dat de huidige situatie wordt beschreven in termen van:

- de hydrologie van het stroomgebied: herkomst van het water en de eventueel te verwachten veranderingen door natuurlijke processen en/of ingrepen van de mens;
- frequenties en duur van waargenomen laag- en hoogwaterstanden, met bijbehorende afvoeren, alsmede van berekende hoogwaterstanden voor de afvoerfrequentie 1/1250 per jaar en een extreme frequentie (in dit advies aangeduid als "1/n per jaar");
- hydraulische ruwheid, als functie van de hydraulische omstandigheden;
- voorgekomen snelheden bij relatief lage en hoge afvoeren en verwachte snelheden bij de afvoerfrequentie van 1/1250, respectievelijk 1/n per jaar.

Omdat de waterstand in de rivier randvoorwaarde is voor het grondwaterregime in het Maasdal en van groot belang voor de natuurontwikkeling, is het daarbij noodzakelijk niet alleen aandacht te besteden aan de hydraulische omstandigheden tijdens hoge waterstanden, maar juist ook bij laagwaterstanden, met de frequenties en duur daarvan. In het desbetreffende gebied zal ook de invloed van de waterstand in het Julianakanaal moeten worden betrokken. Daarnaast is informatie over frequentie en duur van lage en hoge waterstanden van belang voor de scheepvaart, in verband met eventuele stremmingen.

Voor een overzichtelijke presentatie van de huidige situatie wordt aanbevolen kaarten samen te stellen waarop de gebieden worden aangegeven die met een frequentie van eens per 1, 2, 5, 20, 50, 250, 1250 en n jaar worden overstroomd. De lagere frequenties zijn mede van belang voor veiligheidsaspecten.

5.2.2 Rivierdynamiek en morfologie

Om de rivierkundige veranderingen te kunnen aangeven, is een beschrijving van de rivierdynamiek onder de huidige omstandigheden nodig. Het gaat daarbij ook om informatie over de herkomst van de diverse sedimenten (grind, zand, klei/slib) en de getransporteerde hoeveelheden daarvan tijdens laag- en hoogwaterperioden, alsmede van de verwachte transportcapaciteit voor de afvoerfrequenties 1/1250 en 1/n per jaar. Tevens dient aandacht te worden besteed aan de korrelgrootteverdeling in situ, in de bovenste ('actieve') laag van de bodem en in suspensie, de ontwikkeling van erosie- en sedimentatiegebieden en het afpleisteringsproces van het rivierbed. Voorts dient een kwantitatieve indicatie te worden gegeven van de karakteristieke aanpassingslengten voor de interactie van waterbeweging en morfologie en de tijdschaal van de morfologische processen.

Geomorfologie

Aardkundige elementen en patronen in het studiegebied, zoals oude Maas- en Rijnarmen (restgeulen, meanderresten zoals ten zuidoosten van Milsbeek), verstoven dekzanden (rivierduincomplexen zoals De Hamert en de Bergerheide) moeten beschreven worden, evenals de aardwetenschappelijke betekenis en de (nationale en provinciale) waarde van de aardkundige objecten. De 'Gea-objecten' in het studiegebied moeten beschreven worden [zie: *Gea-objecten in Limburg*].

5.2.3 Oppervlaktewaterkwaliteit

De huidige kwaliteit en de kwaliteitsontwikkeling van het instromend oppervlaktewater van Maas, grindplassen en zijrivieren dienen beschreven te worden. Daarbij moet ook aangegeven worden of en in welke mate de waterkwaliteit in stroomafwaartse richting verandert. Van belang is een indicatie van de mogelijke variaties met betrekking tot die veranderende kwaliteit.

5.2.4 Grondwater

Geohydrologische gesteldheid

In verband met de beoordeling en de bepaling van de veranderende geohydrologische situatie in het studiegebied en mede gelet op de invloed van de rivier op het grondwaterregime is het van belang geohydrologische schematisaties te presenteren in de vorm van een lengteprofiel en karakteristieke dwarsprofielen. Dwarsprofielen dienen met name gesitueerd te worden daar waar de activiteiten een significante invloed hebben op de grondwaterstanden, en daar waar gevoelige objecten in het studiegebied gelegen zijn.

Kwantiteit

Voor het bepalen van de effecten van het project op bestaande natuur, op het optreden van verdroging en vernatting, op bestaande en geplande (drink)waterwinningen, op industriële grondwaterwinningen en op grondwaterverontreinigingen zal de Trajectnota/MER inzicht moeten geven in:

- de grondwaterstanden ten opzichte van het maaiveld en de stromingsrichtingen en debieten van het grondwater en de variaties daarvan in het studiegebied. De te hanteren schaal dient aangepast te zijn aan de problematiek met betrekking tot natuur en milieuhygiëne (verspreiding van verontreinigingen);
- waterwinningen en kunstmatige infiltraties;
- verblijftijden van het grondwater;
- infiltratie- en kwelgebieden en hun onderlinge relaties.

Een en ander dient zoveel mogelijk kwantitatief te worden onderbouwd. Voor het verband tussen de deklaag en het voorkomen van schijngrondwaterspiegels en de effecten daarvan op de vegetatie, volstaat een globale indicatie.

Kwaliteit

De kwaliteit van het grondwater dient te worden beschreven om inzicht te krijgen in de (autonome) potenties voor natuurontwikkeling langs de Zandmaas en om inzicht te krijgen in de (im)mobilisatie van aanwezige bodemverontreiniging ten gevolge van het Zandmaas/Maasroute-project. Deze beschrijving wordt gemaakt op grond van gegevens uit het provinciale bodemverontreinigingsarchief en grondwatermeetnetten. Voorgenomen activiteiten uit (water)bodemsaneringprogramma's worden bij de autonome ontwikkeling meegenomen.

5.2.5 Bodemkwaliteit

Voor de beoordeling van natuurontwikkelingspotenties en het optreden van ecotoxicologische effecten zal inzicht moeten worden gegeven in de samenstelling en kwaliteit van de (water)bodem (slib en ondergrond) in de Zandmaas. Daarbij dient uitgegaan te worden van het Besluit vrijstelling stortverboden buiten inrichtingen en van de Nadere regeling vaststelling klasse-indeling onderhoudsspecie.

Ook dient de Trajectnota/MER inzicht te geven in de kwaliteit van de (water)bodem in de overstromingsgebieden en ter plaatse van de voorgenomen vergravingen dan wel baggerwerken. Daarbij behoort ook een inventarisatie van puntbronnen van bodemverontreiniging (onder andere stortplaatsen).

De kwaliteit van de (water)bodems dient te worden beschreven en vergeleken met de normen (streef- en interventiewaarden) van de Wet bodembescherming en de Evaluatienota Water.

5.3 Natuur

Huidige natuurwaarden

De Trajectnota/MER beschrijft de huidige natuurwaarden [20]. Dit kan het best aan de hand van aangetroffen natuurdoelsoorten en natuurdoeltypen. De per natuurdoeltype aangetroffen doelsoorten dienen aangegeven te worden, met een beschrijving die aansluit bij die in de nota *Ecosystemen in Nederland* en provinciale uitwerkingen daarvan.

Van groot belang voor natuurbeheer zijn de vochtige schraalgraslanden, de bloemrijke droge stroomdalgraslanden, de rivierduin en slik-vegetaties, en de bosgemeenschapstypen [zie *Ecosystemen in Nederland*]. De doelsoorten zijn voor een deel echter afhankelijk van andere dan de genoemde typen, zoals de rugstreeppad, de kam- en de vinpootsalamander, die onder andere van de stilstaande wateren in de uiterwaarden gebruik maken, en de kwartelkoning, grutto en grauwe gors, die aangewezen zijn op de halfnatuurlijke en multifunctionele graslandtypen van het rivierengebied.

Ecologische relaties

Daarnaast is ook een beschrijving van ecologische relaties belangrijk: zowel van de relaties die te maken hebben met verspreiding van soorten, als van de hydrologische relaties. Hieronder wordt op beide ingegaan.

²⁰ Zie bijlage 3, inspraakreactie nr. 7 en 29.

De rivieren en hun uiterwaardenstelsels vormen een hoogwaardige ecologische verbingszone voor West-Europa. De betekenis van rivier en riviergebonden aquatische milieus ligt in de vrije aanvoer van zaden en doorgang voor dieren, ook in relatie met de verschillende stroomgebieden in het achterland. Het is van groot belang belangrijke stapstenen voor kenmerkende soorten (doelsoorten) aan te geven [21].

Ingrepen in zomer- en winterbed kunnen de hydrologie van de wijde omgeving van de rivier beïnvloeden. Relaties op lokaal en regionaal niveau tussen grond- en oppervlaktewater en bijzondere levensgemeenschappen moeten derhalve worden beschreven. Op lokaal niveau betreft dit de directe beïnvloeding van drie typen vochtafhankelijke levensgemeenschappen, die vlakbij de plaats van ingreep kunnen worden aangetroffen: het rivierwater-, grond(kwel)water- en regenwatersysteem. Op regionaal niveau betreft dit:

- relaties dwars op de rivier, zoals met verdrogingsgevoelige vegetaties in helling- en bronbossen en dergelijke;
- relaties langs de rivier met bovenstroomse en benedenstroomse natuur langs de rivier, mogelijk tientallen tot honderden kilometers verwijderd van de ingrepen ter plaatse.

Ten slotte is het voor een overzicht van bestaande natuurkwaliteiten van belang de situering van beschermde en van verdrogingsgevoelige natuurgebieden op kaart aan te geven, onder vermelding van de status.

5.4 Landschap

Voor de beoordeling van de visueel-landschappelijke waarde van het gebied (van belang voor de beleving van bewoners, omwonenden en recreanten) is een beschrijving van de visueel-ruimtelijke kenmerken van het Maasdal noodzakelijk. De beschrijving zal zich vooral moeten richten op die kenmerken die bepalend zijn voor:

- de continuïteit in de lengterichting van het rivierdal;
- de onderscheiden gebiedsdelen met een eigen karakter, zoals het Maasheggengebied [22], het Maasterrassengebied en de randzone van het Limburgse heuvelland bij Elsloo/Maastricht;
- specifieke landschapsdetails, zoals plaatselijke kavelpatronen.

Van alle landschappelijke kenmerken moet de betekenis in ruimer verband bekeken worden, bijvoorbeeld in termen van zeldzaamheid op verschillende schaalniveaus.

5.5 Cultureel erfgoed

Afgraving en grondwerkzaamheden zullen het cultureel erfgoed in het gebied onomkeerbaar aantasten. Zelfs voor waardevolle (voor)historische elementen of structuren die niet rechtstreeks worden bedreigd, kan de context zodanig veranderen, dat het tot verlies leidt. (Nader) onderzoek en vastlegging van gegevens is dan ook een vereiste.

- Voor de archeologische waarden in het gebied (het 'bodemarchief') moeten in de eerste plaats de bekende vindplaatsen vermeld worden [23]. Verder is onderzoek nodig naar potentiële vindplaatsen en de spreiding daarvan, onder andere met behulp van onderzoek naar bodemstratificatie (voor het lokaliseren van plekken die met een kleidek afgedekt zijn). De Trajectnota/MER beschrijft dan de waarde van de vindplaatsen en geeft aan welke wettelijk beschermde archeologische terreinen in het gebied aanwezig zijn.
- Een beschrijving is gewenst van cultuurhistorische elementen en structuren in breed verband. Dit vereist aandacht voor historisch-geografische en geomorfologische samenhangen, in het bijzonder de samenhangen tussen nederzettingen en cultuurland, tussen rivier en nederzettingen en tussen nederzettingen en weg- en kavelpatronen. De Trajectnota/MER beschrijft de waarde van de cultuurhistorische elementen en structuren, en de objecten en bouwkundige monumenten die kenmerkend zijn voor het gebied. Hieronder vallen ook monumenten van techniek uit het recente verleden, in het bijzonder die welke met de vaarweg zijn verbonden.

²¹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 22.

²² Zie bijlage 3, inspraakreactie nr. 41.

²³ Zie bijlage 3, inspraakreacties nrs. 14 en 27.

5.6 Geluid

Voor die locaties waar sprake zal zijn van grondverzet en -transport en het winnen, bewerken en transporteren van delfstoffen, zal het beeld dienen te worden gegeven van de ligging van de geluidgevoelige objecten en gebieden binnen nog nader te bepalen aandachtsgebieden.

Afhankelijk van de te verwachten geluidemissie van installaties, lijkt hier een aandachtsgebied tussen de 400 en 800 m afstand tot de geluidproducerende activiteiten reëel. Binnen zo'n gebied worden dan gevoelige objecten aangetekend. Het kan bestaan uit gedefinieerde deelgebieden, zoals stilte-, woon-, recreatie- en industriële gebieden.

5.7 Wateroverlast en externe veiligheid

Overstroming

Aangegeven dient te worden welke veiligheidsnormen gelden voor (in aanleg zijnde) kaden en dijken behorende tot het plan voor de rivierdijkversterking [24]. Onbeschermde gebieden dienen te worden gekarakteriseerd door lijnen van gelijke (extreme) hoogwaterstanden bij afvoerfrequenties van 1/50, 1/250, 1/1250 en 1/n per jaar.

Beroeps- en recreatievaart

Langs de Maasroute dienen lijnen van gelijk individueel risico, en voor daartoe in aanmerking komende bebouwde omgevingen tevens het groepsrisico te worden gepresenteerd [25]. Voorts verdient het aanbeveling het veiligheidsniveau op de vaarweg zelf te analyseren. De Trajectnota/MER moet de geldende normen presenteren.

Sluis- en stuwcomplexen; kanaaldijken

Van de faalkans van de sluis- en stuwcomplexen en van dijken langs kanalen in ophoging dient een vooral kwalitatieve indruk te worden gegeven. De gevolgen van falen, in het bijzonder met betrekking tot het milieu, dient de Trajectnota/MER globaal te beschrijven, met aandacht voor domino-effecten [26].

5.8 Overige aspecten

Recreatie

De Trajectnota/MER beschrijft het huidige recreatieve gebruik van het studiegebied, inclusief de ruimtelijke aspecten, en de autonome ontwikkelingen daarin voorzover de voorgenomen activiteit hierop van invloed kan zijn.

Land- en tuinbouw

Ook het huidige land- en tuinbouwkundig gebruik van het studiegebied wordt beschreven, inclusief de ruimtelijke aspecten, en de autonome ontwikkelingen, voorzover het project hierop van invloed kan zijn.

Overig ruimtegebruik

Het huidige ruimtegebruik en de autonome ontwikkelingen daarin worden beschreven, voorzover de voorgenomen activiteit hierop van invloed kan zijn. Van belang zijn bouwwerken (woningen, bedrijfsgebouwen en installaties) en infrastructurele werken. Ook het huidige grondgebruik mag niet in de beschrijving ontbreken, in het bijzonder van gebiedsdelen waar ontgrondingen door aanleg van geulen, verbreding van het Julianakanaal en dergelijke zullen plaatsvinden.

²⁴ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 9.

²⁵ Zie bijlage 3, inspraakreacties nrs. 27 en 50.

²⁶ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 21.

6. TE ONDERZOEKEN ASPECTEN EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

6.1 Algemeen

Dit deel van de richtlijnen grijpt terug op de aspecten die in het vorige hoofdstuk zijn behandeld. Daar ging het om de beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling; hier gaat het juist om de veranderingen die het project zal veroorzaken, en wat de Trajectnota/MER daarvan dient te behandelen.

Voor de beschrijving van de milieugevolgen gelden de volgende algemene richtlijnen.

- Aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk of permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn; of deze op de korte of lange termijn spelen en in hoeverre cumulatie van effecten kan optreden, ook door activiteiten buiten het plangebied.
- Het project kent niet alleen negatieve, maar ook positieve milieugevolgen. Beide dienen in de effectbeschrijving te worden opgenomen.
- De wijze waarop de milieu-effecten bepaald en beschreven zijn, dient te worden gemotiveerd. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van zowel de basisgegevens als van de gebruikte methoden voor voorspelling.
- Bijzondere aandacht behoeven de milieugevolgen die per alternatief of variant verschillen.
- Aangegeven moet worden welke milieu-effecten (lands)grensoverschrijdend zijn.

Aanpak effectbeschrijving

Ook voor de effectbeschrijving geldt het onderscheid tussen hoofdactiviteiten en (de m.e.r.-plichtige) afgeleide activiteiten. In § 6.2 tot en met 6.8 wordt gedoeld op de effecten van de hoofdactiviteit. De effectbeschrijving zal zich daarbij primair richten op de effecten van de *overkoepelende alternatieven*. Daarbij moet de Trajectnota/MER ook per overkoepelend alternatief (inclusief varianten) en per milieu-effect beschrijven welke elementen, zowel tijdens de uitvoering als na gereedkomen, bepalend zijn voor dat effect. Effecten van de onderliggende alternatieven voor de Zandmaas en de Maasroute hoeven in principe niet afzonderlijk beschreven te worden, maar het beschrijven van bepaalde effecten ervan helpt misschien om inzichtelijk te maken hoe effecten van beide deelprojecten op elkaar inwerken in de overkoepelende alternatieven (met name hydraulische en hydrologische effecten), en hoe het proces is verlopen van de ontwikkeling van overkoepelende alternatieven.

In § 6.9 wordt de effectbeschrijving van de verlegging van hoofdtransportleidingen beschreven. De effectbeschrijving van de bergingdepots voor verontreinigde baggerspecie komt aan de orde in een aanvullend MER, waarvoor nog aanvullende richtlijnen zullen volgen (zie § 4.3.2).

Berekeningen

Omdat voorspellende berekeningen altijd een zekere mate van onzekerheid in zich dragen, dient de mate van onzekerheid vermeld te worden. Zo zijn voorspellingen van de hydraulische omstandigheden op basis van één- of meerdimensionale modellen onzeker, onder andere door gebrek aan kennis over de hydraulische ruwheid ten gevolge van beddingvormen (ribbels, duinen, banken) en vegetatie. Ook de voorspellende waarde van de huidige rivierkundige theorieën voor de morfologische ontwikkelingen is nog beperkt. Om die reden wordt dan ook in overweging gegeven om voor de voorspellingen aan te sluiten bij reeds uitgevoerd onderzoek, bij onderzoek dat is uitgevoerd voor vergelijkbare rivieren (als referentie), en bij de uit de literatuur bekende 'regimetheorie', voor zover van toepassing.

6.2 Water en bodem

6.2.1 Hydraulische omstandigheden

Het project leidt tot veranderingen in het rivierregime, die invloed uitoefenen op aspecten als de natuur(ontwikkeling), de scheepvaart en de veiligheid tegen overstroming. Dit geldt vooral de waterstanden

en stroomsnelheden in de rivier en de benedenloop van zijrivieren, in termen van duur en frequentie [27]. De Trajectnota/MER dient dan ook voorspellingen te geven van deze veranderingen, op basis van berekeningen en rekening houdend met de effecten van de voorgenomen werken in de Grensmaas, zowel voor de eindsituatie als voor kritieke uitvoeringsfasen. De berekeningen dienen te worden uitgevoerd over het gehele traject van lage en hoge afvoeren, met inbegrip van de afvoerfrequenties 1/1250 en 1/n per jaar. Ook moet de Trajectnota/MER een voorspelling geven van de boven- en benedenstroomse effecten.

De natuurontwikkeling in de rivier zelf is mede afhankelijk van de stroomsnelheden en waterstanden. Het is dan ook gewenst om van de relevante locaties inzicht te verkrijgen in het stroomsnelheids- en waterstands-regime: de jaarlijkse en dagelijkse variaties en de duur van optreden.

6.2.2 Rivierdynamiek en morfologie

Voor het gehele traject waar de hydraulische omstandigheden veranderen, wordt de transportcapaciteit van sediment berekend. Daarbij moet tevens aandacht worden besteed aan korrelgrootteverdeling, slibsamenstelling, erosie, sedimentatie en afpleistering als bedoeld in § 5.2.2 [28].

Van cruciaal belang voor het welslagen van de nagestreefde rivier- en natuurontwikkeling is de tijdschaal van de morfologische processen. Momenteel is niet nauwkeurig bekend hoe groot deze schaal zal zijn, onder andere omdat de morfologische activiteit in de Zandmaas na de beoogde ingrepen van een andere orde zal zijn dan in de afgelopen decennia. Het verdient daarom aanbeveling de nodige aandacht te besteden aan de voorspelling van de morfologische tijdschaal (of tijdschalen), onder andere via rivierkundig referentie-onderzoek.

Mogelijk zullen de natuurlijke morfologische processen die moeten leiden tot het streefbeeld van de rivier (breder, met natuurlijke oevers et cetera) zich langzamer ontwikkelen dan gewenst. In dat geval kan het nodig zijn het ontstaan van dit beeld te bevorderen door het specificeren van ontgravingen, ophogingen en dergelijke [29]. De sedimentatiesnelheid en -hoeveelheid per hoogwater en cumulatief, met name in nevengeulen en hoogwatergeulen en op plaatsen waar weerdverlaging wordt toegepast, verdient aandacht, evenals de kwaliteit van het nieuwgevormde sediment.

De Trajectnota/MER dient aan te geven of en zo ja in welke mate de omvang van de sedimentatie in de benedenloop van beken en in (recreatie)havens verandert als gevolg van de voorgenomen activiteit [30].

De Trajectnota/MER beschrijft aantasting van bestaande waardevolle aardkundige elementen en patronen in het studiegebied door met name ontgravingen en andere grondwerkzaamheden.

6.2.3 Oppervlaktewaterkwaliteit

De Trajectnota/MER geeft aan wat de gevolgen zijn van het project voor de kwaliteit (fysisch/chemisch en biologisch) van het oppervlaktewater in de Maas, de grindplassen, in het winterbed gelegen regionale waterlossingen, mogelijk nieuwe oppervlaktewateren, het Julianakanaal en het Lateraalkanaal [31].

Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen het permanent stromende water in de Maas en stilstaande poelen en plassen die alleen periodiek meedoen aan de stroming. Tevens dient te worden aangegeven hoe de kwaliteit van het water in beken en brongebieden zal veranderen, onder andere ten gevolge van wijzigingen in standen, stroming en kwaliteit van het grondwater.

²⁷ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 8, 11, 26, 27, 30, 31, 34, 45 en 75

²⁸ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 4.

²⁹ Zie ook bijlage 3, inspraakreactie nr. 10, waarin wordt gewezen op het creëren van win-winsituaties bij de inrichting van natuurlijke beekmondingen en voor de effecten op de morfologische processen in de mondingsgebieden.

³⁰ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 9 en 65.

³¹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 2, 30 en 49, waarin aandacht wordt gevraagd voor het in suspensie brengen van verontreinigd slib door verdieping en/of intensiever gebruik van het Lateraalkanaal.

6.2.4 Grondwater

Geohydrologische schematisatie

Dezelfde schematisatie en doorsneden als bedoeld in § 5.2.4 dienen inzicht te verschaffen in de effecten van de maatregelen op de grondwaterkwantiteit en -kwaliteit, onderscheiden naar regionale en lokale effecten. De regionale effecten betreffen vooral veranderingen in de grondwaterstanden, grondwaterstromingen en grondwatersysteemgrenzen (verschuiving van waterscheidingen). De lokale effecten betreffen onder meer de veranderingen ter plaatse en in de directe omgeving van de afgravingen en stortingen [32]. Ook het onderscheid tussen de effecten tijdens de uitvoeringsfase en die van de periode daarna moet duidelijk worden.

Kwantiteit

De effecten van de geplande ingrepen moeten worden aangegeven op de standen, debieten, stromingsrichtingen en verblijftijden van het grondwater. De effecten van veranderingen in het grondwater op het oppervlaktewater (Maas en beken) en omgekeerd dienen te worden aangegeven. Tijdsafhankelijke berekeningen dienen inzicht te geven in de doorwerking van Maaspeilfluctuaties in het grondwatersysteem en op de watertoevoer naar de Limburgs-Brabantse kanalen, vooral met het oog op land- en tuinbouw en natuur.

Kwaliteit

De Trajectnota/MER moet aangeven hoe de geplande ingrepen de kwaliteit van het grondwater zullen veranderen. De gevolgen van veranderde stromingsrichtingen op de kwaliteit van (uittrekend) grondwater bij gevoelige objecten zoals waterwinningen, natuurgebieden en in bronnen en beken verdienen speciale aandacht. De beïnvloeding van veranderde grondwaterstanden, -stromingsrichtingen en -stroomsnelheden op aanwezige bodemverontreiniging (grond en grondwater) dient te worden aangegeven.

6.2.5 Bodem

Grote volumens grond zullen worden afgegraven, verplaatst, verwerkt en gestort. Voor een beoordeling van de milieu-effecten daarvan dient de Trajectnota/MER een helder overzicht te presenteren, zowel per locatie als voor het plangebied als geheel. Daartoe zal consequent en integraal aandacht moeten worden besteed aan de volgende aspecten:

- uitsplitsen van de volumens grond die worden afgegraven, getransporteerd, verwerkt en gestort;
- de korrelgrootteverdeling van de grond;
- de kwaliteit van de grond in relatie tot de streef- en interventiewaarden van de Wet bodembescherming en de Evaluatienota Water;
- de ruimtelijke dimensies van afgravingen en stortingen van grond, weer te geven via kaarten en profielen per locatie.

Speciale aandacht verdient het hergebruik van verontreinigd materiaal, in het licht van de effecten daarvan op de kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater, alsmede de ecotoxicologische effecten.

6.3 Natuur

De Trajectnota/MER beschrijft welke natuurgebieden door standplaatsvernietiging of -aantasting bedreigd worden [33]. Te denken valt aan veranderingen in aanwezige waardevolle watervegetaties, moeraslevensgemeenschappen, stroomdalgraslanden, vogelrijke oevers en graslanden, struwelen, maasheggen en bossen. Vochtafhankelijke levensgemeenschappen kunnen door een directe vernietiging, maar ook indirect door verdroging worden bedreigd. Dat geldt zowel voor lokale effecten van nabijgelegen natuurgebieden als voor regionale ecologische verdrogingseffecten op vochtafhankelijke vegetaties in helling- en bronbossen en dergelijke. Deze effecten moeten in de Trajectnota/MER worden beschreven.

Ook in en langs de rivier kunnen veranderingen in het rivierregime natuurwaarden beïnvloeden. Dit kan zowel boven- als benedenstrooms tot vele tientallen kilometers van de ingrepen gebeuren. Deze effecten

³² Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 4, 19, 23, 24, 27, 42, 49, 50, 55, 59, 73 en 77.

³³ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 5, 9, 22, 23, 29, 44, 45, 50 en 73.

moeten zo goed mogelijk worden aangegeven. Er dient te worden aangegeven wat het effect zal zijn van de sedimentatie van (verontreinigd) slib op flora en fauna en op de natuurontwikkeling.

Niet alle veranderingen hoeven negatief te zijn. Zo kunnen natuurontwikkelingsvarianten worden ontwikkeld die een uitbreiding van het natuurareaal betekenen. Het is zinvol de verwachte resultaten van natuurontwikkelingsprojecten (zie § 4.2.2) zowel in aantallen hectare als in de vorm van streefbeelden weer te geven.

6.4 Landschap

Zelfs bij de minst ingrijpende alternatieven zal het landschapsbeeld in het Maasdal met de uitvoering van het project sterk veranderen. Deze veranderingen zijn, in de belevingswaarde, niet per se negatief. Bij een zorgvuldige en doordachte uitvoering kunnen de veranderingen juist een verhoging van de visueel-landschappelijke waarde van het gebied als geheel of van delen daarvan betekenen. De beschrijving van de milieugevolgen moet dan ook zowel met positieve als met negatieve gevolgen voor het landschapsbeeld rekening houden. De effectbeschrijving concentreert zich met name op de veranderingen in de aspecten die in § 5.4 genoemd zijn, te weten beleving van de continuïteit in de lengterichting van het rivierdal, herkenbaarheid van de onderscheiden gebiedsdelen met een eigen karakter (rivierrassen, beekdalen, heggelandschappen, nederzettingen etc.) en specifieke landschapsdetails.

6.5 Cultureel erfgoed

De ingrepen in het gebied zullen grote gevolgen hebben voor cultuurhistorische en archeologische waarden. Wat betreft de archeologische elementen moet gekeken worden naar het aantasten van reeds bekende elementen, alsmede naar mogelijke aantastingen van het archeologische bodemarchief. Waar dit enigszins mogelijk is, moet aanvullend archeologisch onderzoek duidelijkheid verschaffen in de bestaande leemten in kennis [34].

Het verlies en de aantasting van cultuurhistorische waarden moet worden beschreven. Hierbij moet uitdrukkelijk ook aandacht worden besteed aan contextwijziging (veranderingen in de directe omgeving) van die elementen, waardoor op zichzelf gespaarde elementen toch in hun aanzien geschaad worden. Ook bij jonge technische monumenten moet aandacht worden besteed aan verlies, aantasting en contextwijziging.

6.6 Hinder

Voor het in beeld brengen van de hinderaspecten is een goed beeld van de bronnen onontbeerlijk, evenals van de infrastructuur die nodig is voor aan- en afvoer, en de ligging van gevoelige gebieden [35]. Bij de bronnen gaat het om een beschrijving van inrichtingen als winningsmaterieel, transportbanden, scheidingsinstallaties (type), de capaciteit van de inrichtingen (tonnen per tijdseenheid) en de gebruiksduur. Bij de beschrijving van de infrastructuur gaat het om de aan- en afvoerwegen, de transportmiddelen, de frequentie en de gebruiksduur.

De ligging en de afstand van gevoelige gebieden ten opzichte van grondverzet-, winnings- en bewerkingssactiviteiten speelt een rol.

Geluid

Akoestisch prognose-onderzoek dient te voldoen aan de relevante richtlijnen, zoals opgenomen in de *Handleiding meten en rekenen industrielawaai*.

De Trajectnota/MER kan de geluidemissie beschrijven in de vorm van bronsterkten van de geluidproducerende activiteiten. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt in de representatieve situaties van deelactiviteiten, zoals winning, opslag en bewerking gedurende dag, en (bij activiteiten buiten de periode 07.00 - 19.00 uur) avond en nacht.

Ook het effect van de geluidemissie van de deelactiviteiten wordt beschreven, in de vorm van de te ver-

³⁴ Zie ook bijlage 3, inspraakreactie nrs. 6, 14, 27, 63 en 65, waarin de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek adviseert tot het uitvoeren van een aanvullende archeologische inventarisatie voorafgaand aan het uitvoeren van de werken.

³⁵ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 42, 59 en 77.

wachten geluidbelasting. Hierbij verdient het aanbeveling de ligging van de etmaalwaarde-geluidcontouren weer te geven (40 dB(A) en hoger in stappen van 5 dB(A)). Hierbij dient gebruik te worden gemaakt van kaartmateriaal waarbij de aanwezigheid van woningen, recreatie-, industrie-, stilte- en woongebieden binnen deze geluidcontouren zijn af te leiden. Per soort installatie dat bij winning wordt ingezet, volstaat een eenmalige verklaring van de ligging van voorkomende geluidcontouren langs de oevers (bepaling deelbijdragen van installaties in dominantie-volgorde). Bij landactiviteiten (bewerking) dient voor de meest nabij gelegen woningen voornoemde opbouw van de geluidbelasting te worden gegeven. Specifieke pieken in het geluidniveau dienen met hun geluidbron(nen) te worden aangegeven. In geval van cumulatie van verschillende dan wel gelijke lawaaisoorten dient deze in nog vast te stellen aandachtsgebieden (zie ook § 5.6) rond de Maas/Julianakanaal in beeld te worden gebracht.

Indien gekozen wordt voor kwantificering van de hinder door middel van het aantal gehinderden, dient de methodiek met betrekking tot de hinderbeleving gemotiveerd te worden.

Voor stiltegebieden dient de Trajectnota/MER aan te geven of een tijdelijke ontheffing van de geldende verordeningen uitgegeven moet worden.

Indirecte hinder (zoals transportbewegingen van vrachtverkeer van en naar werkzaamheden) dient te worden beschreven voor eventuele afgeleide activiteiten. Het geluid dient vanuit de optiek verkeerslawaaai te worden beschouwd (uitsluitend equivalente geluidniveaus). Een toename met meer dan 2 dB(A) boven het reeds heersende verkeersgeluid is milieuhygiënisch relevant en dient te worden beschreven.

Momenteel is er bij het Ministerie van VROM een circulaire indirecte hinder in de maak. de verwachting is dat deze in 1997 van kracht zal worden. Beschouwing van dit aspect in de Trajectnota/MER dient zoveel mogelijk volgens de richtlijnen van deze circulaire plaats te hebben.

De Trajectnota/MER moet de maatregelen met bijbehorende effecten ter reductie van de geluidemissie van zeven, aggregaten, kranen en dergelijke beschrijven, evenals eventuele locatiegebonden maatregelen (bijvoorbeeld het plaatsen van afschermingen nabij opslag- of bewerkingslocaties of het rekening houden met de seizoenafhankelijkheid van de gevoeligheid van stiltegebieden). Indien met maatregelen het onderschrijden van specifieke streefwaarden wordt beoogd, dienen deze doelstellingen beschreven en gemotiveerd te zijn. Is een wezenlijke (tijdelijke) verstoring redelijkerwijze niet uit te sluiten, dan dient te worden aangetoond dat ten minste de stand der techniek en ALARA (as low as reasonable achievable) inzake geluidbeheersing is toegepast. Bij de beschrijving van maatregelen om de hinder zoveel mogelijk te beperken kan ook gedacht worden aan fasering in de uitvoering.

Voor akoestisch relevant te achten transportbewegingen (vrachtverkeer) dient de Trajectnota/MER de route te beschrijven die in dit opzicht het gunstigst is.

Stof

Een beschrijving van de mogelijke stofhinder die kan ontstaan door de winning, de scheiding en bewerking, de op- en overslag en het transport van slib, zand en grind hoort ook thuis in de Trajectnota/MER.

6.7 Wateroverlast en externe veiligheid

Overstroming

De Trajectnota/MER geeft hier een overzicht van de vermindering van de niet (voldoende) beschermde gebieden in het winterbed. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van kaarten waaruit het verschil blijkt tussen lijnen van gelijke hoogwaterstanden, als genoemd in § 5.7.

Daar waar kabels en leidingen door kaden en dijken worden aangelegd, dient te worden aangetoond dat aan de veiligheidseisen wordt voldaan.

Beroeps- en recreatievaart

Overeenkomstig het gestelde in § 5.7, dient het individueel en het groepsrisico te worden gepresenteerd [36].

Sluis- en stuwcomplexen; kanaaldijken

Over de faalkansen en de gevolgen van falen, als bedoeld in § 5.7, dient informatie te worden verstrekt.

Kwellengte bij dijken

Verdieping en verbreding van het zomerbed en het maken van geulen in het winterbed van de Maas zullen de entreeweerstand verlagen en de kwellengte verkorten. In het bedijkte deel van de Maas kan dit leiden tot een vermindering van de veiligheid tegen stabiliteitsverlies van de dijk. Dit aspect dient onderzocht te worden. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan de aanwezigheid van zandbanen en aan het versterkt optreden van zandmeevoerende wellen en/of inundaties door snel stijgend grondwater en aan mogelijke maatregelen ter voorkoming van ongewenste gevolgen. Aangegeven moet worden in hoeverre een eventuele gewijzigd was- en valregime de stabiliteit van de dijken kan beïnvloeden.

6.8 Overige aspecten

Ruimtegebruik en leefbaarheid

De Trajectnota/MER dient het ruimtegebruik door de voorgenomen activiteit te beschrijven. Aangegeven dient te worden of en in welke bestaande en geplande woon- en verblijfgebieden verbetering dan wel verslechtering van de leefbaarheid optreedt. Hierbij dient gelet te worden op mobiliteitsaspecten (bereikbaarheid) en recreatiemogelijkheden.

Gebiedsfuncties

De gevolgen voor andere huidige en geplande gebruiksfuncties van het gebied dienen te worden verkend, onder andere de gevolgen voor de recreatie, land- en tuinbouw, bouwwerken, infrastructuur, drinkwatervoorziening en bedrijvigheid in het gebied [37].

Recreatie

Onderzocht moet worden wat het effect is op bestaande recreatieve voorzieningen en op de belevingswaarde ervan. Tevens dient, gezien de vele investeringsplannen en voorbereidingen van bestemmingsplannen, aangegeven te worden welke toekomstige recreatieve ontwikkelingen niet door zullen gaan als gevolg van de voorgenomen activiteit. Ook zal onderzocht dienen te worden hoe eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen dan wel gecompenseerd kunnen worden. Aandacht dient besteed te worden aan de (on)mogelijkheden van het samengaan van de beroepsvaart met recreatieve activiteiten op de Maas [38].

Land- en tuinbouw

De mogelijke effecten voor de land- en tuinbouw, zoals schade door verdroging of vernatting, dienen beschreven te worden [39].

Koelwatervoorziening

De Trajectnota/MER geeft aan in hoeverre de koelcapaciteit van de Maas verandert als gevolg van de voorgenomen activiteit en wat daarvan de gevolgen zijn [40].

³⁶ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 8, 30, 35, 57, 64 en 77, waarin aandacht wordt gevestigd op de toekomstige veiligheidssituatie voor onder meer de recreatievaart.

³⁷ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 46, 49, 64, 73 en 77.

³⁸ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 19, 20, 21, 27, 28, 29, 45, 57, 64 en 69.

³⁹ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nrs. 4, 35 en 64.

⁴⁰ Zie ook bijlage 3, inspraakreacties nr. 3.

Secundaire milieu-effecten

Secundaire milieu-effecten zijn milieu-effecten die worden veroorzaakt door secundaire activiteiten, die de voorgenomen activiteit of een der alternatieven met zich meebrengt. De Trajectnota/MER geeft daar een kwalitatieve, en waar mogelijk kwantitatieve beschrijving van [41]. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om gevolgen van aanpassingen van (het gebruik van) elektriciteitscentrales, industriële activiteiten en recreatievoorzieningen. De invloed van de voorgenomen activiteit op het zuinig gebruik van oppervlaktedelfstoffen dient beschreven te worden. Tevens dient aangegeven te worden of door het Zandmaas/Maasrouteproject andere ontgrondingsprojecten mogelijk komen te vervallen.

6.9 Verlegging hoofdtransportleidingen en kabels

De milieu-effecten ten gevolge van de verlegging van hoofdtransportleidingen en kabels worden kort beschreven, met name de verandering in effecten van calamiteiten en de gevolgen van veranderingen in het ruimtegebruik (versnippering).

6.10 Compensatieplannen

In het kader van het Structuurschema Groene Ruimte worden in de MER voor alle alternatieven en varianten afzonderlijke compensatieplannen opgesteld, inclusief de daarmee gemoeide kosten. De plannen moeten een vergelijking mogelijk maken tussen de alternatieven en varianten, om zo in het kader van de Tracéwet tot een standpunt te komen. De compensatieplannen worden uitgewerkt tot een zodanig detailniveau dat

- . vergelijking tussen alternatieven mogelijk is,
- . inzicht verkregen wordt dat in voldoende mate wordt gecompenseerd.

Een meer gedetailleerde invulling vindt plaats bij het ontwerp-Tracébesluit.

6.11 Financieel-economische aspecten

Gegeven de wederzijdse beïnvloeding van de deelprojecten, wordt de voorkeur gegeven aan een integraal samenhangend financieel overzicht per alternatief.

Voor het deelproject Zandmaas gaat het om de kosten van (weer) aanleg, beheer/exploitatie en onderhoud, en baten gerelateerd aan het voorkomen van hoogwaterschade en zo mogelijk verdroging en verdrassing.

Voor het deelproject Maasroute gaat het om enerzijds de kosten voor aanleg, beheer/exploitatie en onderhoud, anderzijds om een financiële analyse van de effecten op het vestigingsklimaat, de ontwikkelingen in vervoer (omvang, efficiëntie en keuze vervoerwijze) en het intermodaal vervoer en van de effecten op de recreatie.

⁴¹ Zie ook bijlage 3, inspraakreactie nr. 11.

7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

Voor de vergelijking van de alternatieven dienen de alternatieven voor de hoofdactiviteit en die voor de afgeleide activiteiten afzonderlijk te worden gepresenteerd. Voor de hoofdactiviteit gaat het dan om een vergelijking van de overkoepelende alternatieven. Onderliggende alternatieven voor de afzonderlijke projecten Zandmaas en Maasroute blijven dus in principe buiten de vergelijking.

De milieu-effecten van de overkoepelende alternatieven moeten zowel onderling als met de referentiesituatie worden vergeleken.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

De keuze van de vergelijkingsmethode dient in de Trajectnota/MER te worden gemotiveerd. Daar hoort ook bij een onderbouwing van:

- de milieu-aspecten en deelaspecten die in de vergelijking worden betrokken;
- (eventueel) het gewicht dat aan elk aspect en deelaspect is toegekend;
- de gehanteerde parameters en de beoordeling, alsmede de betrouwbaarheid daarvan.

Hierbij dient zoveel mogelijk een relatie te worden gelegd met criteria die voortvloeien uit het relevante beleidskader (zie ook § 2.3).

Bij de vergelijking van alternatieven moet worden aangegeven:

- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect;
- in welke mate de initiatiefnemer zijn doelen denkt te kunnen verwezenlijken. De Trajectnota/MER dient inzicht te geven in het effect van de alternatieven op de mogelijkheden om het aandeel van de binnenvaart in het transport te vergroten (wijziging modal split), met speciale aandacht voor het containervervoer.
Tevens dient te worden aangegeven in welke mate kan worden voldaan aan de gestelde uitgangspunten;
- in welke mate de voorgestelde oplossingen, bij de uitvoering of in de toekomst, de mogelijkheden in zich dragen tot een flexibele aanpassing aan nieuwe inzichten of (onvoorziene) ontwikkelingen.

Voor het project Maasroute vormen economische aspecten, ook gelet op de formulering van de doelstelling, een belangrijk toetsingscriterium. Ook voor het project Zandmaas zijn financiële aspecten van wezenlijk belang. Het ligt dan ook voor de hand bij de vergelijking van de alternatieven financiële aspecten (i.c. de economische effecten) van de alternatieven te beschrijven om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. In het kader van m.e.r. is dit echter niet verplicht.

Bij de beoordeling van de alternatieven dienen milieu-aspecten duidelijk te worden onderscheiden van andere (waaronder financiële) aspecten.

8. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieu-toestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Op dit punt worden die leemten in kennis en informatie genoemd, die een goede beoordeling in de weg bestaan of bemoeilijken. Deze beschrijving is nodig om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Daartoe moet de Trajectnota/MER beschrijven:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- wat de aard is van deze onzekerheden (onzekerheden/onnauwkeurigheden in voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieu-gevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden). Te denken valt aan de milieu-effecten van de aanlegfase, waarover pas op bestekniveau detaillering mogelijk is;
- in hoeverre dit alles de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

9. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Omdat de voorspelde effecten bij de besluitvorming steeds geconfronteerd moeten worden aan de werkelijke effecten, is een evaluatieprogramma nodig. Zo nodig kunnen dan aanvullende mitigerende maatregelen worden getroffen. De Trajectnota/MER moet een aanzet geven voor een dergelijk evaluatieprogramma, vanwege de sterke koppeling tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma.

10. SAMENVATTING VAN DE TRAJECTNOTA/MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is vooral bedoeld voor besluitvormers en insprekers, en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn, en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van de Trajectnota/MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de doelstellingen van het project;
- de hoofdpunten voor de besluitvorming, inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de hoofdactiviteit, de afgeleide activiteiten en de alternatieven, waaronder de meest milieuvriendelijke;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm);
- de belangrijkste leemten in kennis.

11. VORM EN PRESENTATIE

De complexiteit van deze m.e.r., zowel inhoudelijk als wat betreft besluitvorming, stelt hoge eisen aan de wijze waarop de informatie wordt gerangschikt en gepresenteerd. De opzet van de Trajectnota/MER dient zodanig gekozen te worden dat herleidbaar is welke informatie voor welke te nemen besluiten van belang is.

Het MER wordt in één document gecombineerd met de Trajectnota. In de gecombineerde Trajectnota/MER moet de voor m.e.r. relevante informatie herkenbaar zijn, bijvoorbeeld door een leeswijzer of een tabel waarin per onderdeel van de richtlijnen wordt aangegeven op welke plaats deze in de Trajectnota/MER wordt behandeld.

Er dient naar te worden gestreefd:

- de Trajectnota/MER toegankelijk te houden;
- achtergrondgegevens (gegevens die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdttekst zelf te vermelden, maar in een deelrapport op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst in de Trajectnota/MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en/of kaarten.

Bij een aantal aspecten die in het kader van landschap en dergelijke beschreven worden, kan een verdergaande visualisering dan alleen op kaartbeeld zinvol zijn. Te denken valt aan schetsen, fotomontages en dergelijke van 'voor-en-na-situaties' bij ingrijpende veranderingen in het landschapsbeeld of in de context van bijzondere cultuurhistorische elementen.

LITERATUUR

<i>Compensatie en m.e.r.</i>	Ministerie van VROM
<i>Ecosystemen in Nederland</i>	Ministerie van LNV, 1995
<i>Gea-objecten in Limburg</i>	RIN-rapport 86/21. Gongrijp, G.P, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum 1986.
<i>Handleiding meten en rekenen industrielawaai</i>	rapport ICG-reeks nr. IL-HR-13-01, maart 1981
<i>Steuntje voor het Storten</i>	
<i>Structuurschema Groene Ruimte</i>	Ministerie van LNV, 1993

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Begrippen
- Bijlage 2: Register van binnengekomen inspraakreacties op de startnotitie Zandmaas/Maasroute
- Bijlage 3: Nota van inspraak en antwoord

BIJLAGE 1 BEGRIPPEN

Afvoerfrequentie	getal waarmee aangegeven wordt hoe vaak een bepaald verschijnsel (in dit geval de afvoer) optreedt in een bepaalde tijdsperiode; een afvoerfrequentie van 1/250 per jaar wil dus zeggen dat de kans waarmee die afvoer zich voordoet één tweehonderdvijfstigste per jaar is.
Deltawet Grote Rivieren	betreft de eerste tranche dijkversterkingen Rijntakken en bedijkte Maas en aanleg van kaden in het gebied van de onbedijkte Maas
Deltaplan Grote Rivieren	werkzaamheden voortvloeiende uit de Deltawet Grote Rivieren, uit de tweede tranche dijkversterkingen, uit het Grensmaasproject en uit het Zandmaasproject
EHS	Ecologische hoofdstructuur
Hydraulische ruwheid	De weerstand van een waterafvoer tegen stroming; een hoge hydraulische ruwheid betekent veel weerstand met als gevolg lage stroomsnelheden en hoge waterstanden
Hydrologie	Houdt zich bezig met de bestudering van de waterhuishouding van de aarde (of delen daarvan) en met de waterbeheersing
Inundatie	Onderwaterzetting
MER; m.e.r.	Milieu-effectrapport; milieu-effectrapportage
MMA	Meest milieuvriendelijk alternatief
Natuurareaal	De oppervlakte aan natuurgebied
RBN-plan	Betreft plan dat totstandgekomen is in het kader van de Regeling Begrenzing Natuurontwikkelingsprojecten
RIZA	Rijksinstituut voor integraal zoetwaterbeheer en afvalwaterbehandeling
Tracéwet	Wet waarin de procedure tot besluitvorming voor bepaalde infrastructuurwijzigingen en -uitbreidingen is opgenomen
Trajectnota/MER	Resultaat van de trajectstudie, waarin het MER is opgenomen
Wm	Wet milieubeheer

BIJLAGE 2 REGISTER VAN BINNENGEKOMEN INSPRAAKREACTIES OP DE STARTNOTITIE ZANDMAAS/MAASROUTE

<u>nr</u>	<u>afzender</u>	<u>gedateerd</u>	<u>kenmerk</u>
01	dr. W.F.A. Heemskerk te Echt	17-10-95	-
02	mr. R.M.L.M. Magnée te Horn	29-10-95	-
03	N.V. EPZ te Eindhoven	01-11-95	JZ/Sc/95057427
04	Landgoed Geijsteren	08-11-95	-
05	Ver. Das & Boom te Beek-Ubbergen	08-11-95	LI-CKD-18
06	A.C. Graswinckel-van de Poll te Arcen	09-11-95	-
07	St. Dassenwerkgroep Limburg te Margraten	10-11-95	-
08	Jachthaven-Camping Eldorado te Plasmolen Mook	10-11-95	-
09	Waterschap Roer en Overmaas te Sittard	08, resp. 13-11-95 08-12-95	5561/vBu 5094/vBu 5822/vBu
10	Waterschap Peel en Maasvallei te Venlo	13-11-95	95-4087/1
11	N.V. MEGA te Maastricht	13-11-95	AB/EJN/MOO
12	NS Railinfrabeheer te Eindhoven	15-11-95	RIBZ/JP/758u
13	M. Meulenberg te Bunde	15-11-95	-
14	Gemeente Cuijk	15-11-95	I\BW\PB
15	Gemeente Maasbree	16-11-95	WFL00849
16	Milieugroep Roermond	16-11-95	-
17	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening te Brussel	16-11-95	63/PP/1950
18	Gemeente Tegelen	17-11-95	GG-951650
19	Gemeente Lith	17-11-95	9505267
20	Recreatieschap Nijmegen e.o. te Alverna/Wijchen	20-11-95	Ha/95110848
21	Gemeente Maasbracht	20-11-95	RB/HAH
22	Milieu defensie te Venlo	20-11-95	-
23	Staatsbosbeheer regio Peel en Maas te Roermond	20-11-95	SBB/PhB 951934
24	Ver. Stop Wateroverlast Meers e.o. te Meers	20-11-95	-
25	Th. G. Lucassen te Overasselt	20-11-95	-
26	Polderdistrict Groot Maas en Waal te Druten	20-11-95	9502912
27	Gemeente Maastricht	20-11-95	SOG95-10598
28	HISWA Vereniging regio Limburg	21-11-95	H/1838/EM/gm
29	Samenwerkingsverband Visstandbeheer en Sport- visserij Maas te Merum-Herten	21-11-95	MB/TK/11.124
30	N.V. Waterleidingmij. Oost-Brabant te Den Bosch	21-11-95	2317.6.5016
31	Belangencomité Ontgrinding Schipperskerk/ Berghaven te Papenhoven	21-11-95	-
32	N.V. Regionaal Distributiebedrijf PNEM-Oost te Oss	21-11-95	T&O/Kon;7749
33	B.W.E. Peters te Maastricht	21-11-95	-
34	J. Maas te Afferden	21-11-95	-
35	Gemeente Kessel	21-11-95	E.E.-95/080
36	F.M. Mos te Mook	22-11-95	-
37	F. Bindels te Milsbeek	22-11-95	-
38	A.C.J. Brackman te Grubbenvorst	22-11-95	-
39	Surfclub Drusus Ool te Herten/Roermond	22-11-95	-
40	Jachthaven "Het Steel" te Roermond	22-11-95	95/St011
41	Gemeente Boxmeer	22-11-95	6034
42	L.G.A. Guffens & A.H.O. Niessen te Herten/Roermond	22-11-95	-
43	R. van Dun te Groeningen	22-11-95	-
44	Gemeente Broekhuizen te Broekhuizenvorst	22-11-95	PV1117.01

45	Gemeente Mook en Middelaar te Mook	22-11-95	-
46	DSM Limburg bv, Bestuursseenheid Arbo & Omgeving te Geleen	22-11-95	1317 P/OP 22
47	Kreis Viersen te Viersen (Dld)	22-11-95	61/1-61.11
48	DSM Transport Maatschappij te Beek	23-11-95	6125/95 DTM
49	N.V. Waterleiding Mij. Limburg te Maastricht	23-11-95	33521 HYPD/FH
50	Gemeente Stein	23-11-95	VRO/3149
51	J.W.M. Fonteijn te Maastricht	23-11-95	-
52	N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Mij. te Den Haag	23-11-95	B 6.26/KEU/pe
53	Kon. Landmacht, Directie Materieel te Den Haag	23-11-95	1631/95U
54	St. het Limburgs Landschap te Arcen	23-11-95	AL 12/10/02/07
55	Niersverband te Viersen (Dld)	23-11-95	VH.NL.La/L006
56	B.V. Grint- en Zandexploitatie Mij. v/h Gebr. Smals te Herten/Roermond	23-11-95	RM/VB/0911-95/BT3.21
57	Kon. Ned. Watersport Verbond te Bunnik	23-11-95	-
58	Ned. Ver. van Regionale Industriezand- en Grindproducenten - NEVRIP te Arnhem	23-11-95	Ne. 319/95
59	Delfstoffen Combinatie Maasdal B.V. i.o. te Heijen	23-11-95	PvR/sw/95001
60	Staatsbosbeheer Regio Rivierenland te Heesch	23-11-95	SBB953512/AvdZ/LdH
61	Advies en management Bureau voor Delfstoffen bv te Nijmegen	23-11-95	-
62	N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen	24-11-95	TN/G 95.384
63	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort	24-11-95	Bp 95.572 PK/mb
64	Gewest Noord-Limburg te Venlo-Blerick	24-11-95	951646
65	Gemeente Venlo	24-11-95	VRMMI 95-17297
66	Panheel Groep Stichting grind te Panheel	24-11-95	vdZ/rh/95.1391
67	Stichting Milieufederatie Limburg te Sittard	24-11-95	-
68	Kon. Luchtmacht, Defensie Pijpleiding Organisatie te Noordwijk	24-11-95	95004802
69	Loeff Claey's Verbeke, Rotterdam, namens Aqua Terra N.V. te Roermond	24-11-95	HB/BM/dg-90.1508
70	Ver. van Leidingeigenaren in Ned. (VELIN) te Groningen	24-11-95	BV-95.24
71	J. Haije te Diemen	24-11-95	-
72	Wereld Natuur Fonds te Zeist	28-11-95	LdJ/GBV/95-726
73	Staatliches Umweltamt Krefeld te Krefeld (Dld)	30-11-95	Ca/Bi
74	M.T.S. Tax te Velden	??-11-95	-
75	Gemeente Oss	01-12-95	S/RO
76	AMINAL te Brussel	01-12-95	018/bvb/95/1132
77	Gemeente Gennep	07-12-95	954450/IIa
78	Kamer van Koophandel en Fabrieken Zuid-Limburg te Maastricht	14-12-95	ES/JT 3857.95
79	Landbouwschap, Gew. Raad voor Limburg te Roermond	15-12-95	95339ZndMsAdvGJA
80	Ministere Wallon de l'Equipement et des Transports te Luik	??-12-95	198.285/960/NS/ChC

BIJLAGE 3 NOTA VAN INSpraak EN ANTWOORD

Volgnummer : 01 Kenmerk : - Gedateerd : 17-10-95	Afzender : dr. W.F.A. Heemskerk (waterjurist) Julianastraat 64 6101 HJ Echt
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Betrokkene wil beter inzicht in de duur van uitvoering en te verwachten dekking van de kosten. 2. Maatregelen in Nederland slechts dan zinvol, indien ook internationaal overleg terzake plaatsvindt. 3. Eerst elders opslaan en vervolgens terugplaatsen van baggerspecie naar Limburg is te kostbaar. Welke depots komen er in Limburg? 4. Voldoende afstand relevante Overheid en bedrijfsleven (grind- en zandproducenten) vereist. 5. Houden de maatregelen t.b.v. de scheepvaart voldoende openingen voor een verdere uitbouw van het Europees vaarwegennet?	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Volgens de huidige planning zal het Zandmaasproject in 1998 in uitvoering gaan, en in 2005 beëindigd worden. De uitvoeringsduur van het project Maasroute hangt sterk af van de gekozen maatregelen. Een planning voor de uitvoeringsduur kan daarom voor de Maasroute nog niet gegeven worden. Aan de kosten zal in de trajectnota/MER aandacht worden besteed. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Het bedoelde overleg vindt in andere kaders plaats. 3. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen twee soorten depots, tijdelijke en definitieve depots. De initiatiefnemer heeft de oprichting van een tijdelijke opslagplaats (depot) voor vervuilde baggerspecie in voorbereiding. Daarbij is nog geen keuze gemaakt voor een lokatie. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij het ontwerp van de inrichting en de effectbepaling daarvan rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer. 4. De relatie tussen overheid en bedrijfsleven in het kader van de voorgenomen maatregelen valt onder verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. De voorschriften op nationaal en internationaal niveau op het gebied van aanbesteding zullen worden gevolgd. 5. De Maas maakt deel uit van de zogenaamde ruit van vaarwegen, gevormd door de Waal, de Maas, het Albertkanaal en Rijn-Scheldeverbinding. Eventuele aanpassingen van de Maas worden in dit verband uitgevoerd conform de afspraken die in Europees verband hierover gemaakt zijn. In de trajectnota zal ruim aandacht worden besteed aan mogelijke uitbouw van het Europees vaarwegennet.

Volnummer : 02 Kenmerk : - Gedateerd : 29-10-95		Afzender : mr. R.M.L.M. Magnée Kasteel Horn Kasteelstraat 6 6085 BH Horn	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In de MER aandacht besteden aan de gevolgen die een verdere daling van, danwel een geregelde schommeling in de grondwaterstand kan hebben voor Kasteel Horn + onmiddellijke omgeving. Hiertoe, alvorens maatregelen te treffen, bepaling nul-situatie ter plaatse. 2. In de MER aandacht besteden aan de gevolgen van een mogelijke verdieping Lateraal Kanaal voor dit kanaal dat thans de functie vervult van slib-depot. 3. De gesuggereerde optie - verhoging van de westelijke dijk langs het Lateraal Kanaal - ter voorkoming van overstromingen, meenemen in het kader van plan Zandmaas.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de grondwaterstand. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek ten behoeve van de trajectnota nader uitwerken. De huidige situatie van de grondwaterstand in het winterbed wordt in kaart gebracht met behulp van een meetnet. Mede op basis van de gegevens verkregen uit dit meetnet worden de effecten van de alternatieven bepaald. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op water en bodem. Indien het Lateraalkanaal verdiept wordt ten behoeve van de scheepvaart wordt het huidige slibdepot verwijderd. 3. De regering heeft in het Deltaplan Grote Rivieren het advies van de Commissie Watersnood Maas gevolgd. Hierin wordt geadviseerd over te gaan tot rivierverruiming, en niet tot dijk aanleg of dijkverhoging. Uitgangspunt is om de rivier nabij het Lateraalkanaal zodanig te verruimen dat inundatie van het gebied ten westen van het Lateraalkanaal wordt voorkomen of wordt verminderd. Indien de rivierverruiming niet het beoogde effect oplevert wordt aanpassing van het Lateraalkanaal overwogen.	

Volnummer : 03 Kenmerk : JZ/Sc/95057427 Gedateerd : 01-11-95		Afzender : N.V. Electriciteits-Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ Postbus 711 5600 AS Eindhoven	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De trajectnota/MER zou voldoende inzicht moeten geven inzake de effecten die het onderhavige voorplan heeft op de bedrijfsvoering van een 6-tal expliciet door EPZ genoemde elektriciteitscentrales, voor en na de definitieve (gefaseerde) uitvoering. Met name wat betreft eventuele effecten op de stroomsnelheden en het koelend vermogen van de Maas.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de stroomsnelheden en het koelend vermogen van de Maas. In het kader van DUURZAME ONTWIKKELING wordt het beoordelingscriterium waterkracht (verval) meegewogen bij het ontwerpen en beoordelen van alternatieven.	

Volgnummer : 04 Kenmerk : - Gedateerd : 08-11-95		Afzender : Landgoed Geijsteren Maasheseweg 4 5862 AB Geijsteren	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Vrees voor opnieuw schade aan de rivieroever als gevolg van sterke golfslag door de passerende schepen, met als negatief resultaat op grote schaal grondverlies. 2. Peilverhoging Maas veroorzaakt verdrassen en verzuren van de weilanden, waardoor aanwezige houtopstanden worden aangetast. 3. Bij realiseren voorgenomen omvang natuurvriendelijke oeverstroken, fors grondverlies voor Landgoed: 2,5 km x (25 tot 75 m). De rentabiliteit van enkele verpachte landbouwbedrijven wordt hierdoor in onevenredige mate aangetast.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op schade aan de rivieroever. Indien bij de studie blijkt dat er ongewenste afslag van rivieroever zal plaatsvinden, worden er passende maatregelen bij de uitvoering getroffen. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de grondwaterstanden ter plaatse en de gevolgen daarvan. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op zaken als schade voor landbouwbedrijven. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal.	

Volgnummer : 05 Kenmerk : LI-CKD-18 Gedateerd : 08-11-95		Afzender : Vereniging Das & Boom Rijksstraatweg 174 6573 DG Beek-Ubbergen	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Inzake milieu-effecten is onvoldoende aandacht besteed aan de mogelijke invloeden die veranderingen van bodem en waterhuishouding als gevolg van waterstandsverlagende middelen kunnen hebben op bestaande waardevolle biotopen. 2. Mitigatie/compensatie dient onderdeel uit te maken van de te beschrijven alternatieven.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op water, bodem en natuur. De huidige situatie en de effecten hierop van de alternatieven, waaronder die ten aanzien van waardevolle biotopen, worden in kaart gebracht. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.4 de initiatiefnemer verzocht per alternatief inzicht te geven in de mitigatie/compensatie.	

Volgnummer : 06 Kenmerk : - Gedateerd : 09-11-95		Afzender : A.C. Graswinckel-van de Poll Maasstraat 140 5944 NJ Arcen	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Wat is het beleid t.a.v. archeologische monumenten en restanten, zijn de lokaties dienaangaande bekend en op welke wijze wordt voorkomen dat waardevolle objecten verloren gaan?		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. In de richtlijnen wordt in § 6.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op cultureel erfgoed. Het beleid in dit project is er op gericht dat er zorgvuldig met archeologische waarden zal worden omgegaan. Lokaties worden nauwkeurig in kaart gebracht, op basis van een bureaustudie waarbij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) betrokken is. Het uitgangspunt is dat waardevolle objecten worden gespaard.	

Volgnummer : 07 Kenmerk : - Gedateerd : 10-11-95		Afzender : Stichting Dassenwerkgroep Limburg Eykerstraat 42 6269 BN Margraten	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In de steile oostoever van de Maas nabij de bocht Elsloo bevinden zich een aantal goed bewoonde dasenburchten. Gevraagd wordt bij het opstellen van de plannen en bij de uitvoering daarvan met deze populatie rekening te houden en deze oostoever aldaar niet aan te pakken. 2. Er moeten voldoende hoogten in het gebied aanwezig zijn voor burchtlokaties.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de natuur. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken en daarbij rekening houden met de aanwezige natuurwaarden. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Bij ontwerp van alternatieven en onderzoek naar effecten zal met dit aspect rekening worden gehouden, eventueel als compenserende maatregel.	

Volgnummer : 08 Kenmerk : - Gedateerd : 10-11-95		Afzender : Jachthaven-Camping Eldorado Witteweg 9 en 18 6586 AE Plasmolen Mook	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Bij verdieping van de Maas met 3 m zal bij de brug van Mook over een afstand van 1 km een opstuwing ontstaan, die gevaar oplevert voor de pleziervaart. 2. Gevraagd wordt of economisch belang van de huidige beroepsvaart en van de totale pleziervaart en oeverrecreatie bij de plannen is meegenomen en welke toekomstverwachtingen er zijn? 3. Gesteld wordt dat 4-laags containervaart en 2-bakduwvaart een groot gevaar voor de pleziervaart vormen. 4. Verhoging van het peil met 1.2 m levert nadelige gevolgen op voor zowel camping als jachthaven. Daartegen wordt bezwaar aangetekend. 5. Gevraagd wordt of er zicht is op de gevolgen voor de scheepvaart na beëindiging van de zand- en grindwinning.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. In de richtlijnen wordt in § 6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op hydraulische omstandigheden. Er zal overigens geen extra opstuwing ontstaan door de waterstandsverlaging. De huidige opstuwing zal door de rivierverruimende maatregelen verminderen. Mogelijke effecten voor de recreatievaart worden in beeld gebracht. 2. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Economische effecten" is een van de beoordelingscriteria. Economische effecten voor beroepsvaart, pleziervaart en oeverrecreatie zijn daar onderdeel van. 3. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Het aspect veiligheid voor zowel beroepsvaart als pleziervaart vormt een belangrijk onderdeel van het project Maasroute. 4. Op dit moment kan nog geen bezwaar aangetekend worden omdat besluitvorming hieromtrent nog niet aan de orde is. De nadelige effecten hierop worden per alternatief in de trajectnota in kaart gebracht. Formeel kan pas bezwaar aangetekend worden na het verschijnen van het ontwerp tracébesluit, omstreeks medio 1997. Er kan evenwel al gereageerd worden tijdens de inspraak, verbonden aan het verschijnen van de Trajectnota/MER, eerste kwartaal 1997. 5. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op veiligheid. De huidige scheepvaartbewegingen worden in kaart gebracht en toekomstige scheepvaartbewegingen worden voorspeld. Daarbij wordt ook het transport van zand- en grind tijdens het project apart meegenomen.	

Volgnummer : 09 Kenmerk : 5561/vBu; 5094/vBu; 5822/vBu Gedateerd : 8, respectievelijk 13-11-95, (dubbel verzonden) en 06-12-95		Afzender : Waterschap Roer en Overmaas Postbus 185 6130 AD Sittard	
Kernpunt(en) van de inspraak : Het DB van het Waterschap zal de startnotitie bespreken op 04-12-95. De zienswijze zal zo spoedig mogelijk daarna worden toegezonden. Deze houdt de volgende punten in: 1. Voldoende aandacht vereist voor de gevolgen van de voorgenomen activiteiten op de uitmonding van de beken in de Maas. 2. Idem voor de onderdoorgangen onder het Julianakanaal, gezien het feit dat ze thans in een aantal gevallen migratieknelpunten vormen voor water- en beekgebonden organismen. 3. De effecten op de oppervlakte- en grondwaterstand en op verdrogingsgevoelige gebieden die wat verderaf gelegen zijn, dienen in voldoende mate te worden gekwantificeerd. 4. Het wordt van belang geacht om de consequenties van met name een eventuele verbreding van het zuidelijk deel van het Julianakanaal op de recent aangelegde waterkeringen (en de waterkerende functie van het kanaal zal) in de m.e.r. te betrekken		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de uitmonding van beken in de Maas. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de natuur. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op oppervlaktewater, grondwater en bodem. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterkeringen. Ook kades die aangelegd zijn in het kader van de Deltawet Grote Rivieren en de waterkerende functie van het kanaal zelf vallen hieronder.	

Volnummer : 10 Kenmerk : 95-4087/1 Gedateerd : 13-11-95	Afzender : Waterschap Peel en Maasvallei Postbus 3390 5902 RJ Venlo
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De huidige en toekomstige stuwpeilen + beheer dienen in het MER te worden aangegeven. Waar peilverandering tot schade kan leiden, dient deze peilverandering en de te verwachten schade nauwkeurig in het MER te worden aangegeven. 2. Verandering van de grondwaterstand moet onderdeel zijn van het MER. Ook dient het effect van de verdiepte Maasbedding op het grondwaterstromingspatroon en de grondwateramenstelling te worden onderzocht. 3. In het kader van integraal waterbeheer, aandacht voor de ecologische functie van wateren vereist: a. bij de herinrichting van het zomerbed zou inrichting van een natuurlijke beekmonding meegenomen moeten worden; b. effecten op de morfologie en morfologische processen in het MER weer te geven. 4. Om een aantal redenen een pleidooi voor de inzet van hoogwatergeulen als hoogwaterstandverlagende maatregel. Het aantal zoekgebieden voor hoogwatergeulen zou niet limitatief moeten zijn. 5. Bij het zoeken naar een locatie voor baggerspeciedepot dient afstemming plaats te vinden met de MER-procedure voor baggerspeciedepots voor regionale baggerspecie. 6. Bij de beschrijving van het provinciale beleidskader ontbreekt het Waterhuishoudingsplan.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten ten gevolge van eventuele peilverandering. De huidige situatie ten aanzien van onder meer grondwater, bodem, natuur en recreatie wordt in kaart gebracht. De effecten hierop worden per alternatief beschreven. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op grondwater. De huidige situatie van de grondwaterstand in het winterbed wordt in kaart gebracht met behulp van een meetnet. Mede op basis van de gegevens verkregen uit dit meetnet worden de effecten van de alternatieven bepaald. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op ecologie en morfologie. 4. Hoogwatergeulen worden nadrukkelijk als maatregel in beschouwing genomen. De aangegeven zoekgebieden zijn indicatief. Kansrijke gebieden hiervoor die tijdens inspraak en ontwerp naar voren komen zullen alsnog meegenomen worden in de studie. 5. In de MER procedure voor het regionale baggerspeciedepot Limburg is voortsnog gesteld dat dit depot in principe niet bestemd is voor vervuilde grond uit het project Zandmaas/Maasroute. 6. In § 2.3 van de richtlijnen is aangegeven dat rekening gehouden moet worden met het provinciale beleid ten aanzien van de waterhuishouding. In de richtlijnen wordt in de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de waterhuishouding. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal dit expliciet gemaakt worden.

Volnummer : 11 Kenmerk : AB/EJN/MOO Gedateerd : 13-11-95	Afzender : N.V. Mij. voor Elektriciteit en Gas - MEGA Limburg Postbus 3920 6202 NX Maastricht
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Realisatie Waterkrachtcentrale te Borgharen is, zeker qua energieopbrengst, substantieel afhankelijk van de plannen rondom Borgharen en de Grensmaas. 2. Het afsnijden van de lus bij Linne zou de energieopbrengst van de WKC Linne substantieel verhogen. 3. Gezien de specifieke grote belangen welke MEGA Limburg heeft bij de realisatie van het project Zandmaas/Maasroute en Grensmaas verzoekt MEGA om een vertegenwoordiging in de klankbordgroep.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de stroomsnelheden en het koelend vermogen van de Maas. Bovendien wordt in het kader van Duurzame Ontwikkeling het beoordelingscriterium waterkracht (verval) meegewogen bij het ontwerpen en beoordelen van alternatieven. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de waterstanden van de Maas. 3. Deze opmerking is doorgegeven aan de initiatiefnemer en inmiddels gehonoreerd.

Volgnummer : 12	Afzender : NS Railinfrabeheer, regio Zuid
Kenmerk : RIBZ/JP/758u	Postbus 6433
Gedateerd : 15-11-95	5600 HK Eindhoven
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Indien de uit te voeren plannen mogelijk consequenties hebben voor de railinfrastructuur, het verzoek om hen te betrekken in de verdere procedure.	1. Met de infrastructuur wordt rekening gehouden. Indien aanpassingen noodzakelijk zijn, zal vroegtijdig met de NS contact opgenomen worden.

Volgnummer : 13	Afzender : M. Meulenberg
Kenmerk : -	Lindenlaan 88
Gedateerd : 15-11-95	6241 BE Bunde
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
Sinds de keuze voor strategie 2b is gemaakt, blijkt dat deze optie honderden miljoenen meer zal kosten, aangezien geen rekening is gehouden met kabels en leidingen (kosten ca. 200 mlij). Daarnaast extra kosten te verwachten voor de aanleg van baggerspeciedepots. Uitdiepen van de Maas acht betrokkene natuuronvriendelijk. Inmiddels zijn kaden aangelegd, hoger dan werd voorzien bij strategie 2b. 1. Betrokkene is van mening dat een combinatie van beperkte zomerbed-verruiming met enige verhoging van de reeds aangelegde kaden goedkoper is en natuurvriendelijker.	1. De essentie van hetgeen door inspreker is ingebracht, wordt herkend. Door middel van een verkennend technisch onderzoek zullen de mogelijkheden in kaart gebracht worden om door kade verhoging het gewenste veiligheidsniveau te bereiken. Indien dit een realistisch alternatief blijkt, zal deze optie binnen het project Zandmaas/Maasroute worden betrokken.

Volnummer : 14 Kenmerk : \BW\PB Gedateerd : 15-11-95		Afzender : Gemeente Cuijk Postbus 10001 5430 DA Cuijk	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Vraagt naar de gevolgen/effecten van het project voor de grondwaterstand, landbouw, brugpeilers van de spoorbrug Cuijk-Mook, voor de ter hoogte van Cuijk aanwezige passantenhaven en voor het Maas-heggebied. 2. Bescherming van de archeologische restanten ter hoogte van Cuijk dient gewaarborgd te zijn. 3. In hoeverre heeft de aanleg van kaden ter hoogte van Mook-Middelaar en Gennep in geval er sprake is van hoge waterstanden van de Maas gevolgen voor de situatie in de gemeente Cuijk? 4. Bestaat er een relatie tussen bestaande plannen en de voorgenomen plannen als omschreven in de Start-notitie? 5. Wordt -in het licht van het beoogde doel om scheepvaart met groter tonnages mogelijk te maken-gelijktijdig met de uitdieping van de Maas ook de aanliggende industriehaven "Haven-Cuijk" in het project meegenomen?		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op water, bodem en natuur. De huidige situatie ten aanzien van onder meer grondwater, bodem, natuur en recreatie wordt in kaart gebracht. De effecten hierop worden per alternatief beschreven. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op cultureel erfgoed. Het beleid in dit project is er op gericht dat er zorgvuldig met archeologische waarden zal worden omgegaan. Lokaties worden nauwkeurig in kaart gebracht, op basis van een bureaustudie waarbij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) betrokken is. Het uitgangspunt is dat waardevolle objecten worden gespaard. 3. Naar de huidige inzichten veroorzaken de recent aangelegde kades voor de huidige situatie bij hoge waterstanden een opstuwning van slechts enkele centimeters. Uitgangspunt van het project Zandmaas/Maasroute is dat door riviervervuimende maatregelen de hoogwaterstanden bij Cuijk met ongeveer 90 centimeter worden verlaagd. 4. In de richtlijnen wordt in § 5.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een planneninventarisatie afgerond. 5. Bedoelde industriehaven is geen onderdeel van het moderniseren van de Maasroute.	

Volnummer : 15 Kenmerk : WFL00849 Gedateerd : 16-11-95		Afzender : Gemeente Maasbree Postbus 8000 5993 ZG Maasbree	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. B&W verzoekt de volgende mogelijkheid toe te voegen aan de overige te onderzoeken varianten: Een natuurlijke ontwikkeling van het gebied tussen de Maas en de aangelegde kaden, in combinatie met de doelstelling hoogwaterstandverlaging, biedt interessante mogelijkheden voor de omgeving Baarlo op toeristisch gebied.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. De initiatiefnemer heeft kennis genomen van deze mogelijkheid en zal nagaan in hoeverre deze kan worden ingepast in het project Zandmaas. Langs de stuw Belfeld wordt aan de linker Maasoever de mogelijkheid van een stuwpassage in de vorm van een nevengeul onderzocht.	

Volgnummer : 16	Afzender : Stichting Milieugroep Roermond Heinsbergerweg 243 6045 CG Roermond
Kenmerk : -	
Gedateerd : 16-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Zij betreurt het dat natuur en milieu geen belangrijker rol in de startnotitie krijgt toebedeeld. Vandaar een pleidooi voor beschermen en herstellen van de natuurwaarden in bestaande natuurgebieden. 2. a. De Milieugroep wenst ook opgenomen te zien een onderzoek naar het gebruik van kades en het gebruik van de gronden tussen kade en zomerbed van de Maas. b. Hierbij te betrekken de plaatsen waar aan het winterbed veranderingen plaatsvinden, te combineren met de winplaatsen van het materiaal waarmee de kades zijn aangelegd en c. het in verband brengen met de oorspronkelijke plannen voor realisering van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS). 3. Verzoek om duidelijk aan te geven welke kades die nu worden aangelegd straks na realisering van het winterbed weer verwijderd kunnen worden.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Het MER wordt juist opgesteld met het oog op de doelstelling natuur en milieu. Bovendien wordt een realistisch meest milieuvriendelijk alternatief ontwikkeld. 2.a. Dit is vervat in de beschrijving van de huidige situatie. 2.b. Bedoelde veranderingen worden beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven wordt beschouwd en waar rekening mee wordt gehouden. 2.c. De EHS vormt mede de basis tot ontwikkeling van een meest milieuvriendelijk natuuralternatief. 3. Er is nog niet besloten of kades na rivierverruiming verlaagd worden. Bij het ontwerpen van alternatieven wordt zowel rekening gehouden met de situatie waarin de huidige kades blijven liggen, als met de situatie zoals die in het rapport van de commissie Watersnood Maas is aangegeven.

Volgnummer : 17	Afzender : Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening Trierstraat 11 B-1040 Brussel
Kenmerk : 63/PP/1950	
Gedateerd : 16-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Analyse van de startnotitie wijst er op dat de voorgezichte wijzigingen aan de Zandmaas en de Maasroute geen nadelige effecten zullen hebben op de normale werking van de grondwaterwinningen van de VMW. 2. De werken aan de Grensmaas kunnen wel invloed hebben op deze winningen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : Ten aanzien van de door inspreker genoemde punten 1. en 2. wordt opgemerkt dat hiervan kennis is genomen.

Volgnummer : 18	Afzender : Gemeente Tegelen Postbus 3450 5930 AL Tegelen
Kenmerk : GG-951650	
Gedateerd : 17-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Van mening dat de doelstelling voor de aanpassing van de Zandmaas (blz. 11) een te beperkte omvang heeft. Het wordt noodzakelijk geacht dat de uitvoering van het project Zandmaas integraal moet worden uitgevoerd overeenkomstig strategie 2b.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Het Deltaplan Grote Rivieren is gebaseerd op het advies van de Commissie Watersnood Maas. De Startnotitie geeft invulling aan de beleidsvoornemens. Er is nog niet besloten of kades na rivierverruiming verlaagd worden. Bij het ontwerpen van alternatieven wordt zowel rekening gehouden met de situatie waarin de huidige kades blijven liggen als met de situatie zoals die in het advies van de commissie Watersnood Maas volgens strategie 2b is aangegeven.

Volgnummer : 19 Kenmerk : 9505267 Gedateerd : 17-11-95	Afzender : Gemeente Lith Postbus 10.000 5397 ZZ Lith
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In de alternatieven dient een weloverwogen afweging plaats te vinden tussen de belangen van de scheepvaart en die van de watersportrecreatie. 2. In Lith zijn geen geschikte lokaties voorhanden t.b.v. baggerspeciedepots. Het zwaartepunt van delfstoffenwinning ligt nl. veel verder oostelijk. Voorts verdraagt dit zich niet met (boven)gemeentelijke plannen m.b.t. intensivering van de watersportrecreatie. 3. Een juiste afstemming van het project met andere (bovenlokale) projecten die in Lith (gaan) plaatsvinden is noodzakelijk. 4. Van groot belang te laten zien wat de gecombineerde invloed is op de grondwaterstand en dus op het landbouwkundig en natuurlijk gebruik van de binnendijkse gronden.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op recreatie. Voor het overige zal de initiatiefnemer dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. "Economische effecten" is een van de beoordelingscriteria. Economische effecten voor beroepsvaart, pleziervaart en oeverrecreatie zijn daar onderdeel van. 2. Voor de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de uitgebrachte startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt de initiatiefnemer in hoofdstuk 5 verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de grondwaterstand en daarbij behorende effecten op landbouwkundig en natuurlijk gebruik van binnendijkse gronden..

Volgnummer : 20 Kenmerk : Ha/95110848 Gedateerd : 20-11-95	Afzender : Recreatieschap Nijmegen en omstreken Panhuisweg 59 6603 KG Alverna/Wijchen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Verwijst naar eerder onderzoek m.b.t. diepgangvergroting d.m.v. peilverhoging. Meldt over dit onderzoek niets meer vernomen te hebben. 2. Verzoek om betrokkenheid recreatiepark m.b.t. consequenties en besluitvorming. 3. In het toegangskanaal naar de Mookerplas wordt in het kader van de Deltawet grote rivieren een beweegbare brug vervangen door een vaste brug, waarvan de doorvaarhoogte minimaal 6 mtr. moet bedragen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Dit betreft een van de voorstudies met betrekking tot het project 'modernisering Maasroute'. De resultaten van bedoelde voorstudie komen terug in de trajectnota/MER. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de recreatievoorziening. Met betrekking tot de besluitvormingsprocedure zal de initiatiefnemer dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Besluitvorming hieromtrent is op dit moment nog niet aan de orde. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 5.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. De bedoelde brug wordt hierbij zeker in beschouwing genomen.

Volgnummer : 21 Kenmerk : RB/HAH Gedateerd : 20-11-95	Afzender : Gemeente Maasbracht Postbus 7000 6050 AA Maasbracht
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Onderzocht moet worden of door het niet uitvoeren van maatregelen de veiligheid in het gebied ten noorden van Roosteren en ten zuiden van Linne op eenzelfde niveau gewaarborgd kan worden als in de Grensmaas/Zandmaas. 2. Het slib kan niet naar het in ontwikkeling zijnde baggerspeciedepot Limburg, omdat het aanbod de grens van 5,75 milj. m3 conform MER baggerspeciedepot dan zou worden overschreden. 3. Onontkoombaar dat tussentijdse opslag van zand en grind vereist is. De weerslag van dergelijke depots op de omgeving dient eveneens punt van onderzoek te zijn. 4. Welke effecten heeft het Maasrouteproject op de recreatievaart? 5. De wateroverlast werd in Maasbracht ook veroorzaakt door de Oude Maas. Deze rivierarm wordt niet genoemd in de Startnotitie. 6. Een daling van de grondwaterstand kan effecten hebben op de in de nabijheid gelegen gebouwen. 7. Welke uitwerking heeft een peilverhoging van 1 mtr. op de stabiliteit van de bedijking van het Julianakanaal en moeten de bruggen dan op een nog hoger niveau worden gebracht?	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. In de startnotitie is in § 2.4 in algemene zin ingegaan op de begrippen plangebied en studiegebied. Het plangebied betreft het gebied waarbinnen overwogen wordt maatregelen te treffen. Het studiegebied betreft het gebied waarbinnen de effecten van de maatregelen onderzocht worden. Het studiegebied is derhalve groter dan het plangebied. Het door de inspreker bedoelde gebied valt niet in het plangebied van de Zandmaas, maar wel in het studiegebied. Randvoorwaarde is dat het veiligheidsniveau door de projecten Grensmaas en Zandmaas niet nadelig wordt beïnvloed. 2. In de MER procedure voor het regionale baggerspeciedepot Limburg is inderdaad vooralsnog gesteld dat dit depot in principe niet bestemd is voor vervuilde grond uit het project Zandmaas/Maasroute. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op grondwerken en delfstoffenwinning. Een mogelijke tussentijdse opslag wordt hierbij eveneens in beschouwing genomen. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de recreatie. Hierbij wordt tevens de veiligheid van recreatievaart ten opzichte van beroepsvaart in beschouwing genomen. 5. De Oude Maas valt buiten het plangebied, maar valt wel binnen in het studiegebied. Bedoelde problematiek komt aan de orde binnen het project Grensmaas. 6. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op water en bodem. De huidige situatie van de grondwaterstand nabij de rivier wordt in kaart gebracht met behulp van een meetnet. Mede op basis van de gegevens verkregen uit dit meetnet worden de effecten van de alternatieven bepaald. 7. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 5.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de bedijking en bruggen. De stabiliteit van de dijken langs het Julianakanaal, alsmede de doorvaarthoogte onder bruggen zal hierbij zeker in beschouwing worden genomen.

Volnummer : 22 Kenmerk : - Gedateerd : 20-11-95	Afzender : Milieudefensie, afdeling Venlo Postbus 1263 5900 BG Venlo
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In een objectieve startnotitie behoort men zich niet bij voorbaat uit te spreken voor één van de gepresenteerde varianten. Variant 2b is kennelijk puur uit financiële overwegingen zo nadrukkelijk gepresenteerd. 2. Er wordt geen rekening gehouden met wat aan beleid geformuleerd is, met name in het Structuurschema Groene Ruimte voor wat betreft de Ecologische Hoofdstructuur en met voorwaarden die in dat kader gesteld worden aan goede ecologische verbindingen voor flora en fauna. 3. Wenst een duidelijke omschrijving van compenserende maatregelen. 4. Meer aandacht gewenst voor visstand en visserij. 5. Pleit voor een evenwichtig en volledig onderzoek van alle varianten, leidend tot maximale mogelijkheden tot natuurontwikkeling in het gehele Maasdal, waarbij niet de financiële motieven de doorslag mogen geven in wat wel en niet mogelijk en wenselijk is. 6. In het kader van recreatief medegebruik van natuurvoorzieningen wordt gepleit voor aandacht voor ideeën voor een recreatieplas nabij Baarlo en voor een goede passantenhaven in Venlo. 7. Attendeert erop dat een combinatie van reeds gepland overheidsbeleid in het algemeen veel kosten en moeite kan besparen, met als voorbeeld dat wanneer men oevers moet beschermen, dit direct goed en natuurvriendelijk moet gebeuren.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. De keuze voor variant 2b is conform het Deltaplan Grote Rivieren, dat is vastgesteld door regering en parlement. Binnen deze variant is ruimte voor een aantal alternatieven, onder andere een natuur(ontwikkelings)-alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief. Hierop wordt in respectievelijk § 4.2.2 en § 4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de ecologie. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke (beleids)plannen, waaronder het Structuurschema Groene Ruimte. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal expliciet gemaakt worden. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in de §§ 4.2.4 en 4.2.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de mitigerende en compenserende maatregelen. 4. In de richtlijnen wordt in de §§ 5.3 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op visstand en visserij. De huidige situatie, ook voor de visstand, en de effecten van de alternatieven hierop zal worden beschreven. De initiatiefnemer zal dit ten behoeve van de Trajectnota nader uitwerken. 5. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op natuurontwikkeling. Het natuur(ontwikkelings)-alternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief is overigens nog in onderzoek en zal als een realistisch alternatief worden gepresenteerd. 6. De initiatiefnemer heeft kennis genomen van dit plan en zal nagaan in hoeverre dit kan worden ingepast in het project Zandmaas/Maasroute. 7. In het project wordt op door inspreker voorgestelde wijze gewerkt.

Volgnummer : 23 Kenmerk : SBB/PhB 951934 Gedateerd : 20-11-95		Afzender : Staatsbosbeheer, regio Peel en Maas Postbus 103 6040 AC Roermond	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In de nota duidelijk aangeven in hoeverre grondwaterstands dalingen en -verhogingen zullen optreden. Tevens gewenst de natuurwaarden, die hiermee gemoeid zijn, duidelijk aan te geven. 2. Pleidooi voor het nastreven van peilverhogingen, teneinde de gewenste diepgangvergroting te bereiken. 3. Rekening houden met overig beleid en nadelige effecten van maatregelen dienen elders in de planvorming te worden gecompenseerd. 4. Aandacht voor mogelijkheden t.a.v. natuurontwikkeling. 5. Mogelijke baggerspeciedepots ongewenst op locaties die juist in het kader van natuurontwikkeling van eminent belang kunnen zijn. 6. Gaat ervan uit dat bij verbreding Julianakanaal en daarmee gepaard gaande verlegging van de kanaaldijk, geen opschuiving in de richting van bestaande waardevolle natuurgebieden, m.n. het Bunderbos, wordt nagestreefd.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterstanden en natuur. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Besluitvorming hieromtrent is echter op dit moment nog niet aan de orde. 3. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke en provinciale beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal dit expliciet gemaakt worden. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de eventuele mitigerende en compenserende maatregelen. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op natuur en natuurontwikkeling. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 5. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer. 6. Hiervan wordt kennis genomen. Besluitvorming hieromtrent is echter op dit moment nog niet aan de orde. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.	

Volgnummer : 24 Kenmerk : - Gedateerd : 20-11-95		Afzender : Vereniging Stop Wateroverlast Meers e.o. Past. Max Leessensstraat 15 6181 PB Meers	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Aanpassingen aan het Julianakanaal kunnen mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de gemeente Stein. Er wordt aangedrongen op nauwkeurig onderzoek m.b.t. verandering van kwel vanuit het Julianakanaal, alsmede m.b.t. verhoging van het Maaspeil door afname van het bergend vermogen. 2. Daar waar negatieve effecten te verwachten zijn, zal moeten worden aangegeven welke compenserende maatregelen mogelijk zijn en in welke mate deze compenserend zullen werken.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de (grond)waterstand. Randvoorwaarde is dat rivierverruimende maatregelen in het kader van het project Zandmaas/Maasroute geen verhoging van de hoogwaterstanden in de Grensmaas tot gevolg zal hebben. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op grond- en oppervlaktewater en waterstanden. Overigens is een uitgangspunt van dit project dat de hoogwaterstanden in o.a. de Grensmaas niet mogen worden verhoogd.	

Volgnummer : 25 Kenmerk : - Gedateerd : 20-11-95	Afzender : Th. G. Lucassen Zilverbergweg 34 6611 BE Overasselt
Kernpunt(en) van de inspraak : Betrokkene bepleit het volgende in de besluitvorming mee te nemen: 1. Zover mogelijk uitdiepen opdat peilverhoging niet of nauwelijks nodig is. 2. Als er meer wordt uitgediept, hoeven geen of weinig bruggen aangepast te worden. 3. Meer uitdiepen levert meer zand en grind op, hetgeen de kosten omlaag brengt. 4. Als in Limburg dijkverbetering + kades klaar zijn, komt dan het water niet sneller af, zodat in Gelderland hogere hoogwaterstanden zullen optreden dan voor de werkzaamheden? 5. Waarom wordt de stuw in Grave pas gestreken als de Maas al lang over de uiterwaarden staat (waterstandgegevens uit de Gelderlander).	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : Met betrekking tot de punten 1. en 2. geldt, dat peilverhoging en zomerbedverdieping niet met elkaar verbonden zijn in de tijd. Peilverhoging is nodig in de periode dat er weinig water door de Maas stroomt (zoals in de zomer). Zomerbedverdieping is dan geen oplossing omdat hierbij de sluizen op het zelfde niveau blijven liggen en een knelpunt blijven vormen. Het aanpassen van deze sluizen, evenals stuwpeilverhoging, wordt wel als een variant meegenomen in de studie. Het is overigens juist dat een verhoging van het stuwpeil de doorvaarthoogte onder bruggen verkleint. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de delfstoffenwinning. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 4a. De in het kader van het Deltaplan Grote Rivieren versterkte dijken en aangelegde kades veroorzaken plaatselijk een klein verlies aan bergend vermogen en een kleine plaatselijke opstuwing. Het verlies aan bergend vermogen zou een versnelde afvoer kunnen veroorzaken. De opstuwing heeft daarentegen een vertragende werking. De uiteindelijke conclusie is dat de effecten op de maatgevende hoogwaterstanden in de Provincie Gelderland marginaal zijn. 4b. De rivierverruiming in het kader van het project Zandmaas/Maasroute zal ook tot een versnelde afvoer leiden. Een voorwaarde voor dit project is echter dat het de maatgevende hoogwaterstanden in de bedijkte Maas niet mag verhogen. Om dit te bereiken zullen waar nodig tot Hedel waterstandsverlagende maatregelen in de Maas plaatsvinden. 5. De mogelijkheid bestaat dat het water in de uiterwaarden staat als het bericht "de stuw bij Grave is gestreken" gegeven wordt. Dit bericht is echter bestemd voor de schippers en betekent dat er dan voor hen geen belemmeringen meer zijn. Ruim voordat het Maaswater de uiterwaarden instroomt gaan de schotten al uit de stuw en staat deze geheel open. Bij het eerder openen van de stuw zullen de uiterwaarden nog steeds op hetzelfde moment onder water lopen. Het water stroomt dus niet de uiterwaarden in doordat de stuw te laat open zou gaan.

Volgnummer : 26 Kenmerk : 9502912 Gedateerd : 20-11-95	Afzender : Polderdistrict Groot Maas en Waal Postbus 89 6650 AB Druten
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Verzoek om aandacht voor de relatie tussen uit te voeren werken en de veiligheid van het door hen te beheren gebied tegen overstromingen. Naar hun mening dient het maatgevende hoogwater van de Maas zowel tijdens als na afloop van de werken niet nadelig te worden beïnvloed. 2. Er kan verband worden gelegd tussen door hen op te stellen en uit te voeren dijkverbeteringsplannen voor de Maasdijken en de voorgenomen werken binnen project Zandmaas. 3. T.a.v. het aangekondigde beleid voor een dynamisch stuwbeheer dienen de effecten op de waterhuishouding te worden onderzocht.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de waterstand. Een voorwaarde voor het project Zandmaas/Maasroute is overigens dat het de maatgevende hoogwaterstanden in de bedijkte Maas niet mag verhogen. 2. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 5.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond. 3. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de waterhuishouding.

2. Er wordt voorbijgegaan aan het (wettelijk vastgelegde) doel van de Tracéwet/m.e.r.-procedure: een brede beschouwing van een gewenste activiteit, de mogelijkheden daartoe en de consequenties daarvan. Aanpassing van de Maasroute zal het stadsbeeld wijzigen. Het wordt als wenselijk aangemerkt dat in de studie naar de mogelijkheden tot verbetering van de noord-zuidverbinding over water meerdere alternatieven onderzocht en met elkaar vergeleken worden. Verzoek om de betrokkenheid van de gemeente Maastricht te waarborgen bij het uitvoeren van de studie en het kiezen van alternatieven. Als alternatieven voor de Maasroute worden genoemd: a. een tracé via het Albertkanaal, het kanaal Briegden Neerharen en de Zuid Willemsvaart met een nieuw aan te leggen aansluiting op het Julianakanaal ter hoogte van Elsloo. b. een tracé waarbij het Albertkanaal via een nieuwe verbinding -het "Cabergkanaal"- aan de noordzijde van Maastricht verbonden wordt met het Julianakanaal. Voor een dergelijk tracé is reeds in het verleden een ruimtelijke reservering gedaan. 3. Indien de vanwege de Zandmaas benodigde snelheid een belemmering zou vormen t.a.v. het onder 2. gestelde, de koppeling tussen Zandmaas en Maasroute loslaten.	2. Hiervan wordt kennis genomen. Aan de maatregelen in het kader van het project Maasroute ligt het Structuurschema Verkeer en Vervoer II ten grondslag. Omtrent de mogelijkheid tot aanleg van onder a. en b. genoemde kanalen wordt overigens opgemerkt, dat deze opties binnen het project Zandmaas/Maasroute worden betrokken indien uit verkennend technisch onderzoek blijkt dat de aanleg hiervan realistische alternatieven vormen voor de te nemen maatregelen bij Maastricht. 3. Hiervan wordt kennis genomen.
---	--

Volgnummer : 28 Kenmerk : H/1838/EM/gm Gedateerd : 21-11-95	Afzender : HISWA Vereniging, regio Limburg Postbus 98 1135 ZJ Edam
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Veel aandacht voor de beroepsscheepvaart, waardoor de recreatievaart een ondergeschoven zaak lijkt te zijn. Hierdoor kan tekort gedaan worden aan de weging van de verschillende economische belangen. 2. Beëindiging van de ontgrindingen en ontzandingen zal leiden tot een belangrijk/overwegend gebruik van de Maas door de recreatievaart en recreatietoervaart. 3. Niet vastgelegd is op welke wijze conflicten zich kunnen ontwikkelen tussen duwvaart en recreatievaart. 4. Van belang dat in het ontwikkelingsmodel elementen worden voorzien die het recreatief gebruik van de Maas op adequate manier veilig stellen. 5. Uitwerkingen in een trajectstudie m.b.t. drijfvuil, slib etc. moeten maatregelen inhouden die ervoor zorgdragen dat de watersportbranche e.a. in de toekomst niet opgezaagd wordt met onevenredige kostenposten hiervoor. 6. Niet uit het oog verliezen voor wie natuurontwikkeling plaatsvindt. Aan te bevelen een zonering aan te leggen met 'concentratiepunten' die met de boot bereikbaar zijn, alsmede passantenplaatsen. 7. HISWA Ver. gaat ervan uit dat t.a.v. de waterstandbeïnvloeding geen extra voorzieningen door haar branche hoeven te worden genomen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Aan de recreatievaart zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de recreatievaart. "Economische effecten" is een van de beoordelingscriteria van alternatieven in de Trajectnota. Economische effecten voor beroepsvaart, pleziervaart en oeverrecreatie zijn daar onderdeel van. 2. Van de verwachting van een toenemend recreatief gebruik van de Maas wordt kennis genomen. 3. en 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Economische effecten" is een van de beoordelingscriteria van alternatieven in de Trajectnota. Economische effecten voor beroepsvaart, pleziervaart en oeverrecreatie zijn daar onderdeel van. Daarnaast vormt het aspect veiligheid voor zowel beroepsvaart als pleziervaart een belangrijk onderdeel van het project Maasroute. 5. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de rivierdynamiek. In § 6.8 wordt de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op recreatie. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal. 6. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de recreatie. Bij de inrichting van te ontwikkelen natuurgebieden zal aandacht worden geboden aan recreatief medegebruik. 7. Hiervan wordt kennis genomen. In de richtlijnen wordt overigens in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de waterstanden en rivierdynamiek. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal.

Volgnummer : 29	Afzender : Samenwerkingsverband Visstandbeheer en Sportvisserij Maas - SVSM Hoofdstraat 30 6049 EB Merum Herten
Kenmerk : MB/TK/11.124	
Gedateerd : 21-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. SVSM acht het gewenst de huidige status van de visstand in de Zandmaas verder te onderzoeken, alvorens de effecten van de zandwinning en de natuurontwikkeling van de natuurvriendelijke oevers en de nevengeulen in het kader van de m.e.r. te analyseren. Hierbij dient de volgende vraag te worden beantwoord: In hoeverre zijn de huidige, aanwezige populaties gevoelig voor de voorgestane verdieping en verbreding, rekening houdend met de verschillende scenario's. M.a.w.: wat is de kans dat populaties uitsterven danwel een gevoelige klap oplopen gedurende de periode van ingrepen? 2. Daarnaast biedt een onderzoek naar de huidige situatie inzicht in de verspreiding van de soorten, zodat mogelijk een geografisch onderscheid kan worden gemaakt in kritische en minder kritische gebieden. SVSM somt een 3-tal algemene vragen voor dit onderzoek op en een 10-tal specifieke onderzoeksvragen, welke betrekking hebben op de aquatisch-ecologische waarden van de Zandmaas, met de visstand als belangrijkste invalshoek. 3. Bij de maatregelen die in het kader van het project Zandmaas/Maasroute worden genomen, dient een afweging plaats te vinden naar de effecten op de mogelijkheden voor sportvisserij en andere vormen van recreatie. Op pag. 11 en 14 van de startnotitie wordt integraliteit beoogd, maar wordt de recreatieve functie structureel overgeslagen. Onderzoek naar de kansen en bedreigingen van het project op de mogelijkheden van recreatie in het algemeen en de sportvisserij in het bijzonder is dan ook niet alleen gewenst maar noodzakelijk.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 5.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de autonome ontwikkelingen van onder andere de huidige natuurwaarden en ecologische relaties. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op ecologische functies. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op recreatie. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.

Volgnummer : 30	Afzender : N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant
Kenmerk : 2137.6.5016	Postbus 1068
Gedateerd : 21-11-95	5200 BC 's-Hertogenbosch
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. WOB verwacht in het MER een gedegen onderbouwing van de effecten van de plannen op de waterkwaliteit. 2. Een risico-analyse van de kans op en de aard van ongevallen door de gewijzigde samenstelling van het scheepvaartverkeer met schaalvergroting wordt noodzakelijk geacht. 3. De voorgenomen afsnijding van de bocht in de Maas bij Heerewaarden heeft consequenties voor het stromingspatroon en stroomsnelheden van het rivierwater. De effecten en consequenties dienen nauwkeurig in kaart te worden gebracht. 4. Een gedegen inzicht in de effecten op de grondwaterstanden ter plaatse is van groot belang.	1. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterkwaliteit. 2. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op externe veiligheid. 3. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de stroomsnelheid. 4. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de grondwaterstand. De huidige situatie van de grondwaterstand nabij de Maas wordt in kaart gebracht met behulp van een meetnet. Mede op basis van de gegevens verkregen uit dit meetnet worden de effecten van de alternatieven bepaald.

Volgnummer : 31	Afzender : Belangencomité ontgrinding Schipperskerk/Berghaven
Kenmerk : -	Deltalaan 12
Gedateerd : 21-11-95	6124 AS Papenhoven
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Verzoek om de relatie tussen het project Zandmaas/Maasroute en het Grensmaas-project uitgebreid te bestuderen en de consequenties daarvan aan te geven. Bestudeerd dient te worden het effect van de werkzaamheden aan de Zandmaas/Maasroute op: a. hoogwaterpeil van de Grensmaas. b. grondwaterpeil in het gebied tussen Julianakanaal en Grensmaas. c. proces van sediment-afzetting in de Grensmaas. d. de getotaliseerde overlast m.b.t. geluid, stof, stank, visuele hinder. e. het veiligheidsniveau bij het transport van risicovolle stoffen over het Julianakanaal. 2. Voorts te onderzoeken op welke wijze baggerspeciedepots moeten worden ingericht i.r.t mogelijke verontreinigingen door grondwaterstromingen.	1. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in §6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de relatie tussen de projecten Zandmaas/Maasroute en Grensmaas. In §6.6 en §6.7 wordt de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de aspecten hinder en externe veiligheid. 2. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden.

Volgnummer : 32 Kenmerk : T&O/Kon;7749 Gedateerd : 21-11-95		Afzender : N.V. Regionaal Distributiebedrijf PNEM Noord-Oost Postbus 827 5340 AV Oss	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In de startnotitie wordt niet ingegaan op de wijze waarop het project gefinancierd wordt en hoe de vergoeding geregeld is als de plannen leiden tot schade of benadeling van belanghebbenden. In het voorgenomen plangebied liggen kabels en leidingen van de distributienetten van de PNEM. De PNEM is van mening dat de kosten voor het eventuele verleggen van kabels en leidingen of het aanpassen van hun netten voor rekening van RWS moeten komen.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen.	

Volgnummer : 33 Kenmerk : - Gedateerd : 21-11-95		Afzender : B.W.E. Peters Papenweg 20 6212 CG Maastricht	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Van een integrale en meer structurele aanpak is te beperkt sprake. 2. Betrokkene acht het opvallend dat het alternatief van de Zandmaas niet streef- of voorkeursalternatief wordt genoemd maar basis-plus alternatief. Hij bepleit een andere terminologie te hanteren. 3. Betrokkene is van mening dat naast de grootschalige ingrepen kleinschalige compensatiemogelijkheden in zicht komen. 4. Voorstel om het ecologisch herstel van de rivier als volwaardig en integraal onderdeel van het project Zandmaas/Maasroute op te nemen.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. De doelstellingen van de projecten Zandmaas/Maasroute zijn functiegericht (hoogwaterafvoer en scheepvaart). Bij de ontwikkeling en beoordeling van alternatieven zal echter ook nadrukkelijk met andere functies rekening gehouden worden. In het beheersplan Maas van Rijkswaterstaat Directie Limburg wordt de Maas als integraal geheel beschreven. Dit plan vormt ook bij de ontwikkeling van alternatieven van het project Zandmaas/Maasroute een belangrijk uitgangspunt. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Bij gebleken behoefte zal de terminologie worden aangepast. Voorshands is deze behoefte er niet. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op mitigerende en compenserende maatregelen. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 2.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven hoe de doelstellingen van het project Zandmaas/Maasroute zich verhouden tot doelstellingen van andere beleidsdocumenten, waaronder doelstellingen met betrekking tot natuur(ontwikkeling).	

Volgnummer : 34	Afzender : J. Maas
Kenmerk :	Heukelom 8
Gedateerd : 21-11-95	5851 AB Afferden
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Het waterpeil verhogen tot 1,2 m betekent voor het bedrijf van betrokkene dat er 50% van de cultuurgrond, waaronder de volledige huiskavel, niet meer geschikt is als cultuur (weidegrond), daar deze voor een groot deel onder water verdwijnt. 2. Betrokkene bepleit de sluisdiepte aan te passen aan de nieuwe diepte van de rivier, zonder peilverhoging, ter verbetering van de scheepvaartroute.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op (grond)waterstanden. In § 6.8 (overige aspecten) zal in algemene zin worden ingegaan op effecten van de voorgenomen maatregelen op zaken als schade voor landbouwbedrijven. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In § 3.2 van de startnotitie, op blz 16 + 17 wordt ingegaan op het verlagen van de drempel bij het begin van de sluiscolk, alsmede op renovatie, verlenging of nieuwbouw van sluizen.

Volgnummer : 35	Afzender : Gemeente Kessel
Kenmerk : E.E.-95/080	Postbus 7800
Gedateerd : 21-11-95	5995 ZG Kessel
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Er wordt op gewezen dat indien voor de afvoer van grind en zand ook transportbewegingen over de weg zouden moeten plaatsvinden, de wegen niet voor dergelijk verkeer geschikt zijn en dat er gevaarlijke situaties ontstaan voor het overige verkeer. 2. Er wordt aandacht gevraagd voor de veiligheid van de directe woonomgeving aan de Maas bij het vergroten van de verkeersbewegingen op de Maas. 3. Gevraagd wordt aandacht te besteden aan de gevolgen voor de agrarische bedrijven in/aan de af te graven gebieden en de evt. gevolgen voor het grondwaterpeil door het uitdiepen van de Maas. 4. Gevraagd wordt aandacht te besteden aan de herinrichting van de af te graven gebieden en de functie van deze gebieden na afgraving. 5. Gevraagd wordt aandacht te besteden aan bestaande plannen/projecten die in de komende jaren hun uitvoering zouden moeten krijgen.	1. Hiervan wordt kennis genomen. Overigens wordt ten aanzien van de afvoer van grind en zand opgemerkt dat § 4.2 van de Startnotitie Zandmaas/Maasroute aangeeft dat dit voornamelijk over water zal gebeuren. 2. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op het aspect externe veiligheid. 3. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op het grondwaterpeil. In § 6.8 zal in algemene zin worden ingegaan op effecten van de voorgenomen maatregelen op zaken als schade voor landbouwbedrijven. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op water, bodem, oevers en natuur. 5. In de richtlijnen wordt in § 5.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vervolgstadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond.

Volgnummer : 36	Afzender : F.M. Mos
Kenmerk : -	Kerkstraat 22
Gedateerd : 22-11-95	6585 AV Mook
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Voorziet als gevolg van voltooiing van alle kades in Limburg met name voor Mook een aanzienlijke verslechtering wegens vele verloren gegane bovenstroomse buffergebieden. Ook de Startnotitie werkt aan een minder gunstige oplossing, waar beneden Mook de uitdieping van de Maas aanzienlijk minder is voorzien dan bovenstrooms. 2. Zijn hoop is erop gericht, dat de alternatieve waterstandverlagende middelen zo volledig mogelijk zullen worden toegepast. In dit kader doet betrokkene het voorstel om het uiterwaardegebied t.o. Mook en grenzend aan de Cuijkse bandijk door uitgraving als nevengeul te laten dienen.	1. Naar de huidige inzichten veroorzaken de recent aangelegde kades voor de huidige situatie bij hoge waterstanden een opstuwung van slechts enkele centimeters. Uitgangspunt van het project Zandmaas/Maasroute is dat door rivierversuimende maatregelen de hoogwaterstanden bij Mook met ongeveer 90 centimeter worden verlaagd. Overigens is de aanwezigheid van kades uitgangspunt bij de beschouwing van autonome ontwikkelingen en bij de effectbepalingen. De effecten van de kade-aanleg komen daarbij tot uiting. 2. De initiatiefnemer zal met deze mogelijkheid tijdens het ontwerp van alternatieven rekening houden.

Volgnummer : 37	Afzender : F. Bindels
Kenmerk : -	Bloemenstraat 15
Gedateerd : 22-11-95	6596 DS Milsbeek
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Betrokkene verzoekt dringend bij de uitwerking van de plannen rekening te houden met de aanwezigheid van zijn bedrijf. In het kader van kade-aanleg is hem reeds een groot gedeelte van zijn perceel ontnomen. Een nog verdere inkrimping van zijn huisperceel zal de doodsteek voor zijn bedrijf betekenen. 2. Betrokkene is overigens wel bereid op vrijwillige basis aan weerdverlaging mee te werken, mits na verlaging deze nog als weiland gebruikt kan worden.	1. Van wat door inspreker naar voren is gebracht, wordt kennis genomen. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal. Als een dergelijk vermoeden ook in dit geval geldt zal de initiatiefnemer tijdig met betrokkene contact hebben. 2. Bij uitvoering van eventuele maatregelen, waarbij de door inspreker genoemde situatie zich voordoet, zal in overleg met betrokkene naar een oplossing gezocht worden.

Volgnummer : 38	Afzender : A.C.J. Braekman
Kenmerk : -	Dorpstraat 16
Gedateerd : 22-11-95	5971 CC Grubbenvorst
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Betrokkene bepleit ook aandacht te schenken aan de belangen van een enkeling, wat betreft leefbaarheid, grondwaterstand onder de woning en de stroomsnelheid/waterhoogte rondom de woning.	1. Hiervan wordt kennis genomen. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal.

Volgnummer : 39 Kenmerk : - Gedateerd : 22-11-95		Afzender : Surfclub Drusus Ool Kleine Kemp 1 6049 CG Herten Roermond	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Het voornemen is om de Oolderplas en de daaromheen liggende gebieden als slijbdepot voor zowel droge als natte opslag te gebruiken. Dit gebied is in het bestemmingsplan Oolderveld 1988 expliciet toegevoegd voor de windsurfsport alsmede dagrecreatie. 2. Bezwaar tegen het (tijdelijk) opslaan van grote hoeveelheden grind, alsmede de overlast voor windsurfers en overige recreanten. Hierbij rekening houdend met de rondom de Oolderplas liggende natuurgebieden annex rustgebieden voor watervogels e.d. 3. De surfclub doet een suggestie m.b.t. alternatieven: kleine grindgaten 25 ha of minder welke niet voor recreatief gebruik zijn bestemd, o.a. de plassen rondom de EPZ Clauscentrale te Maasbracht. Het terugbrengen van de baggerspecie in de verdiepte Maas. Alleen het winterbed afgraven en deze vervuilde grond te reinigen op de Maasvlakte te Rotterdam.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. Op dit moment kan echter nog geen bezwaar aangetekend worden. Besluitvorming hieromtrent is nog niet aan de orde. Op het moment dat de gekozen planvariant in procedure wordt gebracht, kunnen bezwaren worden gemaakt. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. 2. Hiervan wordt kennis genomen en hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 van de initiatiefnemer gevraagd inzicht te geven in afzet en/of verwerking van delfstoffen. 3. Van de voorgestelde alternatieven wordt kennis genomen.	

Volgnummer : 40 Kenmerk : Gedateerd : 22-11-95		Afzender : Steelhaven B.V. (Jachthaven 'Het Steel') Postbus 245 6040 AE Roermond	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De brief van HISWA Vereniging regio Limburg (= volgnummer 28) kan tevens worden gezien als inspraak reactie namens Steelhaven B.V.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Zie reactie CBG bij inspraak reactie nr. 28	

Volgnummer : 41	Afzender : Gemeente Boxmeer
Kenmerk : 6034	Postbus 450
Gedateerd : 22-11-95	5830 AL Boxmeer
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Verzoek om bij planontwikkeling rekening te houden met het Maasheggengebied, een in cultuurhistorisch, landschappelijk en natuurwetenschappelijk opzicht bijzonder uiterwaardegebied. 2. Voor zover de in ontwikkeling zijnde plannen een aantasting van dit gebied inhouden, verzoek om via het College-overleg Land van Cuijk terzake te consulteren. 3. Boxmeer heeft ontwerp-bestemmingsplan buitengebied in ontwerp. Indien betrokkenheid hierbij gewenst is, bericht hieromtrent binnen 1 maand.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op landschap. 2. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Onderhavige materie komt overigens aan de orde in de klankbordgroep en de Technische Advies Commissie, waarin inspreker zitting kan hebben. 3. Omdat alternatieven nog ontworpen moeten worden is het voor de initiatiefnemer moeilijk om in dit stadium al aan te geven wat de benodigde ruimte zal zijn. Overigens worden vastgestelde of in een ver stadium van besluitvorming zijnde gemeentelijke plannen als een gegeven beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet worden aangegeven.

Volgnummer : 42	Afzender : L.G.A. Guffens & A.H.O. Niessen
Kenmerk : -	Kleine Kemp 1
Gedateerd : 22-11-95	6049 CG Herten Roermond
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
Er wordt bezwaar gemaakt tegen: 1. Het voornemen om eventueel in de Oolderplas een slibdepot in te richten, al dan niet voor droge of natte opslag. 2. Trillingen, als gevolg van het uddiepen van de Maas. 3. Te veel nadruk wordt gelegd op de voordelen voor de scheepvaart en niet op het wegnemen of verkleinen van het overstromingsgevaar. 4. De verwachte verhoging van de grondwaterstand. 5. Als oplossing voor de hiervoor gesignaleerde zaken noemen insprekers een aantal alternatieven: kleine grindgaten 25 ha of minder welke niet voor recreatief gebruik zijn bestemd, o.a. de plassen rondom de EPZ Clauscentrale te Maasbracht. Het terugbrengen van de baggerspecie in de verdiepte Maas. Alleen het winterbed afgraven en deze vervuilde grond te reinigen op de Maasvlakte te Rotterdam.	1. Op dit moment kan nog geen bezwaar aangetekend worden. Besluitvorming hieromtrent is nog niet aan de orde. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. 2. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.6 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen m.b.t. hinder. 3. Hiervan wordt kennis genomen. Het is zeker niet de bedoeling om een grotere nadruk te leggen op de voordelen van de scheepvaart dan op het verkleinen van overstromingsgevaar. De maatregelen voor de scheepvaart (Maasroute) hebben geen prioriteit boven die ter beperking van de wateroverlast (Zandmaas). 4. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op grondwaterstand. 5. Van de voorgestelde alternatieven wordt kennis genomen.

Volgnummer : 43	Afzender : R. van Dun
Kenmerk : -	Hultenhoek 2 b
Gedateerd : 22-11-95	5826 AE Groeningen
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. De cie Boertien II adviseert voor de Zandmaas om financiële redenen strategie 2b. Betrokkene is van mening dat een kans gemist wordt op een meer visionaire benadering van de Maas, met veel meer nadruk op natuurontwikkeling.	1. De keuze voor variant 2b is conform het Deltaplan Grote Rivieren, dat is vastgesteld door regering en parlement. Binnen deze variant is ruimte voor een aantal alternatieven, waaronder een natuur(ontwikkelings)alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief. Hierop wordt in respectievelijk §4.2.2 en §4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen.

Volgnummer : 44	Afzender : Gemeente Broekhuizen
Kenmerk : PV1117.01	Kerkstraat 2
Gedateerd : 22-11-95	5871 AR Broekhuizenvorst
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Er wordt te weinig aandacht geschonken aan de ontwikkeling van natuurwaarden langs de Maas in Noord-Limburg. De gemeente Broekhuizen heeft het natuurontwikkelingsproject Ooijen opgesteld. Verzocht wordt met dit plan rekening te houden.	1. Hiervan wordt kennis genomen. In de richtlijnen wordt in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op natuurwaarden en natuurontwikkeling. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. . Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond.

Volgnummer : 45 Kenmerk : - Gedateerd : 22-11-95	Afzender : Gemeente Mook en Middelaar Postbus 200 6585 ZK Mook
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Uitvoering Zandmaasproject spoedig ter hand nemen. Anderzijds geen risico tolereren voor onherstelbare schade aan het milieu. 2. Speciale aandacht te besteden aan de gevolgen voor de unieke natuurgebieden. De wijziging in de waterstand goed in kaart brengen; eventuele aanpassingen dienen voor rekening van de initiatiefnemer te komen. 3. Aandacht voor de recreatievaart op de Maas. 4. Natuurontwikkeling combineren met waterstandverlagende maatregelen; e.e.a. binnen de nader uit te werken Ecologische Hoofdstructuur. 5. Landbouworganisaties bij project betrekken. 6. A.g.v. uitdiepen van de Maas worden opstuwingseffecten verwacht bij de spoorbrug Mook. 7. Geen mogelijkheid voor speciedepot, gezien de grote landschappelijke waarde van de gemeente. 8. Voorgesteld wordt een calamiteitenplan op te stellen. 9. Gevraagd wordt rekening te houden met diverse gemeentelijke plannen. 10. De voortvarende aanpak van proefproject 'vak 1' mag niet ten koste gaan van een gedegen vooronderzoek.	1. Hiervan wordt kennis genomen. Tussen Gennep en Grave wordt vooruitlopend op het tracébesluit overigens al begonnen met een baggerbestek, gezien het feit dat de activiteiten ter hoogte van dit traject niet m.e.r.-plichtig zijn. Randvoorwaarde hierbij is dat er geen grote milieugevolgen te verwachten zijn. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterstand en natuur. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de recreatie. "Economische effecten" is een van de beoordelingscriteria van alternatieven in de Trajectnota. Economische effecten voor beroepsvaart, pleziervaart en oeverrecreatie zijn daar onderdeel van. Daarnaast vormt het aspect veiligheid voor zowel beroeps- als pleziervaart een belangrijk onderdeel van het project Maasroute. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. Er wordt een natuur(ontwikkelings)alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief ontwikkeld. Hierop wordt in respectievelijk § 4.2.2 en § 4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen. Daarbij zal rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal dit expliciet gemaakt worden. 5. De LLTB is vertegenwoordigd in de klankbordgroep. 6. Hieraan zal aandacht worden besteed. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Als bij hoogwaterstanden opstuwning optreedt, zal de waterstand ter plaatse in de nieuwe situatie altijd lager zijn dan bij de huidige situatie. 7. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader daarvan startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zullen potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer. 8. Door de initiatiefnemer is enkele jaren geleden begonnen met het opstellen van een calamiteitenplan. Door de werkzaamheden t.g.v. de hoogwaters is daarin vertraging opgetren. De initiatiefnemer zal de werkzaamheden voor het opstellen van een calamiteitenplan hervatten. 9. In de richtlijnen wordt in § 5.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op autonome ontwikkelingen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. . Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond. 10. Hiervan wordt kennis genomen. Randvoorwaarde bij dit bestek is dat er geen grote milieugevolgen te verwachten zijn. Voor meer informatie kan inspreker zich richten tot de initiatiefnemer.

Volgnummer : 46 Kenmerk : 1317 P/OP 22 Gedateerd : 22-11-95	Afzender : DSM Limburg bv Bestuurseenheid Arbo & Omgeving Postbus 601 6160 AP Geleen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Maatregelen om de ongestoorde ligging van buisleidingen te waarborgen, hetzij d.m.v. adequate technische maatregelen danwel door ze te verleggen, dienen voor rekening van RWS te komen. 2. Verzoek om de volgende aspecten in het onderzoek te betrekken: a. m.b.t. de Integrale AfvalwaterZuiveringsInstallatie (IAZI): veranderingen in de grondwaterstand en evt. beperkingen van gebruiksmogelijkheden van de IAZI. b. m.b.t. bodem en grondwater: gevolgen voor het monitoring-systeem (peilbuizen) en op evt. bodemverontreiniging. c. m.b.t. haven en scheepvaart: de gebruiksmogelijkheid van de DSM-haven te Stein, met alle daarbij behorende voorzieningen dienen gerespecteerd en zo mogelijk verruimd te worden. Aan te geven welke hinder ter plaatse te verwachten is en welke voorgenomen maatregelen. Rekening houden met het feit dat Julianakanaal en DSM-haven in Stein gebruikt wordt voor o.a. transport en overslag van gevaarlijke stoffen. d. invloed op (drink)waterwinning, de diverse waterinname punten in het Julianakanaal, alsmede de kwaliteit van het kanaalwater.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen. 2a. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op grondwater, bouwwerken en infrastructuur. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 2b en d. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 en § 6.2.3/6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op bouwwerken en infrastructuur, respectievelijk waterkwaliteit. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 2c. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op bouwwerken, infrastructuur en scheepvaart. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.

Volgnummer : 47 Kenmerk : 61/1-61.11 Gedateerd : 22-11-95	Afzender : Kreisverwaltung Viersen Postfach 41707 Viersen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Geen op- of aanmerkingen, gezien het feit dat Kreis Viersen geen belanghebbende is in het kader van het project.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen.

Volgnummer : 48 Kenmerk : 6125/95 DTM Gedateerd : 23-11-95		Afzender : DSM Transport Maatschappij Postbus 24 6190 AA Beek	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Als gevolg van de verlaging van de waterstand bij hoge aanvoer en verbetering van de scheepvaart zal o.a. de concurrentiepositie van de transportmodaliteit binnenscheepvaart worden verbeterd. De gevolgen voor de beheerders en eigenaren van leidingen dienen op een zorgvuldige wijze te worden meegenomen. 2. Door profielwijziging van de vaarroute en overige civiele werken kan de ongestoorde ligging van buisleidingen in het gedrang komen. Waar dit aspect zich voordoet, dienen adequate technische maatregelen genomen te worden, in het uiterste geval verleggen van de leiding/zinker. Dan rekening houden met beschikbaarheid van tracé's, juridische regeling en kosten van verlegging. 3. Gezien de gelijkwaardigheid van de transportmodaliteiten verwachten de leidingeigenaren dat de kosten voor evt. bescherming, verlegging en onderbroken bedrijfsvoering worden meegenomen in de uitvoering van het toekomstige Zandmaas/Maasrouteproject.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal dit expliciet gemaakt worden. In het Structuurschema Verkeer en Vervoer II wordt op blz 84 over de transportmodaliteit buisleiding het volgende geschreven: "Mogelijkheden om waar economisch verantwoord het vervoer van gevaarlijke stoffen per buisleiding te laten plaatsvinden, blijven de aandacht houden". 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Kabels en leidingen" is een aspect waar rekening mee wordt gehouden tijdens het ontwerp van alternatieven en de beoordeling van effecten hiervan. 3. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen.	

Volgnummer : 49 Kenmerk : 33521 HYPD/FH Gedateerd : 23-11-95		Afzender : N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg Postbus 1060 6201 BB Maastricht	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Nauwkeurige berekeningen vereist m.b.t. de effecten van alle waterhuishoudkundige ingrepen. 2. Er zal een interpretatie moeten plaatsvinden van de (geo)hydrologische effecten. 3. Daar waar negatieve effecten te verwachten zijn, zullen compenserende maatregelen alsmede het effect daarvan moeten worden voorgesteld. 4. T.b.v. het toekomstige spaarbekken Panheel wordt een inlaat voorzien in het Lateraalkanaal. Er dient ernstig rekening te worden gehouden met ingrepen die hierop effect kunnen hebben. 5. Aanpassingen aan het Julianakanaal (verbreding, verdieping, peilopzet etc.) kunnen mogelijk ook gevolgen hebben voor de winplaats Roosteren. Deze effecten dienen nauwkeurig onderzocht te worden. 6. Tijdens de voorlichtingsavond in Roermond is door de projectmanager, dhr Fastenau, toegezegd dat de heer ir. F.J.C. Castenmiller als afgevaardigde namens WML deelneemt aan de klankbordgroep.		Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterhuishouding. 2. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de (geo)hydrologie. 3. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de compenserende/mitigerende maatregelen. 4. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op drinkwatervoorziening. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 5. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op drinkwatervoorziening. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 6. De initiatiefnemer heeft de toezegging inmiddels geëffectueerd.	

Volgnummer : 50	Afzender : Gemeente Stein
Kenmerk : VRO/3149	Postbus 15
Gedateerd : 23-11-95	6170 AA Stein
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Vindt de voorgestane verbreding van de vaarweg van het Julianakanaal plaats over een aaneengesloten traject op het grondgebied van Stein?	1. + 2. Op dit moment kan nog niet worden gezegd of, en zo ja, hoe en aan welke kant van het kanaal deze verbreding zal plaatsvinden. Bij eventuele verbreding zal worden gestreefd naar uniforme verbreding aan de zelfde zijde van het kanaal. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.
2. In welke richting (oost of west) vindt verbreding plaats? Dit i.v.m. plan Buitengebied van de gemeente Stein ten oosten van het kanaal.	
3. Eerdere plannen tot verbreding in oostelijke richting ter plaatse van Berg/Urmond nog van kracht?	3. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.
4. Spoedig aangeven of uitvoeren van de maatregelen ertoe leidt dat in Stein bebouwing moet worden afgebroken.	4. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.
5. Verdiepen van de waterbodem leidt tot wijziging in de grondwaterstand.	5. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de grondwaterstand. Het is initiatiefnemer bekend dat ter hoogte van Elsloo er een gecompliceerde grondwatersituatie bestaat. Bij ingrepen aan het kanaal is uitgangspunt dat er zo weinig mogelijk tijdelijke of permanente verstoring van de grondwaterstroming zal mogen optreden.
6. Zal nimmer ingestemd worden met verbreding in oostelijke richting ter hoogte van de bocht bij Elsloo. Verschuiving kanaaldijk alleen mogelijk in de richting van de Grensmaas.	6. Hiervan wordt kennis genomen. Keuze en besluitvorming hieromtrent is op dit moment echter nog niet aan de orde. Verbreding van het kanaal bij bocht Elsloo in oostelijke richting is niet in de huidige plannen opgenomen.
7. Landelijk gebied ten westen van Oud-Stein dient gevrijwaard te blijven van ruimtelijke ingrepen.	7. Hiervan wordt kennis genomen. Keuze en besluitvorming hieromtrent is op dit moment echter nog niet aan de orde. In de richtlijnen wordt overigens in § 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op natuurwaarden.
8. Bereikbaarheid kernen Meers/Maasband in relatie tot verhoging bruggen?	8. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.
9. In Stein geen lokatie beschikbaar voor baggerspecie-depot.	9. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer.
10. Gebaggerd materiaal over water af te voeren.	10. Hiervan wordt kennis genomen. Overigens wordt ten aanzien van de afvoer van grind en zand opgemerkt dat in de Startnotitie is aangegeven dat dit voornamelijk per schip zal gebeuren.
11. Tijdplanning gewenst t.a.v. uitvoering van werken.	11. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.

Volnummer : 51	Afzender : J.W.M. Fonteijn
Kenmerk : -	corr.adres: Geraert Brandtstraat 17
Gedateerd : 23-11-95	5624 ES Eindhoven
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Om een aantal met name genoemde overwegingen is betrokkene een voorstander van het graven van het 'Cabergkanaal': vanaf de uitgang van het Julianakanaal via Caberg naar het Albertkanaal bij Lanaken.	1. In de richtlijnen wordt in § 6.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de scheepvaart en de veiligheid. Omtrent de mogelijkheid tot aanleg van het Cabergkanaal (zie § 4.2.1 van de richtlijnen) wordt overigens opgemerkt, dat deze optie binnen het project Zandmaas/Maasroute wordt betrokken indien uit verkennend technisch onderzoek blijkt dat de aanleg van dit kanaal een realistisch alternatief vormt voor de te nemen maatregelen bij Maastricht.

Volnummer : 52	Afzender : N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij
Kenmerk : B 6.26/KEU/pe	Postbus 90716
Gedateerd : 23-11-95	2509 LS Den Haag
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Door profielwijziging van de vaarroute en overige civiele werken kan de ongestoorde ligging van buisleidingen in het gedrang komen. Waar dit aspect zich voordoet, dienen adequate technische maatregelen genomen te worden, in het uiterste geval verleggen van de leiding/zinker. Dan rekening houdend met beschikbaarheid van tracé's, juridische regeling en kosten van verlegging.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Kabels en leidingen" is een aspect waar rekening mee wordt gehouden tijdens het ontwerp van alternatieven en de beoordeling van effecten hiervan. Zie ook § 4.3.1 en § 6.9 van de richtlijnen.
2. Gezien de gelijkwaardigheid van de transportmodaliteiten verwachten de leidingeigenaren dat de kosten voor evt. bescherming, verlegging en onderbroken bedrijfsvoering worden meegenomen in de uitvoering van het toekomstige Zandmaas/Maasroute project.	2. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen.

Volnummer : 53	Afzender : Kon. Landmacht, Directie Materieel
Kenmerk : 1631/95U	MPC 58 A
Gedateerd : 23-11-95	Postbus 90822
	2509 LV Den Haag
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Behandeling zal plaatsvinden door Directie Materieel Kon. Luchtmacht. Dit betreft inspraak reactie nr. 68. Zie aldaar.	1. Hiervan is kennis genomen.

Volgnummer : 54 Kenmerk : AL/12/10/02/07 Gedateerd : 23-11-95	Afzender : Stichting het Limburgs Landschap Postbus 4301 5944 ZG Arcen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Bij een natuurontwikkelingsvariant verwacht men een versterking van de natuurwaarden. Deze worden echter in de voorgestelde te onderzoeken planalternatieven in het geheel niet duidelijk. Volgens de Stichting gaat RWS uit van een verkeerd uitgangspunt, immers er wordt slechts rekening gehouden met waterstandsverlaging en een geschikte waterdiepte t.b.v. de scheepvaart. 2. De Stichting bepleit een integrale benaderingswijze, waarbij meer aandacht aan de natuur- en landschapscomponent wordt besteed. Zij stelt voor de volgende invulling te geven aan de in de startnotitie aangegeven alternatieven: a. nul-alternatief: geen wijziging in huidige beleid. b. basis-alternatief: verdieping zomerbed met 3 mtr. heeft altijd verdrogingseffecten tot gevolg. Over compensatie van dit verlies aan natuur moet ten minste worden nagedacht. c. basis-plus-alternatief: geen duidelijk verschil ontdekt met vorige. d. in plaats van c. het integraal-alternatief, cf. de uitgebreide variant 2a van de Cie. Boertien. Hier krijgen natuurbelangen ook duidelijk de aandacht. Het Grontmij-rapport 'Natuurvariant Noordelijke Maasvallei' kan hierbij als uitgangspunt dienen. e. natuur-alternatief: is nu ten onrechte niet uitgewerkt. Natuur staat hierbij geheel op de eerste plaats. De stichting acht dit alternatief het meest milieuvriendelijk.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. De keuze voor variant 2b is conform het Deltaplan Grote Rivieren, vastgesteld door regering en parlement. Binnen deze variant is ruimte voor een aantal alternatieven, waaronder een natuur(ontwikkelings)alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief. Hierop wordt in respectievelijk §4.2.2 en §4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen. Tevens wordt in § 4.2.5 van de richtlijnen de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in mogelijkheden tot compensatie van verlies aan natuurwaarden. 2. De doelstellingen van de projecten Zandmaas/Maasroute zijn functiegericht (hoogwaterafvoer en scheepvaart). Bij de ontwikkeling en beoordeling van alternatieven zal echter ook nadrukkelijk met andere functies rekening gehouden worden. In het beheersplan Maas van Rijkswaterstaat Directie Limburg wordt de Maas als integraal geheel beschreven. Dit plan vormt ook bij de ontwikkeling van alternatieven van het project Zandmaas/Maasroute een belangrijk uitgangspunt. Het Grontmij rapport 'Natuurvariant Noordelijke Maasvallei' zal bij het verdere onderzoek mede worden betrokken.

Volgnummer : 55 Kenmerk : VH.NL.La/L006 Gedateerd : 23-11-95	Afzender : Niersverband Postfach 10 08 64 41708 Viersen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Verzocht wordt te onderzoeken welke invloed te verwachten is op het gebied rondom de Niers m.b.t. - verandering in de grondwaterstand - verplaatsing van ondergrondse infiltratiegebieden - verandering van de hoogwaterstand - vormgeving van de Niers-monding met het oog op faunamigratie.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenoemen maatregelen op het gebied van (grond)water(stand) en fauna. In de Trajectnota/MER zal de initiatiefnemer aandacht besteden aan effecten op rivieren en beken die in de Maas uitmonden.

Volnummer : 56	Afzender : B.V. Grint- en Zandexploitatie Maatschappij v/h Gebr. Smals Postbus 45 6040 AA Roermond
Kenmerk : RM/VB/0911-95/BT 3.21	
Gedateerd : 23-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Verzoek om expliciet rekening te houden met de effecten die op kunnen treden in en nabij de ontgron- dings- en herinrichtingsprojecten Kraaijenbergse Plas- sen en Heeswijkse Kampen, met name wat betreft doorvaarthoogte aanwezige bruggen, oeverconstructies en interferentie met afgeronde MER-procedures.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorge- nomen maatregelen op waterstanden, bodem/oever, infrastructuur en recreatie. De initiatiefnemer zal de specifiek genoemde zaken in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsge- vonden of in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn (zoals afgeronde MER-procedures), worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. Zie ook § 5.1 van de richtlij- nen. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond.

Volnummer : 57	Afzender : Kon. Ned. Watersport Verbond Postbus 87 3980 CB Bunnik
Kenmerk : -	
Gedateerd : 23-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. KNWV is van mening dat de (water)recreatiebelan- gen onvoldoende aandacht krijgen. 2. De extra scheepvaart tijdens de uitvoering kan leiden tot capaciteitsproblemen bij met name sluizen. 3. Intensivering van de beroepsscheepvaart kan leiden tot een aantasting van het veilig samengaan met de recreatietoervaart. 4. Bij de plannen voor natuurontwikkeling dient gelij- kertijd gekeken te worden naar de mogelijkheden tot recreatief medegebruik.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. In de richtlijnen wordt echter in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorge- nomen maatregelen op de (water)recreatie. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorge- nomen maatregelen op de recreatievaart en scheepvaart. Het aspect veiligheid voor zowel beroepsvaart als pleziervaart vormt overigens een belangrijk onderdeel van het project Maasroute. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorge- nomen maatregelen op recreatief medegebruik.

Volnummer : 58	Afzender : Ned. Ver. van Regionale Industriezand- en grindprodu- centen - NEVRIP Willemsplein 9 6811 KB Arnhem
Kenmerk : Ne. 319/95	
Gedateerd : 23-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. NEVRIP neemt aan dat bij het op de markt brengen van oppervlaktedelfstoffen volgens landelijke beleids- doelstellingen (pag. 30 Startnotitie) wat betreft beton- en metselzand bedoeld wordt de op pag. 29 + 30 van de betreffende pkb-tekst aangegeven beleidslijn. 2. Het realiteitsgehalte van wat de initiatiefnemer op pag. 25 veronderstelt m.b.t. de hoeveelheid beton-, metsel- en ophoogzand hangt volgens NEVRIP in sterke mate af van de uiteindelijk gekozen uitvoerings- modellen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. De aanneme is juist, ook volgens het grondstoffenbeleid algemeen, pag. 22 SOD deel 3. 2. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Het is overigens correct dat de uiteindelijke hoeveelheden afhangen van het gekozen alternatief.

Volgnummer : 59	Afzender : Delfstoffen Combinatie Maasdal B.V. i.o. p/a Hoogveld 16 6598 BL Heijen
Kenmerk : PvR/sw/95001	
Gedateerd : 23-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. DCM heeft in '93 en '94 meerdere alternatieve lokaties in het Maasdal onderzocht en deze vervat in een voorstel, dat op 07-11-95 ter beoordeling is voorgelegd aan de provincie en aan RWS Dir. Limburg. Het voorstel behelst een set van maatregelen, waarbij een win-win situatie wordt gerealiseerd. Zie betreffende brieftekst t/m punt 4. 2. Voorkeur DCM gaat uit naar het basis-plus-alternatief. 3. M.b.t. trajectdeel km 115-122 wordt dringend verzocht om het inrichtingsinstrument 'zomerbedverbreding' te vervangen door een combinatie van de middelen weerd-verlaging en hoogwatergeul. 4. DCM wijst op de mogelijkheden die er zijn om de veranderingen in de waterhuishouding en effecten op de grondwaterstand te minimaliseren. 5. Verzoek om aandacht te besteden aan vermindering geluidsoverlast door een werkwijze van regionale industrie- en grindwinbedrijven, alsmede aan de mogelijkheden in dat kader om ongewenste milieu-hygiënische effecten te ondervangen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen. Indien van toepassing zal de initiatiefnemer dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 2. Hiervan wordt kennis genomen. De keuze en besluitvorming hieromtrent is echter op dit moment nog niet aan de orde. 3. De aangegeven zoekgebieden zijn indicatief. Kansrijke gebieden voor hoogwatergeulen of weerdverlaging die tijdens inspraak en ontwerp naar voren komen zullen echter alsnog meegenomen worden in de studie. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op waterhuishouding/grondwaterstand. Daarnaast wordt in § 4.2.4. ingegaan op mitigerende maatregelen. 5. Hiervan wordt kennis genomen. Aan de genoemde aspecten zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.6 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen m.b.t. het aspect hinder.

Volgnummer : 60	Afzender : Staatsbosbeheer, regio Rivierenland Postbus 140 5384 ZJ Heesch
Kenmerk : SBB953512/AvdZ/LdH	
Gedateerd : 23-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Formeel bezwaar m.b.t. de inhoud van de startnotitie. Binnenkort zal in een nota van toelichting inhoudelijk en in detail worden ingegaan op de bezwaren.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hiervan wordt kennis genomen.

Volgnummer : 61 Kenmerk : - Gedateerd : 23-11-95	Afzender : Advies en Management Bureau voor Delfstoffen bv Postbus 69 6500 AB Nijmegen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De tijdsplanning is veel te krap. Uitvoering gedurende bv. 10 jaar geeft al voldoende problemen voor een hoogwaardige afzet van de vrijgekomen delfstoffen. Tijdelijke opslag van materiaal en een gereguleerde afzet is, waarschijnlijk ook financieel, een betere optie. 2. Goede tijdelijke opslagmogelijkheden dienen dan ook voorhanden te zijn, te realiseren door de opdrachtgever. De studie dient zich hier meer op te richten. 3. Eventuele vervuiling van bestaande opslagmogelijkheden dienen dan binnen het project opgeruimd te worden. Hierdoor wordt ook het probleem van de vervuilde waterbodems ten dele opgelost. 4. Het huidige in aanbesteding zijnde RWS proefbestek nr. BDW 5098 had minimaal vermeld moeten worden in de startnotitie. Voor de uitvoering van dit bestek dient een ontheffing aangevraagd te worden van de MER plicht bij het ministerie van VROM.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1+2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in afzet en/of verwerking van delfstoffen. 3. Hiervan wordt kennis genomen. Het opruimen van vervuilde waterbodems is echter geen doelstelling van dit project. Overigens zal wel aandacht worden besteed aan tijdelijke opslag van delfstoffen en daarmee gepaard gaande noodzakelijke voorzieningen. 4. Hiervan wordt kennis genomen. Bedoeld bestek is echter niet-MER-plichtig.

Volgnummer : 62 Kenmerk : TN/G 95.384 Gedateerd : 24-11-95	Afzender : N.V. Nederlandse Gasunie Postbus 19 9700 MA Groningen
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De wijziging van het profiel van de Maas dient zodanig te worden ontworpen, dat het transport per buisleiding zoveel mogelijk ongestoord zal kunnen blijven plaatsvinden. 2. Indien besloten wordt tot verlegging, dan dienen tracés ter beschikking te worden gesteld en de kosten te worden vergoed. 3. Verzoek om bij de vaststelling van de richtlijnen bepalingen op te nemen, waaruit blijkt dat het transport per buisleiding een gelijkwaardige transportmodaliteit is aan het vervoer over de weg, via het spoor of per schip, maar een andere groep van belanghebbenden kent.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Kabels en leidingen" is een aspect waar rekening mee wordt gehouden tijdens het ontwerp van alternatieven en de beoordeling van effecten hiervan. Zie ook § 4.3.1 en § 6.9 van de richtlijnen. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen. 3. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt, zal dit expliciet gemaakt worden. In het Structuurschema Verkeer en Vervoer II wordt op blz 84 over de transportmodaliteit buisleiding het volgende geschreven: "Mogelijkheden om waar economisch verantwoord het vervoer van gevaarlijke stoffen per buisleiding te laten plaatsvinden, blijven de aandacht houden".

Volgnummer : 63	Afzender : Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek-ROB
Kenmerk : Bp 95.572 PK/mb	Kerkstraat 1
Gedateerd : 24-11-95	3811 CV Amersfoort
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. ROB adviseert om in de TN/MER op te nemen dat, voorafgaand aan de werkzaamheden, een archeologische inventarisatie uitgevoerd moet worden. Gebaseerd op de informatie uit deze inventarisatie kan dan gekeken worden of de plannen aangepast zouden kunnen worden zodat de archeologische vindplaatsen worden ontzien.	1. In de richtlijnen wordt in § 6.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op cultureel erfgoed. Het beleid in dit project is er op gericht dat er zorgvuldig met archeologische waarden zal worden omgegaan. Lokaties worden nauwkeurig in kaart gebracht, op basis van een bureaustudie waarbij de ROB betrokken is. Het uitgangspunt is dat waardevolle objecten worden gespaard.

Volgnummer : 64	Afzender : Gewest Noord-Limburg
Kenmerk : 951646	Postbus 2518
Gedateerd : 24-11-95	5902 JA Venlo
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. betreffende natuurontwikkeling: Noodzakelijke inruil van natuurwaarden dient op z'n minst gecompenseerd te worden door natuurontwikkeling, waarbij (bestaande) gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen c.q. recreatieve ontwikkelingen bij het project c.q. de uitwerking van varianten worden betrokken. 2. betreffende veerdiensten over de Maas: In het kader van de trajectstudie dient te worden onderzocht welke effecten de te nemen maatregelen zullen (kunnen) hebben op de exploitatie van de veerdiensten en voor de veerstoppen. 3. betreffende recreatievaart: Onderzocht moet worden de gevolgen voor inrichting/gebruik van havens en maasoeveren, evenals op welke wijze recreatie- en beroepsvaart op een veilige manier kunnen samengaan danwel dat scheiding van beide vervoersstromen geboden is. 4. betreffende afvoer en opslag van baggermateriaal: Gewenst dat in de TN/MER wordt aangegeven waarop de verwachting is gebaseerd dat onderzoek naar de toename van de verkeersintensiteit over de weg niet noodzakelijk is. Indien blijkt dat alsnog een substantieel deel van het baggermateriaal over de weg zal worden getransporteerd, zal naar de milieu-effecten daarvan nadrukkelijk aandacht moeten uitgaan. 5. Eveneens onderzoek vereist naar de oplossing van de problematiek van het dichtslippen van de binnenhavens aan de Maas. 6. betreffende wijziging grondwaterstand: In het MER expliciet ingaan op het belang van de landbouw, waarbij oplossingsrichtingen worden aangegeven.	1. Er zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met alle relevante landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidsplannen. Daar waar op essentiële punten afgeweken wordt zal dit expliciet gemaakt worden. Zie ook § 5.1 van de richtlijnen. In de richtlijnen wordt in § 4.2.5 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op natuurontwikkeling, alsmede op mitigatie/compensatie. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op kruisingen in de infrastructuur. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Indien er door de uitvoering van werken toch schade ontstaat, dan is er een landelijk werkende regeling waar Rijkswaterstaat altijd mee werkt om schade te compenseren (naam regeling). Als vermoed wordt dat er een kans op schade aan eigendommen is, komt de initiatiefnemer tevoren de toestand met de eigenaren opnemen. Er is dan naderhand goed vergelijkingsmateriaal. 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op recreatie(vaart). Overigens is het aspect veiligheid voor zowel beroepsvaart als pleziervaart een belangrijk onderdeel van het project Maasroute. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. Met betrekking tot de vraag waarop de verwachting gebaseerd is, kan worden gesteld dat afvoer over water goedkoper is dan afvoer per vrachtauto. Indien echter uit onderzoek blijkt dat materiaal op grote schaal per vrachtauto afgevoerd zou worden, zal dit meegenomen worden in de Trajectnota/MER. In de richtlijnen wordt in § 6.6 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op stof en geluidshinder. 5. Hiervan wordt kennis genomen. Dit punt valt echter buiten de doelstelling van het Zandmaas/Maasrouteproject.. 6. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de landbouw.

Volgnummer : 65	Afzender : Gemeente Venlo
Kenmerk : VRMMI 95-17297	Postbus 1900
Gedateerd : 24-11-95	5900 BX Venlo
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. De toegankelijkheid van de industriehaven van Venlo moet gewaarborgd zijn. Met name de slibproblematiek bij de monding van deze haven verdient ruime aandacht. 2. Na besluitvorming in gemeente Venlo omtrent een aantal landschappelijke en stedenbouwkundige voorstudies voor het inrichten van het Maascorridor, zal Venlo hieromtrent info verschaffen. Mede in het kader van mogelijke overlap met diverse uit te werken planalternatieven in het kader van project Zandmaas/Maasroute. 3. Verzoek om een directe vertegenwoordiging van Venlo in de ambtelijke klankbordgroep.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.2 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op de morfologie. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. De verantwoordelijkheid voor de industriehaven berust overigens primair bij de gemeente. 2. Hiervan wordt door de initiatiefnemer van harte kennis genomen. Landelijke, provinciale en gemeentelijke plannen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of die in een vergevorderd stadium van besluitvorming zijn, worden in dit verband beschouwd als autonome ontwikkelingen, welke als gegeven worden beschouwd waar rekening mee wordt gehouden. Essentiële afwijkingen van dergelijke plannen zullen expliciet gemaakt worden. De initiatiefnemer heeft overigens een inventarisatie van relevante plannen afgerond. 3. Gewezen wordt op de mogelijkheid te participeren in de z.g. Tracé Advies Commissie (TAC).

Volgnummer : 66	Afzender : Panheel Groep, Stichting Grind
Kenmerk : vdZ/rh/95.1391	Postbus 5080
Gedateerd : 24-11-95	6097 ZH Heel
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Gewezen wordt op het belang van een op marktconform tempo bij de ontgroningen. In dat kader wordt verzocht om in de richtlijnen op te nemen, dat wordt onderzocht of de gewenste veiligheid in 2005 kan worden bereikt, terwijl de oppervlaktedelfstoffenwinning over een veel langere periode wordt uitgesmeerd. 2. Onderzocht zou moeten worden in welke mate verontreinigingen het op de markt brengen van oppervlaktedelfstoffen bemoeilijken of verhinderen. 3. In het MER zou aandacht dienen te worden besteed aan de effecten van het gebruik van tijdelijke depots van oppervlaktedelfstoffen. 4. De Panheelgroep dringt aan op een integrale aanpak als leidraad voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in samenhang met uitgekiende delfstoffenwinning, een koppeling van maatschappelijk en economisch rendement, zodat daadwerkelijk sprake kan zijn van werk met werk maken.	1, 2 en 3. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in afzet- en of verwerking van delfstoffen. De initiatiefnemer zal dit onderwerp in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. 4. Hiervan wordt kennis genomen; de initiatiefnemer zal hieraan aandacht besteden.

Volgnummer : 67	Afzender : Stichting Milieufederatie Limburg
Kenmerk : -	Wilhelminastraat 36
Gedateerd : 24-11-95	6131 KR Sittard
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Er wordt aandacht gevraagd voor meer natuurontwikkeling in de Maasvallei. 2. Er wordt gepleit voor een integrale aanpak voor zowel het aspect van veiligheid als dat van scheepvaart, de winning van oppervlaktedelfstoffen en natuurontwikkeling binnen de te onderscheiden trajecten: Grensmaas, Maasplassen, de Noordelijke Maasvallei en de tot de Maasroute behorende kanalen.	1. De keuze voor variant 2b is conform het Deltaplan Grote Rivieren, vastgesteld door regering en parlement. Binnen deze variant is ruimte voor een aantal alternatieven, waaronder een natuur(ontwikkelings)alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief. Hierop wordt in respectievelijk §4.2.2 en §4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen. 2. De doelstellingen van de projecten Zandmaas/Maasroute zijn functiegericht (hoogwaterafvoer en scheepvaart). Bij de ontwikkeling en beoordeling van alternatieven zal echter ook nadrukkelijk met andere functies rekening gehouden worden. In het beheersplan Maas van Rijkswaterstaat Directie Limburg wordt de Maas als integraal geheel beschreven. Dit plan vormt ook bij de ontwikkeling van alternatieven van het project Zandmaas/Maasroute een belangrijk uitgangspunt. Zie verder antwoord 1.

Volgnummer : 68	Afzender : Kon. Luchtmacht, Defensie Pijpleiding Organisatie
Kenmerk : 95004802	Postbus 73
Gedateerd : 24-11-95	2200 AB Noordwijk
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Door profielwijziging van de vaarroute en overige civiele werken kan de ongestoorde ligging van buisleidingen in het gedrang komen. Waar dit aspect zich voordoet, dienen adequate technische maatregelen genomen te worden, in het uiterste geval verleggen van de leiding/zinker. Dan rekening houdend met beschikbaarheid van tracé's, juridische regeling en kosten van verlegging. 2. Gezien de gelijkwaardigheid van de transportmodaliteiten verwachten de leidingeigenaren dat de kosten voor evt. bescherming, verlegging en onderbroken bedrijfsvoering worden meegenomen in de uitvoering van het toekomstige Zandmaas/Maasrouteproject.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Kabels en leidingen" is een aspect waar rekening mee wordt gehouden tijdens het ontwerp van alternatieven en de beoordeling van effecten hiervan. Zie ook § 4.3.1 en § 6.3 van de richtlijnen. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen.

Volgnummer : 69	Afzender : Loeff Claey's Verbeke
Kenmerk : HB/BM/dg-90.1508	Postbus 74
Gedateerd : 24-11-95	3000 AB Rotterdam, namens Aqua Terra N.V. te Roermond
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Als eigenaar en belanghebbende bij de recreatieve en toeristische ontwikkeling van het Midden-Limburgse Maasplassengebied verzoekt Aqua Terra rekening te houden met: a. het Maasplaasengebied als toeristisch en recreatief te ontwikkelen gebied; b. het feit dat alle gebieden van Aqua Terra ontworpen zijn op de huidige stuwpeilen; c. de inrichting van de Maas ook af te stemmen op de recreatievaart.	1. Hieraan wordt aandacht besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenoemde maatregelen op recreatie en water(standen). De initiatiefnemer zal de door inspreker genoemde onderwerpen in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.

Volgnummer : 70	Afzender : Ver. van Leidingeigenaren in Nederland - VELIN p/a Ne. Gasunie Postbus 19 9700 MA Groningen
Kenmerk : BV-95.24	
Gedateerd : 24-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Door profielwijziging van de vaarroute en overige civiele werken kan de ongestoorde ligging van buisleidingen in het gedrang komen. Waar dit aspect zich voordoet, dienen adequate technische maatregelen genomen te worden, in het uiterste geval verleggen van de leiding/zinker. Dan rekening houdend met beschikbaarheid van tracé's, juridische regeling en kosten van verlegging. 2. Gezien de gelijkwaardigheid van de transportmodaliteiten verwachten de leidingeigenaren dat de kosten voor evt. bescherming, verlegging en onderbroken bedrijfsvoering worden meegenomen in de uitvoering van het toekomstige Zandmaas/Maasroute project.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. "Kabels en leidingen" is een aspect waar rekening mee wordt gehouden tijdens het ontwerp van alternatieven en de beoordeling van effecten hiervan. Zie ook § 4.3.1 en § 6.9 van de richtlijnen. 2. Hiervan wordt kennis genomen. Vooralsnog gaat de initiatiefnemer ervan uit dat de Nacompensatieregeling voor Kabels en Leidingen van toepassing is. Er is overigens wel overleg gaande over dit onderwerp tussen de initiatiefnemer en de exploitanten van kabels en leidingen.

Volgnummer : 71	Afzender : J. Haije (voorz. Ned. Genootschap van Insprekers) H. Dunantlaan 71 1111 ZH Diemen
Kenmerk : -	
Gedateerd : 24-11-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Inspreker stelt voor om de taken van Rijkswaterstaat te decentraliseren of over te dragen aan de provincies of aan het Rijk, nu de grenzen wegvallen in Europa. 2. Als oefening voor de Algemene Wet Bestuursrecht en de Tracéwet is de Maas binnen de provincie Limburg een interessant project. In zo'n geval heb je voldoende aan een Provinciale Tracéverordening. 3. Inspreker merkt op dat zijn weggelaten alle aan- en aftakkingen van de Maas in Frankrijk, België en Duitsland. Dus is het naar zijn mening een Europees project en onderdeel van de Trans Europese Netwerken (energie, informatie etc.) 4. Betrokkene geeft aan de verwerking van baggerslib en mest al elders besproken te hebben. Deze bespreking is door betrokkene echter niet bijgevoegd. Op grond van bedoelde bespreking is inspreker van mening dat de verwerking van baggerspecie geen probleem meer is, waardoor depots overbodig zijn. De energie-opbrengst is een leuke bijverdienste, waarvoor nu al schepen gebouwd moeten worden. 5. Inspreker stelt voor om voor de regenrivier Maas waterbuffers te creëren, zoals lege stuwmuren die als noodvoorziening dienst kunnen doen, of een laaggelegen ruimte buiten de dijken zoals, volgens inspreker, bij Bergen aanwezig was. 6. Inspreker stelt voor de IJzeren Rijn (Betuweroute) al op de kaart in te tekenen. Inspreker is voorts van mening dat de A73 op de verkeerde oever wordt gerealiseerd.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. t/m 6. Van hetgeen door inspreker naar voren is gebracht, wordt kennis genomen. Zijn verzoek om in de mailinglijst opgenomen te worden, wordt door de initiatiefnemer gehonoreerd.

Volgnummer : 72	Afzender : Wereld Natuur Fonds
Kenmerk : LdJ/GBV/95-726	Postbus 7
Gedateerd : 28-11-95	3700 AA Zeist
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. In aansluiting op de reactie van de Stichting Milieufederatie Limburg dringt WNF, gezien de complexiteit en omvang van de problematiek, aan op concrete en heldere alternatieven, waarbij de weging van de onderscheiden belangen inzichtelijk wordt gemaakt. Volgens WNF gaat het dan met name om: a. nul-alternatief: geen wijziging in huidige beleid. b. basis-alternatief: verdieping zomerbed met 3 mtr. heeft altijd verdrogningseffecten tot gevolg. Over compensatie van dit verlies aan natuur moet ten minste worden nagedacht. c. basis-plus-alternatief: geen duidelijk verschil ontdekt met vorige. d. in plaats van c. het integraal-alternatief, cf. de uitgebreide variant 2a van de Cie. Boertien. Hier krijgen natuurbelangen ook duidelijk de aandacht. Het rapport 'Natuurvariant Noordelijke Maasvallei' kan hierbij als uitgangspunt dienen. e. natuur-alternatief: is nu ten onrechte niet uitgewerkt. Natuur staat hierbij geheel op de eerste plaats. WNF acht dit alternatief het meest milieuvriendelijk.	1. De keuze voor variant 2b is conform het Deltaplan Grote Rivieren, vastgesteld door regering en parlement. Binnen deze variant is ruimte voor een aantal alternatieven, waaronder een natuur(ontwikkelings)alternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief. Hierop wordt in respectievelijk § 4.2.2 en § 4.2.5 van de richtlijnen ingegaan. In deze alternatieven zal meer nadruk op natuurontwikkeling liggen. Tevens wordt in § 4.2.5 van de richtlijnen de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in mogelijkheden tot compensatie van verlies aan natuurwaarden. Het Grontmij rapport 'Natuurvariant Noordelijke Maasvallei' zal bij het verdere onderzoek mede worden betrokken.

Volgnummer : 73	Afzender : Staatliches Umweltamt Krefeld
Kenmerk : Ca/Bi	Postfach 2730
Gedateerd : 30-11-95	D-47727 Krefeld
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Te onderzoeken: a. effect van profielverruiming op de grondwaterstand; b. effect op de Niers en evt. op de Schwalm bij hoge afvoeren van de Maas; c. de mogelijkheden voor fauna-trekbewegingen in en om de Niers, het Nierskanaal en de Schwalm; d. effecten op ondergrondse inlaatgebieden.	1. In de richtlijnen wordt in de §§ 6.2.4 en 6.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op het gebied van (grond)water(stand) en fauna. In de Trajectnota/MER zal de initiatiefnemer aandacht besteden aan effecten op rivieren en beken die in de Maas uitmonden.

Volgnummer : 74	Afzender : M.T.S. Tax
Kenmerk : -	Genooierweg 32
Gedateerd : ??-11-95	5941 NX Velden
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Het bedrijf van betrokkene ligt in een zoekgebied waar de kans bestaat op het afgraven van het winterbed en/of het graven van geulen. Betrokkene vreest vele hectaren grond kwijt te raken. 2. Hij nodigt uit voor een lokatiebezoek.	1. Hiervan wordt kennis genomen. Bij het ontwerp van alternatieven wordt getracht om schade zo veel mogelijk te beperken. Bij uitvoering van eventuele maatregelen zal in nauw overleg met betrokkenen een oplossing gezocht worden. 2. Hiervan wordt kennis genomen. De initiatiefnemer zal nog tijdens het ontwerp van de alternatieven contact opnemen om op de uitnodiging in te gaan.

Volgnummer : 75	Afzender : Gemeente Oss
Kenmerk : S/RO	Postbus 5
Gedateerd : 01-12-95	5340 BA Oss
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. Een stijging van het waterpeil op de Maas van meer dan 30 cm zou betekenen dat de schutsluis bij Macharen continue in bedrijf zou moeten zijn. Gelet op de huidige kolk lengte van de schutsluis zullen in dat geval schepen met een lengte van meer dan 90 meter de haven van Oss niet meer kunnen aandoen. Het verlengen van de schutsluis zou een miljoenen-investering vergen.	1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.1 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op het waterpeil. De initiatiefnemer zal de eventuele gevolgen voor diverse sluizen in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken.

Volgnummer : 76	Afzender : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Kenmerk : AMINAL/MNB/MER/GO/CAI-L/018/bvb/95/1132	Departement Leefmilieu en Infrastructuur
Gedateerd : 01-12-95	Administratie, Milieu, Natuur en Landinrichting (AMINAL)
	Belliardstraat 14-18
	B-1040 Brussel
Kernpunt(en) van de inspraak :	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) :
1. De leiding nabij Stein is ook grensoverschrijdend. 2. De Startnotitie verwijst naar projecten die duidelijk in relatie staan tot het project Zandmaas/Maasroute m.n. de Grensmaas en de baggerspeciebergings. Ook vanuit deze relatie en de evt. wijziging van een der projecten kunnen grensoverschrijdende effecten optreden, die dienen te worden opgevolgd en bestudeerd.	1. Hiervan is de initiatiefnemer zich bewust. Indien aanpassing in het kader van het project Zandmaas/Maasroute noodzakelijk is, zullen hiervoor de wettelijk vereiste procedures doorlopen worden. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen in § 5.1 wordt de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen alsmede in de omvang van de effecten. De initiatiefnemer zal deze onderwerpen in het onderzoek t.b.v. de Trajectnota nader uitwerken. Daarbij zal ook aandacht besteed worden aan de gezamenlijke effecten, inclusief de grensoverschrijdende, van dit project en eventuele andere projecten.

Volgnummer : 77 Kenmerk : 954450/IIa Gedateerd : 07-12-95	Afzender : Gemeente Gennep Postbus 9003 6590 HD Gennep
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. De vrees bestaat dat door het uitdiepen van de Maas het aanbod van zand en grind dermate groot wordt dat er langs de rivier depots zullen ontstaan met verkeersbewegingen van vrachtauto's. 2. Het grote aanbod van zand zal een marktverstoring teweeg brengen bij de exploitatie van de regionale ontgrindingen in Limburg. 3. Het is niet uitgesloten dat er tijdelijk verontreinigd slib wordt opgeslagen. 4. Het langdurig in werking zijn van baggerwerktuigen heeft tot gevolg dat er van geluidsoverlast sprake zal zijn. 5. Aandacht voor veiligheidsaspecten als gevolg van toename van het scheepvaartverkeer op de Maas. 6. Onderzocht moet worden welke invloed het uitdiepen van de Maas op het grondwaterpeil heeft. 7. Het verhogen van het stuwpeil in de Maas kan gevolgen hebben voor de landerijen.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de startnotitie is in §4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de alzet en/of verwerking van delfstoffen. Overigens wordt ten aanzien van de afvoer van grind en opgemerkt dat § 4.2 van de Startnotitie aangeeft dat dit voornamelijk over water zal gebeuren. 2. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de startnotitie is in §4.2.3 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de alzet en/of verwerking van delfstoffen. 3. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen twee soorten depots, tijdelijke en definitieve depots. De initiatiefnemer heeft de oprichting van een tijdelijke opslagplaats (depot) voor vervuilde baggerspecie in voorbereiding. Daarbij is nog geen keuze gemaakt voor een lokatie. Met betrekking tot de inrichting van een beperkt aantal lokaties voor een definitieve opslagplaats (depot) van vervuilde baggerspecie zal een aanvullende startnotitie gepubliceerd worden. In het kader van de aanvullende startnotitie zullen informatie- en adviesronden plaatsvinden en zullen aanvullende richtlijnen worden opgesteld waarmee bij de inrichting rekening gehouden moet worden. In de aanvullende startnotitie zal een aantal potentiële lokaties worden gepresenteerd. Op dit moment is nog niet bekend om welke lokaties het daarbij gaat. In de startnotitie is aangegeven dat ook mogelijkheden van afvoer naar elders onderzocht worden door de initiatiefnemer. 4. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.6 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op geluidsoverlast. 5. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.7 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op veiligheidsaspecten. 6. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.2.4 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op het grondwaterpeil. 7. Hieraan zal aandacht worden besteed. In de richtlijnen wordt in § 6.8 de initiatiefnemer verzocht inzicht te geven in de effecten van de voorgenomen maatregelen op overig ruimtegebruik.

Volgnummer : 78 Kenmerk : ES/JT 3857.95 Gedateerd : 14-12-95	Afzender : Kamer van Koophandel en Fabrieken Zuid-Limburg Postbus 1920 6201 BX Maastricht
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. In het kader van o.m. de uitbouw van de Barge Terminal en de evt. ontwikkeling van nieuwe vervoersconcepten voor NedCar dient de Maasroute ook geschikt te zijn voor Ro-Ro vervoer. Gevraagd wordt of binnen de aangedragen alternatieven rekening is gehouden met deze vervoersmogelijkheid. Indien dit niet het geval is, zal hieraan expliciet aandacht moeten worden besteed.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Dit is het geval. Zie § 3.3 van de startnotitie, blz. 22.

Volgnummer : 79	Afzender : Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Limburg Steegstraat 1 6041 EA Roermond
Kenmerk : 95339.ZndMsAdv.GJA	
Gedateerd : 15-12-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Het Landbouwschap pleit ervoor dat de grondaanspraak voor de uitvoering van de maatregelen, zoals gesteld in de Startnotitie, vallen binnen de begrenzingen zoals aangegeven in de Beheersplannen voor de Maas en voor de Rijkswateren (nl binnen een oeverstrook van 25 tot 75 meter). 2. Indien het noodzakelijk is eveneens te gaan ontgronden buiten het zomerbedgedeelte van de Maas, pleit het Landbouwschap ervoor dat eventueel extra hectaren agrarische grondaanslagen uit de EHS-claim natuurontwikkeling komt die gelegd is op de agrarische sector.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. Het Beheersplan Maas is een belangrijke richtlijn voor het project Zandmaas/Maasroute. Zomerbedmaatregelen in dit kader zullen dan ook voornamelijk gerealiseerd worden binnen de genoemde oeverstrook. Bij knelpunten kan het echter noodzakelijk blijken om buiten deze oeverstrook maatregelen te nemen. 2. Hiervan wordt kennis genomen. De EHS vormt mede de basis tot ontwikkeling van een meest milieuvriendelijk natuuralternatief.

Volgnummer : 80	Afzender : Ministère Wallon de l'Équipement et des Transports Direction Générale des Voies Hydrauliques Division du Bassin de la Meuse Direction des Voies Hydraulique de Liège Rue Forgeur 2 B-4000 Liège
Kenmerk : 198.285/960/NS/ChC	
Gedateerd : ??-12-95	
Kernpunt(en) van de inspraak : 1. Inspreker constateert dat het plangebied van het project in het zuiden begrensd wordt door het sluizencomplex van Ternaaien, maar dat de effecten van de ingrepen in de Maasroute mogelijk reiken tot aan de stuw bij Lixhe. Inspreker verzoekt daarom het plangebied van het project uit te breiden tot de stuw bij Lixhe.	Reactie hierop door Coördinerend Bevoegd Gezag (CBG) : 1. In de startnotitie is in § 2.1. in algemene zin ingegaan op de begrippen plangebied en studiegebied. Het plangebied is het gebied waar mogelijk ingrepen gepleegd worden en is beperkt tot Nederland. Het plangebied reikt dus niet voorbij het sluizencomplex van Ternaaien. Het studiegebied is het gebied waar mogelijk effecten optreden. Dit gebied reikt wel tot in België, en indien noodzakelijk ook tot aan Lixhe. Zie ook § 5.1 van de richtlijnen.

